

Pla director de salut de Montornès del Vallès

PERFIL DE SALUT I PLA D'ACCIÓ
Gener 2022

Pla director de salut de Montornès del Vallès

Ajuntament de Montornès del Vallès

Departament de Salut Pública

Amb el suport del Servei de Salut Pública de la
Diputació de Barcelona

Perfil Local de Salut

Redacció, fotografies i material gràfic

Col·lectiu d'Analistes Socials (D-CAS)

Icones: The Noun Project

Juliol 2021.

Índex de continguts

Presentació	4
Metodologia	5
Bloc A: perfil de salut de Montornès del Vallès	9
Demografia.....	10
Entorn urbà i natural.....	19
Recursos econòmics.....	36
Educació i comunicació	44
Morbidityat.....	48
Estils de vida.....	59
Serveis i treball comunitari.....	72
COVID19.....	83
Conclusions i quadres resum.....	88
Bloc B: pla d'acció en salut 2022- 2025 de Montornès del Vallès	97
Marc i principis	98
Pla d'acció 2022-2025.....	100

Presentació

Els estudis sobre els determinants de salut (amb M. Lalonde i H. Laframboise com a precursors en els anys 70) coincideixen a assenyalar els estils de vida (alimentació, descans, activitats física, higiene, relació social) i el medi urbà i natural com a determinants principals de la salut, juntament amb l'herència genètica de cada persona.

El sistema sanitari té, segons aquests estudis, un pes molt inferior com a determinant de la salut. Des d'aquesta perspectiva de **salutogènesi** (és a dir, d'anàlisi dels factors que afavoreixen i fomenten la nostra salut), avenços urbanístics i socials com disposar d'aigua potable, l'alfabetització universal o l'hàbit de rentar-se les mans i les dents, han tingut un gran impacte en l'estat de salut general de la població i l'allargament de l'esperança de vida.

Tenint en compte aquesta perspectiva, es fa evident que les administracions locals tenen un paper molt destacat en la promoció de la salut de les poblacions des de múltiples polítiques (urbanisme, medi ambient, educació, esport, serveis socials i per descomptat salut pública), juntament amb les funcions de vigilància i control epidemiològic.

Aquesta perspectiva va en sintonia d'allò promogut per la Llei 18/2009, de 22 d'octubre, de salut pública que defineix la salut pública com el conjunt organitzat d'actuacions dels poders públics i de la societat mitjançant la mobilització de recursos humans i materials per a protegir i promoure la salut de les persones, prevenir la malaltia i tenir cura de la vigilància de la salut pública. I també inclou la salut de la població i fiu: ...que depèn, en gran part, de factors estructurals i ambientals, com ara l'educació o la seguretat, però també de factors lligats als estils de vida, com el consum de tabac, l'activitat física o l'alimentació.

L'Ajuntament de Montornès del Vallès amb el suport del Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona ha decidit elaborar un Pla director de salut per crear

una estratègia integral de promoció i protecció de la salut, des d'aquesta **perspectiva holística i maximitzadora** de les seves competències en salut pública.

Tenint en compte aquesta perspectiva integral, el Pla aborda cinc grans objectius:

- Promoure estils de vida saludables en la població.
- Fer del municipi un entorn saludable per viure.
- Recuperar i reforçar l'acció comunitària, associativa i participativa en salut.
- Promoure la consciència ciutadana i en l'administració sobre la integralitat de la salut i els seus determinants.
- Visibilitzar els actius de salut del municipi per a promoure el seu aprofitament.
- Reduir les desigualtats socials en salut, posant especial atenció en els col·lectius més vulnerables en termes de salut.
- Consolidar els aprenentatges derivats de la pandèmia per tenir major capacitat de previsió i ser més efectius.

Amb aquesta finalitat, s'ha elaborat el present document que resum que presenta les dues fases d'elaboració d'un Pla director de salut a 4 anys vista. Es correspon a 2 blocs:

- A. La diagnosi del Pla Local de Salut
- B. El Pla d'acció del Pla director de salut

Metodologia

BLOC 1 (Fase diagnòstica)

La informació continguda en aquest document combina **4 grans fonts d'informació**, analitzades conjuntament:

- **Recopilació de dades secundàries sobre salut:** Principalment, s'han tingut en compte les dades de l'AQUAS del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, amb informació procedent de l'ABS de Montornès-Montmeló. També s'han incorporat dades demogràfiques i econòmiques de l'IDESCAT, l'INE i el Programa Hermes de Diputació de Barcelona. Al llarg del document se cita l'any i font de cadascuna de les dades secundàries utilitzades.
- **Documentació interna** de l'Ajuntament de Montornès del Vallès:
 - Diagnosi de salut (Departament de Salut Pública, 2019).
 - Enquesta a la infància i adolescència de Montornès del Vallès (Departament d'Educació, 2019).
 - Enquesta a la joventut de Montornès del Vallès (Departament de Joventut, 2019).
 - Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut a alumnat de 4t d'ESO de Montornès del Vallès (Diputació de Barcelona, 2021).
 - Informe d'Indicadors de Salut Local de Montornès del Vallès

Resum de fonts consultades per a la diagnosi

Secundàries externes	1. AQUAS, Departament de Salut a la Generalitat de Catalunya
	2. IDESCAT, Generalitat de Catalunya
	3. INE, Ministeri d'Assumptes Econòmics i transformació Digital
	4. HERMES, Diputació de Barcelona
Secundàries internes	5. Pla Supramunicipal de la millora de la qualitat de l'aire del Vallès Oriental (2017-2021).
	6. Diagnosi de salut 2019, Departament de Salut Pública
	7. Enquesta a la infància i adolescència de Montornès del Vallès 2019, Departament d'Educació
	8. Enquesta a la joventut de Montornès del Vallès 2019, Departament de Joventut
	9. Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut a alumnat de 4t d'ESO de Montornès del Vallès, 2021 Diputació de Barcelona
	10. Informe d'Indicadors de Salut Local de Montornès del Vallès 2020, Diputació de Barcelona, 2020.
Primàries	11.. Consulta a informants clau de salut. 2021
	12. Consulta a ciutadania, 2021

- **Consulta a informants clau:** s'ha fet una consulta per via telemàtica a un ventall molt divers de professionals de serveis i representants d'organitzacions vinculades a la salut de Montornès del Vallès, per conèixer quines problemàtiques detecten i quines i accions i recursos veuen necessaris. Un total de 27 informants clau han contestat la consulta realitzada. Entre els informants clau hi ha personal tècnic de diferents àrees (salut, educació, esports, convivència, seguretat, OAC, migracions, igualtat, joventut, serveis socials, cultura, participació, ocupació, medi ambient), personal de l'ABS de Montornès-Montmeló, equips directius dels centres educatius, farmacèutics del municipi, representants d'entitats de salut del municipi i del servei Crític (Pla de prevenció en el consum de drogues, ús de pantalles i altres riscos associats de la mancomunitat de municipis del Galzeran).
- **Consulta ciutadana:** s'ha realitzat una consulta ciutadana mitjançant la plataforma "Decidim" per conèixer els principals reptes en salut percebuts per la ciutadania. Un total de 86 persones han contestat aquesta consulta.

Els 4 tipus de fonts han estat analitzades conjuntament, en un exercici de contrast que identifica els missatges coincidents o complementaris entre les diferents fonts.

Els resultats d'aquest anàlisi es mostren organitzats en grans temàtiques, que corresponen a determinants clau de la salut.

BLOC 2 (Fase del pla d'acció)

- **Discussió participada dels resultats de la diagnosi:** els resultats

de la diagnosi, transformats en reptes i línies d'acció a abordar han estat discutits, completats i mititzats amb el Grup Motor del pla ampliat (Departament de Salut pública i caps d'àrea de territori i acció social), el grup focal de salut (CAP i farmacèutiques) i perfils polítics (equip de govern i oposició).

- **Transformació de reptes i oportunitats en línies d'acció ajustades a possibilitats:** amb el Departament de Salut pública s'ha fet un esforç d'ajust dels reptes i línies d'acció en salut integral sorgits a les competències i possibilitats de l'administració local.
- **Elaboració del Pla d'acció:** un cop establerts els reptes i objectius específics sorgits per al Pla director de salut de Montornès del Vallès 2022-2025, s'han determinat les actuacions a abordar. Tant aquelles que són continuistes o amb alguns canvis, com aquelles actuacions noves.

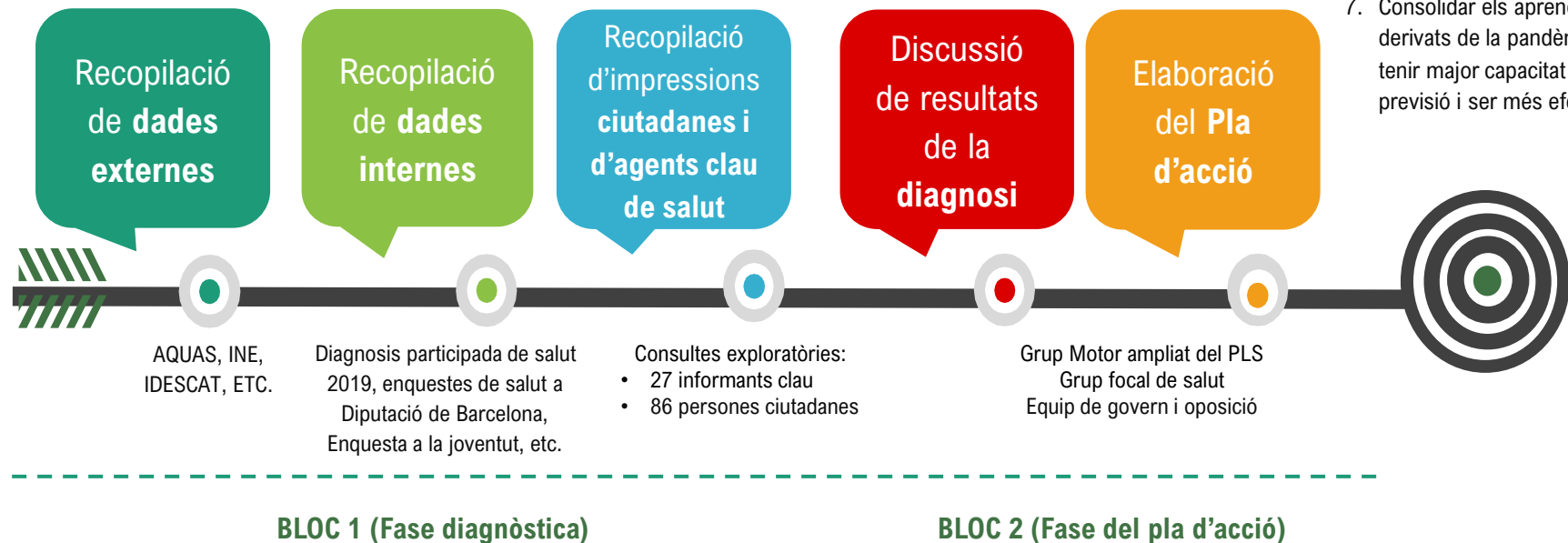
Val a dir, que aquesta diagnosi ha estat altament afectada per la situació pandèmica que va iniciar-se al 2019. És més, un dels motius per a l'elaboració d'aquesta diagnosi, després d'haver-ne elaborat una al 2019 són els canvis i conseqüències provocades per la COVID19.

Diagrama resum dels objectius i metodologia

OBJECTIUS:

1. Promoure estils de vida saludables en la població.
2. Fer del municipi un entorn saludable per viure.
3. Recuperar i reforçar l'acció comunitària, associativa i participativa en salut.
4. Promoure la consciència ciutadana i en l'administració sobre la integralitat de la salut i els seus determinants.
5. Visibilitzar els actius de salut del municipi per a promoure el seu aprofitament.
6. Reduir les desigualtats socials en salut, posant especial atenció en els col·lectius més vulnerables en termes de salut.
7. Consolidar els aprenentatges derivats de la pandèmia per tenir major capacitat de previsió i ser més efectius.

METODOLOGIA:

BLOC A: perfil de salut de Montornès del Vallès

Aquest apartat conforma el perfil de l'estat de Salut de Montornès del Vallès. És a dir, és una fotografia, un retrat, de les principals característiques del municipi que el defineixen com a un municipi més o menys saludable, tractant 3 dimensions:

- L'entorn (més o menys saludable)
- Serveis i equipaments que fan major salut.
- Apoderament personal i comunitari respecte salut.

Es tracta d'un exercici de prospectiva sobre la situació actual de salut a Montornès del Vallès, enfocant la mirada, d'una banda, en els reptes a nivell de salut, i per una altra, detectant els actius i oportunitats de salut.

L'abordatge eficaç dels reptes de salut resideix en gran mesura en saber aprofitar i mobilitzar les oportunitats i actius de salut presents al municipi.

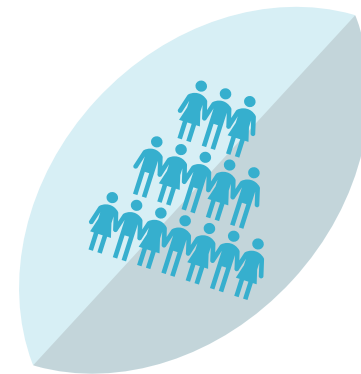
Aquesta diagnosi és el pas necessari per a una presa de decisions en polítiques públiques raonada i ajustada a les necessitats del municipi.

Aquesta diagnosi ha estat realitzada amb varietat de fonts i tècniques de recollida d'informació i en participació dels agents de salut del municipi (ciutadania, polítics i perfils tècnics i professionals: farmacèutiques, referents d'àrees municipals, referents del CAP, etc.)

El bloc s'estructura en 8 apartats: demografia, entorn urbà i natural, recursos econòmics, educació i comunicació, morbiditat, estils de vida, serveis i treball comunitari i COVID19.

A.

TENDÈNCIES DEMOGRÀFIQUES

Idees força de les tendències demogràfiques

- L'**envelliment** de la població és el repte de salut més rellevant de les societats occidentals. El gruix de població que abans era en les franges d'edat dels 20-35 anys, actualment està en persones de 40 a 55 anys, amb un % de població de més de 65 anys que pràcticament s'ha duplicat en 20 anys: en els 2000 1 de cada 10 persones del municipi tenien més de 65 anys. Actualment en són quasi 1 de cada 6. Les dolències i malalties cròniques augmenten de manera progressiva amb l'edat i amb elles la necessitat de seguiment i atenció per part dels serveis sanitaris i de benestar social i el consum farmacèutic.
- Zones com la de Can Coll (Secció 5, districte 1) i Montornès Nord concentren població envellida. Això és especialment important en el cas de Montornès Nord, ja que el barri, en comparació amb la resta del municipi, té unes pitjors condicions d'habitatge i la seva població és especialment vulnerable pel seu baix nivell de renda i la concentració de població migrada.
- L'aïllament i la **solitud no desitjada** augmenten amb l'envelliment de la població i fan més necessaris els serveis de supervisió i atenció a domicili per prevenir situacions de desemparament: 1 de cada 3 dones i 1 de cada 6 homes majors de 75 anys viuen sols.

Tot plegat fa necessari augmentar i **diversificar els serveis específics per a la gent gran i amb dependència**: atenció a domicili, transport adaptat, suport a persones cuidadores, accions contra la solitud, etc.
- La **població d'origen estranger** té barreres culturals, administratives i idiomàtiques que dificulten el seu accés i ús normalitzat del sistema sanitari. Això demanda d'una major adaptació intercultural del sistema sanitari. D'altra banda, els processos migratoris poden anar associats a situacions de precarietat en les condicions materials de vida (baixos ingressos, males condicions d'habitatge, manca de xarxa social de suport, etc.) que suposen un risc en el manteniment de la salut física i provoquen un gran estrès emocional que pot derivar en patologies mentals.

La demografia ens informa les característiques bàsiques d'una població: la seva evolució, la seva estructura d'edats i sexes, l'intercanvi de persones a través de les migracions...

La majoria de grans transformacions socials han estat vinculades històricament a grans canvis demogràfics i l'època actual no és cap excepció.

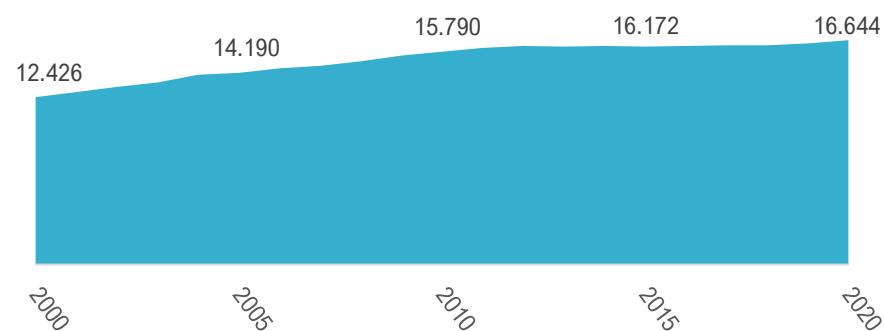
Evolució de la població

En els últims 20 anys, el municipi de Montornès del Vallès, ha augmentat la seva població en unes 4.000 persones. L'augment de la població s'explica, sobretot, per l'arribada d'immigració estrangera i la construcció d'habitatge entre 2000 i 2010. La crisi econòmica iniciada a 2008 i la paràlització de la construcció aturen i aquest augment de població i dona pas a una estabilització demogràfica.

A partir del 2018 s'observa un nou creixement demogràfic atribuïble a la represa de la immigració internacional. Caldrà veure fins a quin punt la crisi sanitària de la Covid 19 canvia o no aquesta nova tendència.

Evolució de la població de Montornès del Vallès

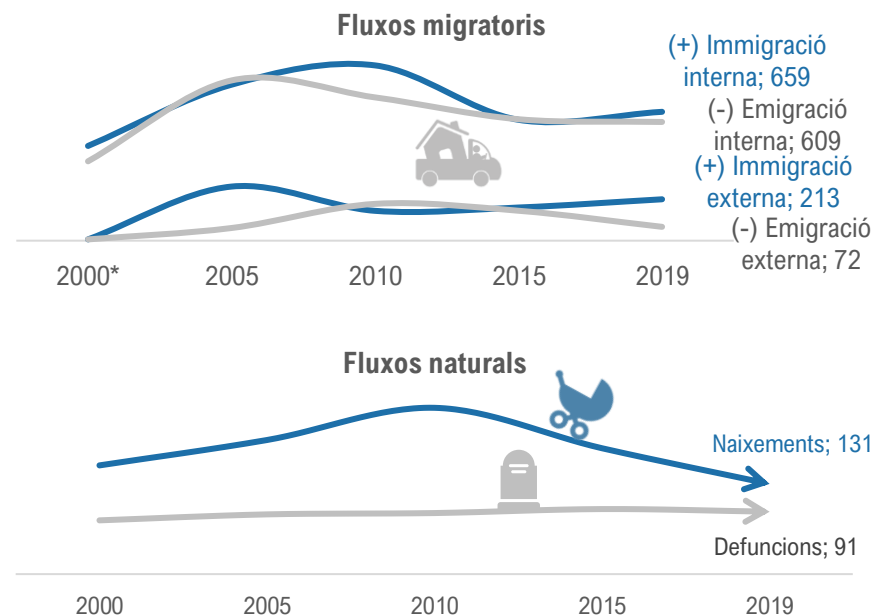

Font: Idescat

L'evolució del nombre d'habitants és degut als fluxos migratoris i naturals de població:

- El gràfic de **fluxos migratoris** assenyala que entre l'any 2000 i 2005 hi va haver a Montornès un elevat saldo migratori extern (procedent de l'estranger). Entre 2005 i 2010 aproximadament hi ha un elevat saldo migratori intern (procedent d'altres municipis espanyols). Tots dos fluxos migratoris van fer augmentar en termes absoluts la població de Montornès del Vallès. Entre 2010 i 2018 aproximadament aquests dos fluxos migratoris passen a tenir un saldo equivalent a zero. Ens darrers dos anys, en canvi, s'observa de nou un saldo positiu, especialment en el cas de les migracions estrangeres, esdevenint de nou un factor d'augment de la població.
- Els **fluxos naturals** han tingut un saldo molt positiu la primera dècada del 2000, contribuint també en bona mesura a l'augment de població. Des de 2010 s'observa en canvi un decreixement progressiu de la natalitat i un augment progressiu de la mortalitat, **reduint cada cop més el saldo natural de població.**

Font: Idescat

Població estrangera

La població estrangera és de quasi un 11% al municipi, sent aquest un percentatge semblant al de la comarca, però menor que el de la província. La població estrangera és, eminentment, africana i, concretament, del Marroc. La majoria de la població estrangera es concentra a Montornès Nord, on la població estrangera representa 1 de cada 4 persones del barri.

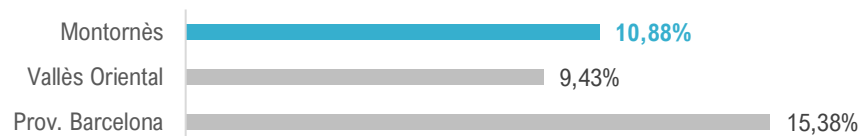
Els i les informants clau consultats durant la prospectiva alerten de les dificultats de la població estrangera per:

- Comunicar-se eficaçment amb el personal dels serveis sanitaris. Davant la dificultat, han de recórrer a familiars i amics que els facin de traductors, perdent la confidencialitat de l'atenció mèdica..
- Accedir als serveis de salut en cas de tenir dificultats per empadronar-se (cosa és habitual quan viuen en situacions anòmales d'habitatge).
- Rebre atenció especialitzada sobre casuístiques pròpies del procés migratori (ex. dol migratori).

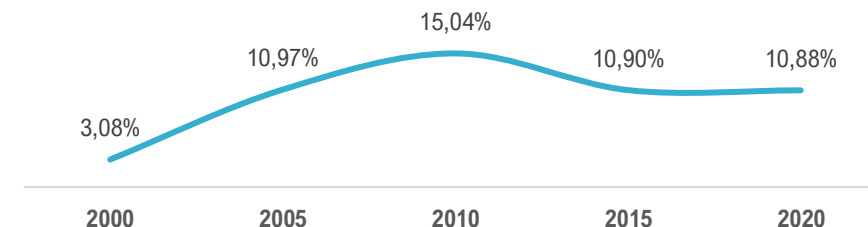
La immigració planteja també la necessitat de desenvolupar una mirada més intercultural envers la salut, assolint una major comprensió de les diferents formes d'entendre i atendre la salut.

D'altra banda, **en el desenvolupament de tallers d'habilitats parentals i criança**, donat que 1 de 3 mares són estrangeres, és de vital importància incorporar el component intercultural, per tal de respectar la diversitat de persones convivents en el nostre municipi.

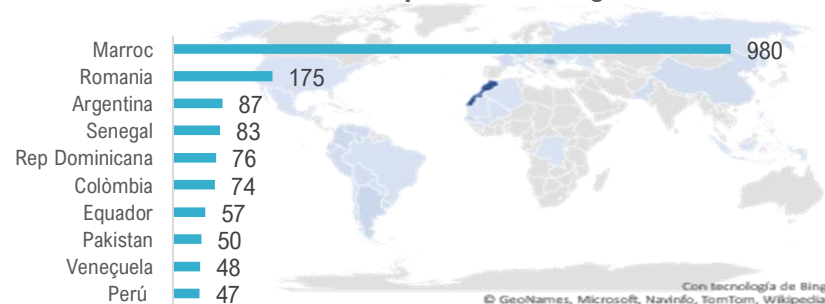
Percentatge població estrangera 2020

Evolució de la població estrangera. 2020

Nacionalitats de la població estrangera 2020

Font: Idescat

Estructura d'edats i sexe

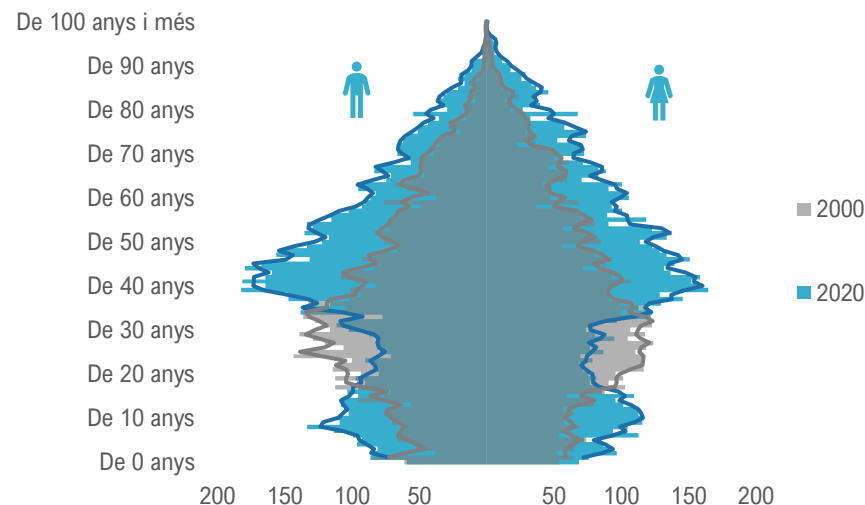
Com es pot veure a la piràmide d'edat i sexe de Montornès del Vallès, entre l'any 2000 i 2020 hem assistit a un augment molt accentuat de la població de més de 40 anys.

En canvi, s'ha reduït la població entre 20 i 35 anys, de manera que la natalitat comença a disminuir, després del repunt que va experimentar entre 2005 i 2010 i que fa que actualment hi hagi un gruix important de població infantil i adolescent.

En definitiva, Montornès del Vallès tendeix a l'envelliment poblacional: les edats més nombroses de la piràmide són ja aquelles que superen els 40 anys, contràriament al que passava abans del 2000.

A nivell de sexe, Montornès del Vallès té una població especialment masculinitzada en edat de treballar (edat productiva) i de tenir fills (reproductiva), dels 30 als 50 anys. Aquest fet s'explica per l'arribada de migració masculina en busca de feina. En canvi, en les edats més avançades (70 i més anys), la població més abundant és la femenina, donat que les dones tenen una major esperança de vida.

Piràmide d'edat i sexe de la població de Montornès del Vallès

Font: idescat

Envel·liment

Tal i com hem vist, les dades ens indiquen un clar envelliment demogràfic, sent aquest fenomen el que tindrà i té més impacte en la salut de la població.

La tendència a l'envelliment es veu d'una manera molt clara en l'índex de tendència, que mostra valors inferiors a 100, indicant un descens en la natalitat. Concretament, aquest índex a Montornès del Vallès és del 79, un punt i mig per sota de la comarca i sis punts per sota de la província.

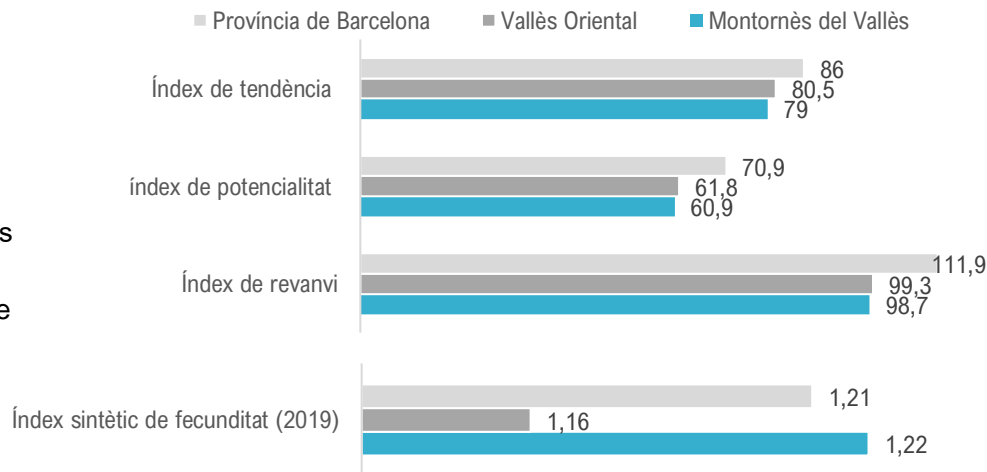
L'índex de potencialitat, que mesura el potencial de reproducció d'una societat, ha baixat de manera dramàtica des de 2001 i es troba actualment molt per sota del 100 (60,9). Aquest índex és un quocient entre el nombre de dones de 20 a 34 anys d'una població i el nombre de dones de 35 a 49 anys. Valors per sota del 100, com és el cas, indiquen que hi ha moltes més dones en l'etapa final de la seva edat fèrtil que dones en l'etapa inicial i per tant es pronostica que la natalitat continuarà baixant de forma acusada.

Finalment, encara que l'índex sintètic de fecunditat està en uns valors semblants a la província (ens indica la capacitat de reemplaça generacional de la població a partir de la mitjana de dones per fill), queda molt lluny de la dada òptima de reemplaça (reemplaça = 2,1).

Font: Idescat

Comparativa d'indicadors d'estructura d'edats. 2020

Aquest envelliment es reafirma amb els indicadors d'envelliment, sobreenvelliment, % de població de 65 anys i més i l'edat mitjana. Tot i que, comparativament, els indicadors ens mostren que Montornès és una població lleugerament més jove que la de la comarca i la província, també ens mostren una ràpida evolució a l'envelliment.

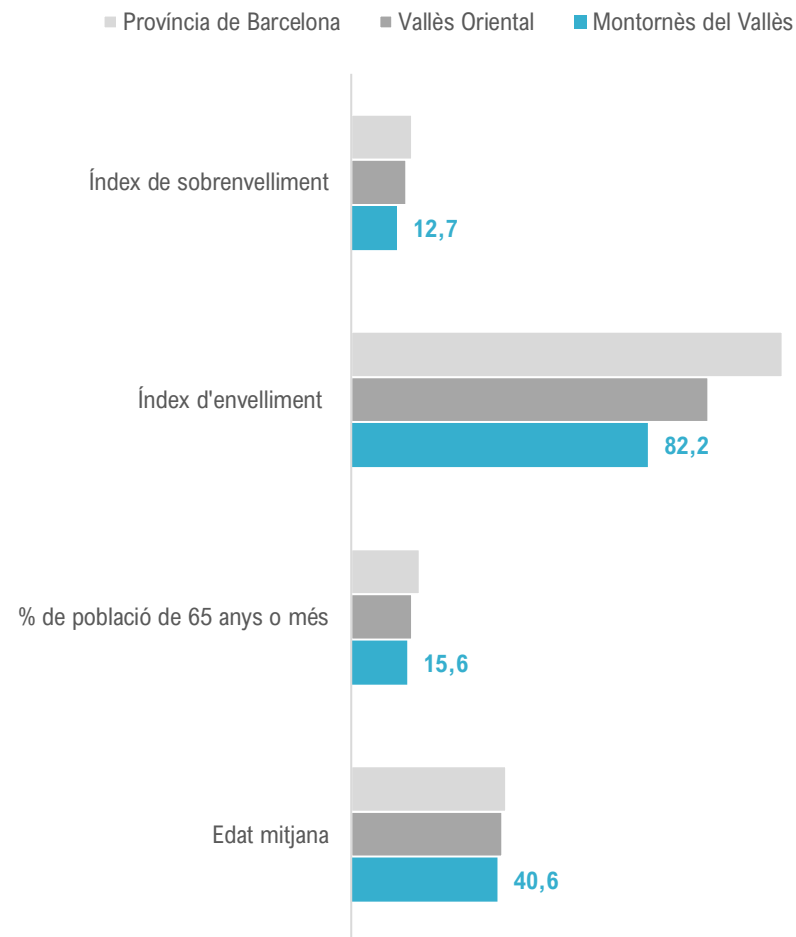
Per tant, **tot i una població lleugerament més jove, els indicadors mostren un Montornès immers en un envelliment més ràpid i sense capacitat de reposició generacional.**

Tant els professionals consultats, com la ciutadania mostren una preocupació unànime per aquest canvi demogràfic que comporta conseqüències socials i sanitàries rellevants per a l'administració, en general, i els serveis de salut en concret, ja que hauran de reorientar i augmentar recursos per a afrontar l'augment de les malalties cròniques, accidents domèstics, dependència, solitud, etc. Tot i això, també cal tenir en compte que les generacions actuals de persones de 65 anys i més arriben a aquesta edat amb unes condicions vitals diferents a les generacions anteriors que poden compensar part d'aquestes conseqüències de l'envelliment.

Montornès del vallès	Edat mitjana	% de població de 65 anys o més	Índex d'envelliment	Índex de sobreenvelliment
2020	↑ 40,6	↑ 15,6	↑ 82,2	↑ 12,7
2015	39	15,4	70,53	10,99
2010	37,4	12,0	64,13	9,65
2005	37,2	11,6	68,51	8,84
2000	36,7	11,3	67,74	7,9

Font: Idescat

Comparativa d'indicadors d'envelliment. 2020

En termes absoluts, on hi ha més gent gran a Montornès del Vallès és al Districte 1, concretament a la secció 5 (269 persones), a la secció 3 (246 persones), la secció 2 (226 persones) i la secció 4 (201 persones).

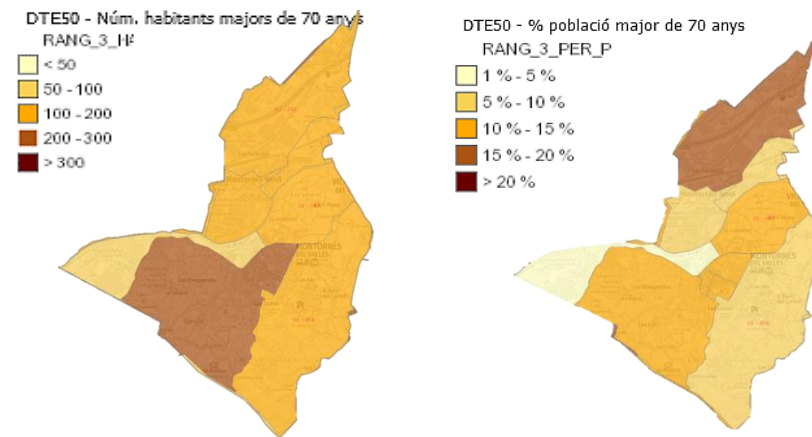
En canvi, quan s'observa a nivell percentual, les zones on hi ha un major percentatge de població amb més de 70 anys són la secció 2 del districte 2 (17%) – Montornès Nord- i les seccions 2 (13%) i 5 (12%) del districte 1.

El cas de Montornès Nord és especialment rellevant per les característiques de vulnerabilitat socioeconòmica i d'habitatge que predominen al barri. Tot i això, val a dir que les condicions d'habitabilitat han millorat en els darrers 10 anys, gràcies a la gran inversió econòmica de la convocatòria del Pla de Barris concedida al 2009.

La distribució de la població de 70 anys i més per barris és una dada general rellevant alhora d'orientar la direcció dels recursos de salut del municipi entorn a les persones grans, però encara disposem de dades més concretes que ajudaran a detallar les seves necessitats:

- Les dades sobre solitud, que presentem en la propera pàgina.
- Les dades sobre dependència reconeguda que es presenten en l'apartat sobre morbiditat (pàgina 53).

Distribució per seccions censals de la població de 70 i més anys. Montornès del Vallès, 2018.

	Absoluts	Percentatge
Districte 1		
Secció 1	97	4,46
Secció 2	226	13,59
Secció 3	246	10,37
Secció 4	201	10,08
Secció 5	269	12,11
Secció 6	138	9,26
Districte 2		
Secció 1	104	8,15
Secció 2	152	17,04
Secció 3	117	8,41

Font: Programa Sitmun de Diputació de Barcelona

Solitud

Un altre dels fenòmens demogràfics i culturals més rellevants per a la salut en les societats occidentals és la tendència a viure en nuclis familiars cada cop més reduïts. Any a any disminueix el nombre mig de persones per habitatge.

Això comporta un major nombre de persones que viuen soles i que estan en risc de solitud no desitjada, desemparament i deteriorament de la salut mental i física.

Com mostren els indicadors, la solitud en persones grans sol ser una característica més probable en dones que en homes, per la major esperança de vida de les primeres.. En el cas de Montornès veiem com:

- 1 de cada 3 dones majors de 75 anys viuen soles.
- 1 de cada 6 homes majors de 75 anys viuen soles.

Montornès del Vallès presenta uns indicadors que mostren una solitud en majors de 75 anys lleugerament menor que en el conjunt de Catalunya.

Els i les professionals, així com la ciutadania, detecten que la solitud no desitjada és un fenomen en augment, especialment per a persones amb pocs recursos econòmics i familiars.

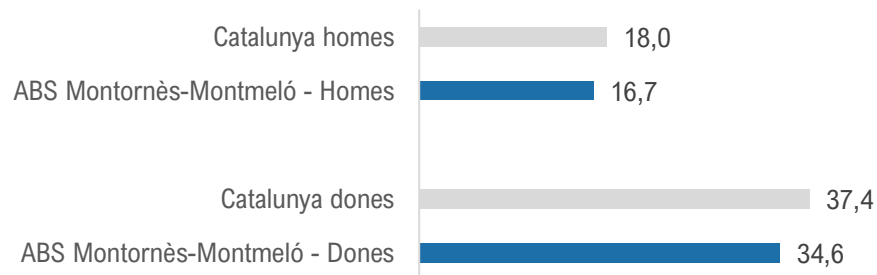
*ABS (Àrea bàsica de Salut): el territori, amb la seva població, que és atès per un Equip d'Atenció Primària. El seu nucli bàsic el formen professionals de medicina familiar i comunitària, pediatria, infermeria, treballadors socials i personal administratiu de suport. L'ABS de Montornès-Montmeló inclou diferents CAP (Centre d'Atenció Primària) (veure mapa).

Font dades ABS: [Indicadors de salut comunitària](#).

ABS Montornès-Montmeló

Gent gran (75 o més anys) que viu sola. 2018

ENTORN URBÀ I NATURAL

Idees força de l'entorn urbà i natural

- El **parc d'habitatges** de Montornès no és especialment vell, però presenta deficiències en el manteniment exterior i interior i en quant a accessibilitat (edificis de varies plantes sense ascensor, per exemple). Aquests problemes es concentren a Montornès Nord i en alguns carrers del centre del municipi.
- L'accés a l'habitatge és un repte central per al municipi: els alts preus de compra i la manca d'oferta de lloguer produeixen augmenten les situacions anòmales d'habitatge, com les ocupacions il·legals i la sobre ocupació, que comporten problemes de convivència.
- En quant a la **mobilitat urbana**, es detecten dos reptes rellevants: per una banda, retornar progressivament la prioritat al vianant i potenciar la mobilitat saludable i sostenible, després de dècades en la que el desenvolupament urbà ha anat associat a l'expansió de la mobilitat motoritzada. D'altra banda, i vinculat a l'anterior, assolir una convivència segura entre diferents formes de mobilitat: a peu, en bici, en VMP, el transport públic i el cotxe. A més, el municipi arrossega un dèficit crònic en quant a transport públic: tant pel que fa la freqüència de pas, com pel que fa el problema de connexió horària amb l'estació de Renfe de Montmeló.

Una possible solució a part d'aquesta problemàtica és recuperar l'avantprojecte de subvenció del transport en taxi en casos de necessitat, com en el cas de les persones amb discapacitat.

- **L'entorn natural i verd** de Montornès del Vallès és molt valorat i des dels diferents agents es reconeix la gran quantitat i qualitat d'espais verds en l'entramat urbà. Les zones verdes i el seu condicionament actual són destacats com un gran actiu de salut a Montornès del Vallès. Precisament perquè es reconeix aquest valor, es demana seguir introduint elements verds a l'entramat urbà.
- En quant a la **contaminació**, es detecten 3 aspectes a treballar: (1) la millora de la qualitat de l'aire, reduint la contaminació vinculada als polígons industrials i al trànsit, (2) la necessitat d'augmentar el reciclatge i gestió responsable dels residus entre la població i (3) la reducció de la **contaminació acústica entorn els polígons** dels polígons i de la zona propera al circuit de Montmeló, de l'AVE i dels edificis de telefònica.
- La **convivència** entre població i animals domèstics, especialment gossos, segueix sent un punt de conflicte a l'espai públic. A més, les colònies de gats, controlades o no, solen ser una gran font de treball per a l'ajuntament. Pel que fa a animals salvatges i plagues, es detecta un augment de rates i coloms, agreujat per l'incivisme en la gestió dels residus.

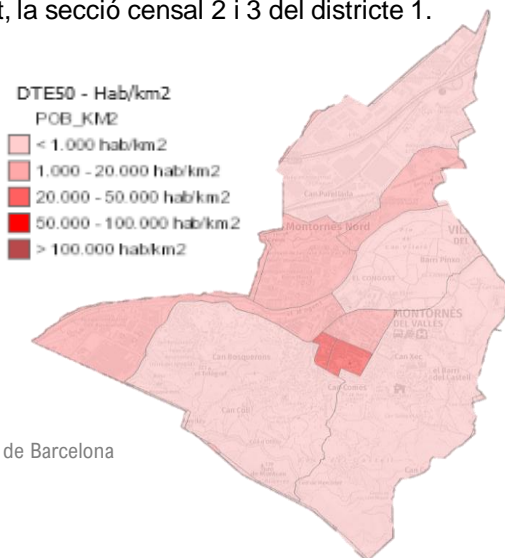

Habitatges i unitats domèstiques

El parc d'habitatges de Montornès del Vallès s'ha construït en la seva major part entre la dècada dels 70 i la primera dècada dels 2000*. Comparativament, Montornès té un parc d'habitatges més recent que la resta del territori provincial.

La majoria d'habitatges son de 3 plantes o menys, sent un parc d'habitatges majoritàriament baix. Tot i així hi ha variabilitat interna: **tot i que a la majoria del municipi predominen els edificis de 3 plantes o menys, a Montornès Nord la majoria d'habitatge excedeix les 3 o 4 plantes i al centre del municipi també hi ha una certa concentració d'edificis de més de 3 plantes (Avda. 11 de setembre, C. Palau d'Ametlla, Avda Verge de Montserrat, Blas Infante, Joan XXIII entre altres).**

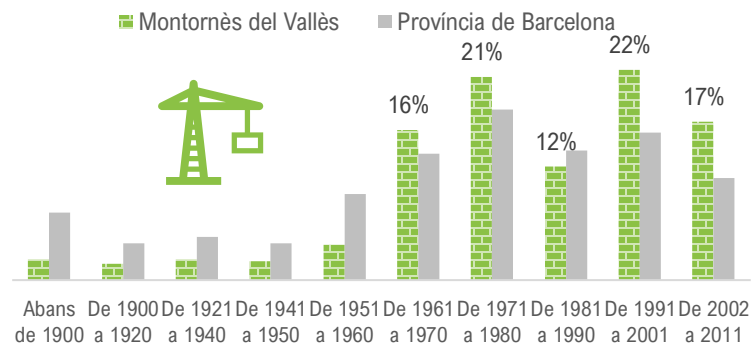
La zona del municipi amb una major densitat poblacional és la del centre. Concretament, la secció censal 2 i 3 del districte 1.

Font: Programa Sitmun, Diputació de Barcelona

Edificis destinats principalment a habitatge per any de construcció. 2011*

Font: IDESCAT

* No hi ha dades més actuals disponibles.

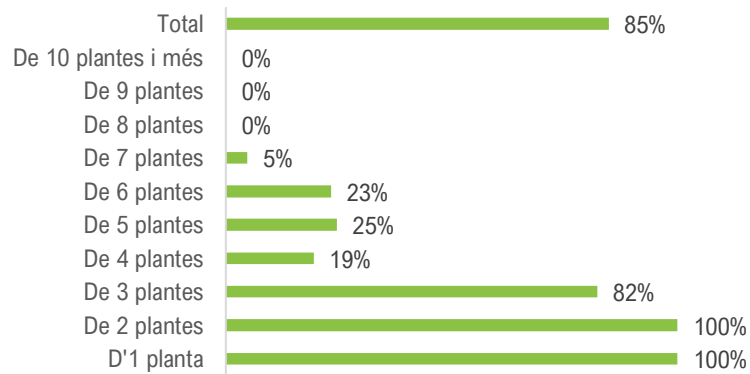

Pràcticament tots els habitatges en edificis de 7 o més plantes tenen ascensor. A l'altre extrem trobem que en els edificis de 3 plantes o menys és molt improbable trobar-ne. A nivell d'accessibilitat, trobem un rang intermig **d'habitatges d'entre 4 i 6 plantes on hi ha 1 de cada 4 que no disposa d'ascensor.**

Les dades d'accessibilitat a nivell de cadira de rodes són més preocupants: **trobem que quasi el 70% dels habitatges no estan habilitats per a persones que usen cadira de rodes.** Són especialment rellevants els edificis d'1 a 3 plantes.

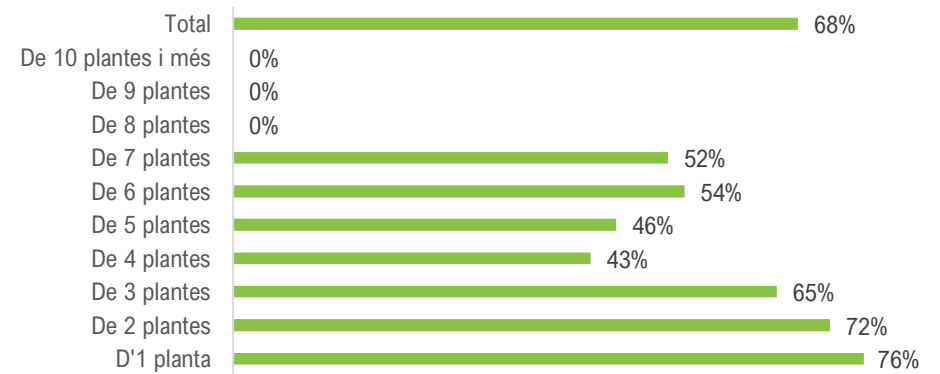

Edificis destinats principalment a habitatge que NO TENEN ASCENSOR. 2011

Font: IDESCAT

Edificis destinats principalment a habitatge NO ACCESSIBLES amb cadira de rodes. 2011

Els informants clau, la ciutadania i la documentació consultada coincideixen a destacar problemes greus en relació a l'habitatge:

- **Necessitats d'habitatge no cobertes** per la manca d'oferta de lloguer i els alts preus de lloguer/compra. L'**oferta pública** de lloguer i d'habitatge d'emergència no aconsegueixen, ni de bon tros, a cobrir la demanda existent. Aquesta problemàtica afecta, sobretot, a joves i col·lectius vulnerables. Val a dir que l'administració local està immersa en una política [d'adquisició d'habitatge públic](#) que va avançant.

L'anterior provoca ocupacions d'habitatges –especialment de bancs o de fons voltors – i situacions de sobreocupació i infrahabitatge.

- Les **ocupacions o sobreocupacions** provoquen dificultats de manteniment, salubritat, accés a l'aigua i subministres bàsics, així com conflictes de convivència i estigmatització.
- **Edificis i habitatges deteriorats** en els que cal una especial rehabilitació dels exteriors, però també dels interiors (especialment per a eliminar barreres a la mobilitat que afecten especialment a la gent gran).

Totes aquestes problemàtiques son generals, però es concentren especialment al barri de Montornès Nord i en certs edificis del centre del municipi, en carrers com: c/Palau d'Ametlla, c/Montseny, c/Montserrat, etc. Al barri de Montornès Nord s'han fet avenços gràcies a la Llei de Barris.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a l'habitatge: accés, estat dels habitatges i dels edificis, etc.

92%, sí

Font: consulta a informants clau de PLS, 2021.

Amb relació a les unitats domèstiques de convivència, es detecten algunes problemàtiques addicionals:

- Problemes de convivència en els habitatges **sobreocupats** entre les diferents unitats familiars que conviuen en el mateix habitatge.
- Famílies **monoparentals** amb grans dificultats de manteniment de l'habitatge, grans dificultats de conciliació i sobrecàrrega.
- Problemes en les unitats familiars en les que conviuen **persones dependents i persones cuidadores no professionals (especialment familiars)**, que en molts casos són també d'edat avançada.
- **Pèrdua progressiva de xarxa de suport veïnal**, que s'explica per un creixent individualisme i l'alta mobilitat domiciliària. Amb l'esperit de contrarestar aquesta pèrdua va sorgir el projecte Radars de la xarxa Cuidem-nos.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a unitats familiars: persones que viuen soles, problemes de convivència, dificultats per atendre familiars dependents...

77%, sí

Font: consulta a informants clau de PLS, 2021.

Font: enquesta a informants clau de PLS, 2021.

Mobilitat i transport

El transport i la mobilitat urbana són un factor determinant per a un entorn saludable. Els informants clau, la ciutadania i la documentació consultada apunten alguns reptes envers la mobilitat:

- Les limitacions en freqüències i connexions de **transport públic** per a arribar als serveis de salut:
 - interns: dificultats per arribar a serveis amb transport públic. Especialment des del barri de Montornès Nord cap al centre. A més, s'assenyala l'alt preu del bitllet de transport entre els dos nuclis poblacionals,
 - externs: dificultats per arribar a serveis de salut de municipis i ciutats properes com a l'Hospital de Granollers. Es demanda, especialment, millorar la connexió i freqüència amb Montmeló i la connexió amb Mollet i fent una bona coordinació del bus amb els horaris de rodalies.

En aquets sentit, l'ajuntament havia arribat a fer convenis amb els serveis privats de taxi per a subvencionar un porta a porta per a circumstàncies de necessitat. Fins i tot, s'havia pensat en cobrir part del transport en taxi per a persones amb discapacitats.

- Dificultats de **convivència entre vehicles sense motor i vianants**: les bicicletes i, especialment, els patinets provoquen inseguretats i accidents amb els vianants. Entre d'altres, es pot deure a la inexistència de carrils bici i ordenació de la mobilitat.
- **Problemes d'accessibilitat** en la mobilitat: al centre del municipi existeixen barreres arquitectòniques per a les persones amb discapacitat, gent gran, etc. També s'assenyalen barreres d'accessibilitat a l'interior del Casal de Cultura i a les escoles més antigues (manca d'ascensors). A més, gran part de l'espai públic no està ben adaptat per a persones amb discapacitats motrius o visuals.
- **Zones amb sensació d'inseguretat**: els polígons i les zones residencials allunyades del centre són un espai que genera sensació d'inseguretat, especialment entre les dones.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a la mobilitat: mitjans de desplaçament a peu o en bici, ús del cotxe, disponibilitat de transport públic, trànsit, seguretat vial, barreres arquitectòniques, pas de vianants...

67%, sí

Font: consulta a informants clau de PLS, 2021.

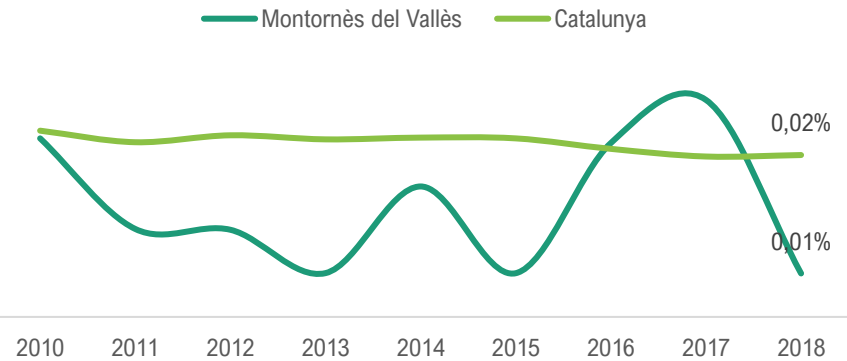

Pel que fa a les dades de motorització i trànsit disponibles, observem que l'índex de motorització de Montornès del Vallès ha evolucionat de manera ascendent seguint la mateixa tendència que en la comarca i amb una major motorització que en la província. Això sol ser típic dels municipis menys dotats de transport públic.

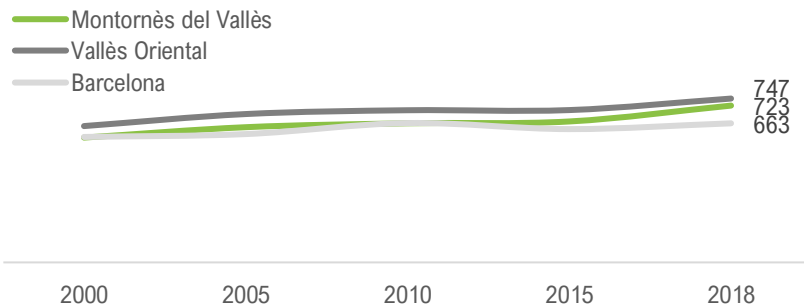
Com a aspecte positiu, destaca un **índex d'accidents de trànsit per 100 habitants que a Montornès ha estat constantment inferior** al que es dona al conjunt de Catalunya (excepte a 2017).

L'any 2017 i 2018 hi va haver un repunt important de víctimes de gravetat i mortals en accidents de trànsit.

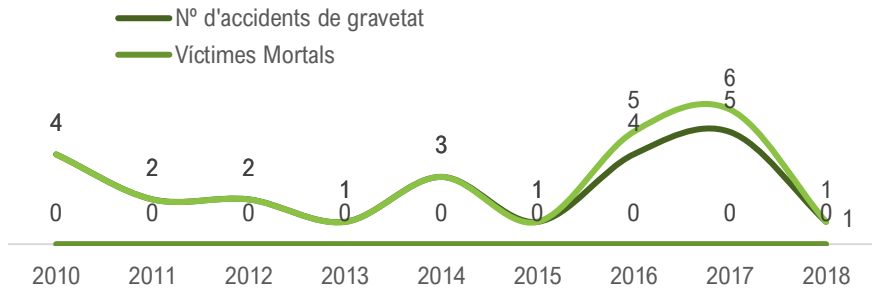
Accidents per 100 habitants. Comparativa

Índex de motorització (vehicles per 1.000h)

Evolució accidents de trànsit

Font: Observatori de la Seguretat Viària: http://transit.gencat.cat/ca/observatori/dades_obertes

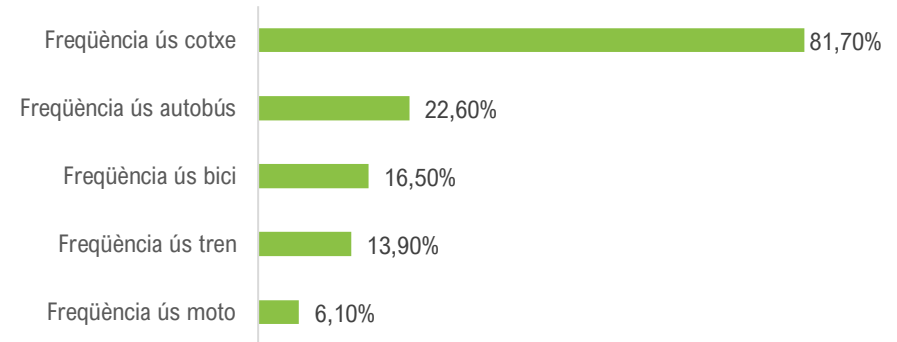
Segons l'enquesta realitzada als alumnes de 4t d'ESO en el curs 2020-21, més del 80% utilitza el cotxe sempre o sovint per desplaçar-se (amb altres majors d'edat), i tan sols el 22,6% utilitza l'autobús amb aquesta freqüència. **El predomini del cotxe sobre el desplaçament en transport públic és clar.**

Pel que fa a l'ús d'elements de seguretat, gairebé el 95% dels alumnes d'aquest curs sempre utilitza el casc per anar amb moto i el 87,6% sempre utilitza el cinturó, però aquestes xifres contrasten amb el poc ús del casc per anar en els vehicles sense motor.

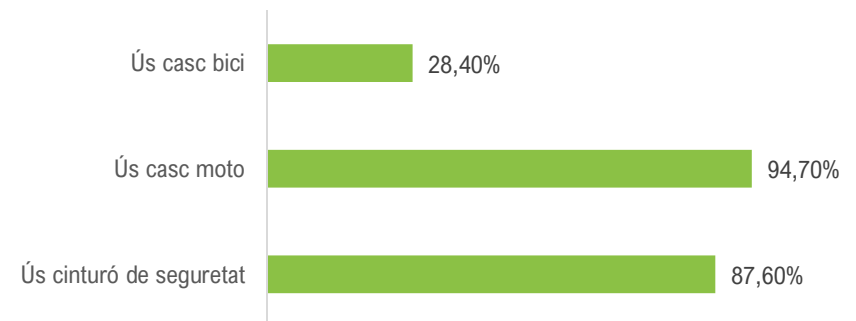
El fet de disposar d'un nucli urbà compactat fa que hi hagi un predomini de desplaçaments urbans a peu. Amb tot, els agents clau i la ciutadania consultada demanen: (1) seguir treballant en la prioritat invertida (vianant per sobre del cotxe) per augmentar el % d'espai públic pacificat i (2) adreçar-lo a formes de desplaçament sostenibles i no sedentàries, creant carrils bici i formant una bona xarxa de mobilitat alternativa al vehicle. Concretament es destaca que al municipi encara no ha entrat en vigor la [prohibició de circular a 30kmh.](#)

Mitjà de transport que fan servir sempre o sovint. Alumnat 4t ESO. Enquesta 2020

Ús element de seguretat sempre. Alumnes 4t ESO. Enquesta 2020

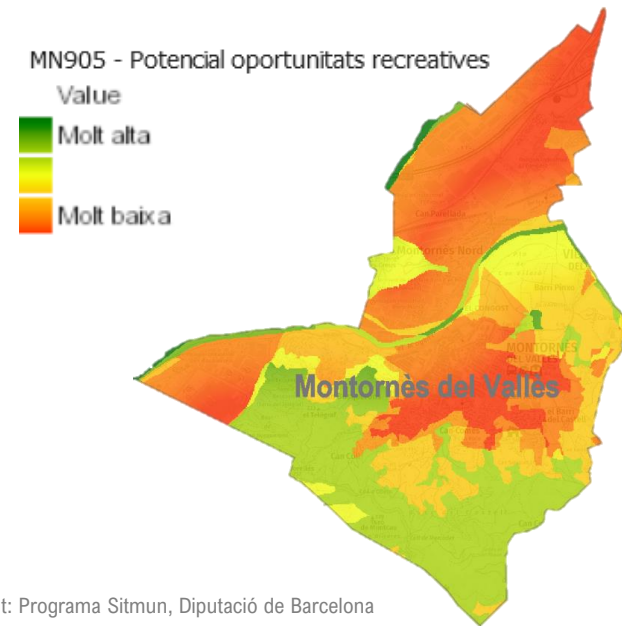
Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut a l'alumnat de 4t d'ESO.

Espais verds i naturals

Segons l'indicador de Potencial d'oportunitats recreatives en espais naturals de la Diputació de Barcelona, Montornès del Vallès disposa d'algunes zones de potencial alt, sobretot gràcies a la Serra de la Marina que ocupa una superfície important del municipi. Malgrat això, la zona que va des del centre fins a la part superior té un potencial d'oportunitats recreatives baix, excepte pel que fa el riu Mogent que separa els dos barris del municipi i és un gran espai recreatiu.

Si ens fixem, **Montornès Nord** no té, pràcticament, cap zona potencial. Això no vol dir que no hi hagi espais verds, sinó que no hi ha zones naturals de les que se'n pugui fer un ús especialment recreatiu. Tot i així, al ser un barri envoltat de polígons industrials, **des de l'administració s'ha apostat per dotar de parcs i jardins el barri** i per recuperar els 2 pulmons naturals del barri: el Turó de les 3 Creus i el riu Mogent (pendent).

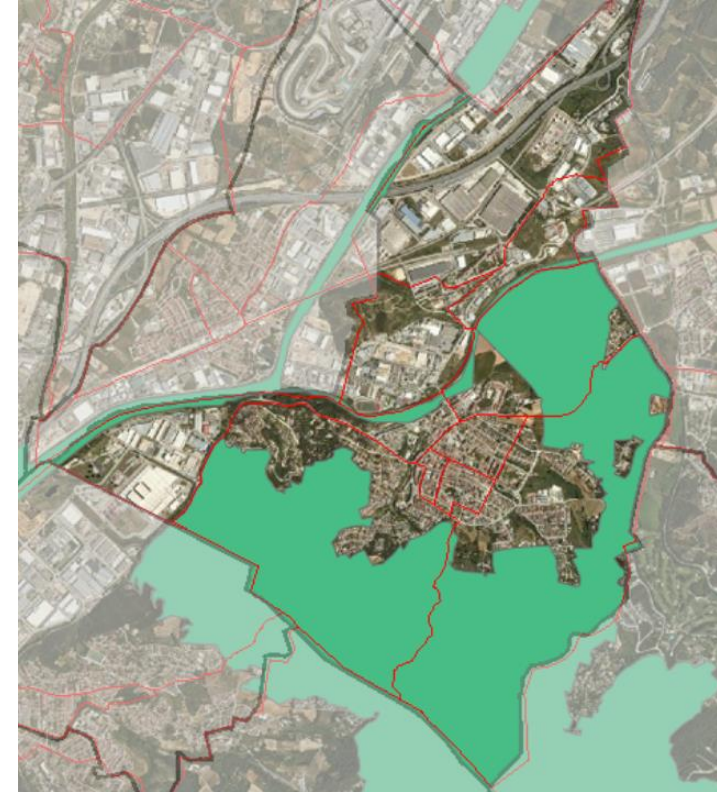
Font: Programa Sitmun, Diputació de Barcelona

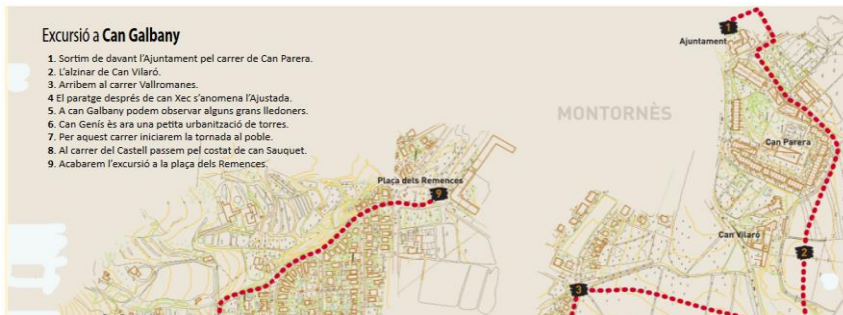

Montornès del Vallès disposa de dues rutes PAFES per tal de promoure l'activitat física de la població. Una d'elles és de 4,4 km (Ruta 7. Palau d'Ametlla) i l'altra de 4,5 km (Ruta 9. Les Pinedes de Montornès). A més, existeixen 13 rutes forestals al municipi i una xarxa natura 2000 que té com a objectiu fer compatible la protecció de les espècies i els hàbitats naturals i seminaturals amb l'activitat humana que s'hi desenvolupa.

Xarxa natura 2000

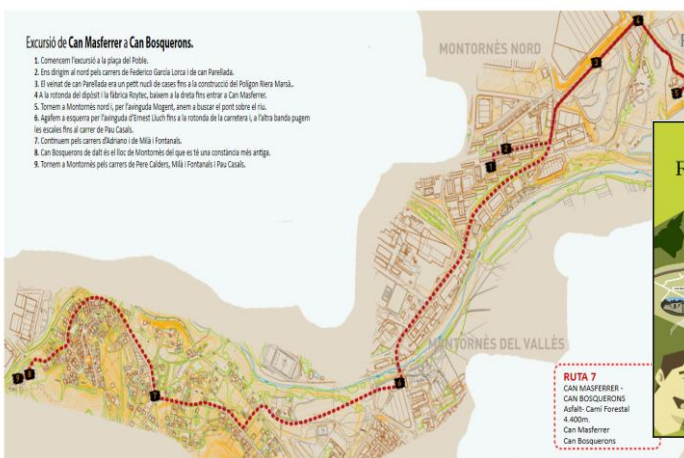

Font: [Programa Sitmun](#), Diputació de Barcelona
 *Natura 2000 és una xarxa europea d'espais naturals que té com a objectiu fer compatible la protecció de les espècies i els hàbitats naturals i seminaturals amb l'activitat humana que s'hi desenvolupa, fent que es mantingui un bon estat de conservació dels hàbitats i espècies i evitar-ne el seu deteriorament.

Excursió a Can Galbany

1. Sortim de davant l'Ajuntament pel carrer de Can Parera.
2. L'alzinar de Can Vilaró.
3. Arribem al carrer Vallromanes.
4. El paratge d'esprés de can Xec s'anomena l'Ajustada.
5. A can Galbany podem observar alguns grans felledoners.
6. Can Genís és ara una petita urbanització de torres.
7. Per aquest carrer iniciarem la tornada al poble.
8. Al carrer del Castell passem pel costat de can Sauquet.
9. Acabarem l'excursió a la plaça dels Remences.

Excursió de Can Masferrer a Can Bosquerons.

1. Comencem l'excursió a la plaça del Poble.
2. Ens dirigim al nord pels carrers de Federico García Lorca i de can Panellada.
3. El veïnat de can Panellada és un petit nucli de cases fins a la construcció del Polígon Riera Marçà.
4. A la rotonda del dipòsit de la línia Renfe, bevem a la font i ens anem a Can Masferrer.
5. Tornem a Montornès nord, per l'avinguda Mugaert, anem a buscar el pont sobre el riu.
6. Agafem a esquerra per l'avinguda d'Enric Lluich fins a la rotonda de la carretera i, a l'altra banda paguem les escales fins al carrer de Pere Casals.
7. Continuem pels carrers d'Ildiano i de MÀ i Fontanals.
8. Can Bosquerons de dalt és el lloc de Montornès del que es té una constància més antiga.
9. Tornem a Montornès pels carrers de Pere Calders, MÀ i Fontanals i Pius Casals.

- RUTA 7**
 CAN MASFERRER -
 CAN BOSQUERONS
 4,4 km
 Camí Forestal
 Can Masferrer
 Can Bosquerons

A més, l'actual programa Pas a Pas complementa les rutes PAFES existents al municipi.

Des de la visió professional es destaquen molt espais verds i es valora l'entorn natural del municipi. Especialment es destaca el potencial de la Serra de la Marina i les zones verdes creades a Montornès Nord. A més, es destaca la millora en els espais verds que s'ha anat fent en els darrers anys al conjunt del municipi. Es demana seguir treballant en augmentar les zones i elements verds en l'entramat urbà.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a les zones verdes i naturals: disponibilitat i condicionament d'espais verds i zones naturals, verd a la ciutat, etc.

42%, sí

Font: consulta a informants clau de PLS, 2021.

Contaminació

La contaminació atmosfèrica de l'aire urbà és un problema patent – tot i que silencios i invisible- per a la salut des de fa molts anys.

El risc per a la salut és especialment considerable per als infants, els ancians i la població amb malalties respiratòries i cardiovasculars, que en conjunt constitueix una part important de la població que habita a les ciutats (Pla d'acció supramunicipal per a la millora de la qualitat de l'aire del Vallès Oriental, 2021).

La contaminació de l'aire s'associa a una major incidència d'al·lèrgies, asma, càncer i també es vincula a patologies com el TDAH.

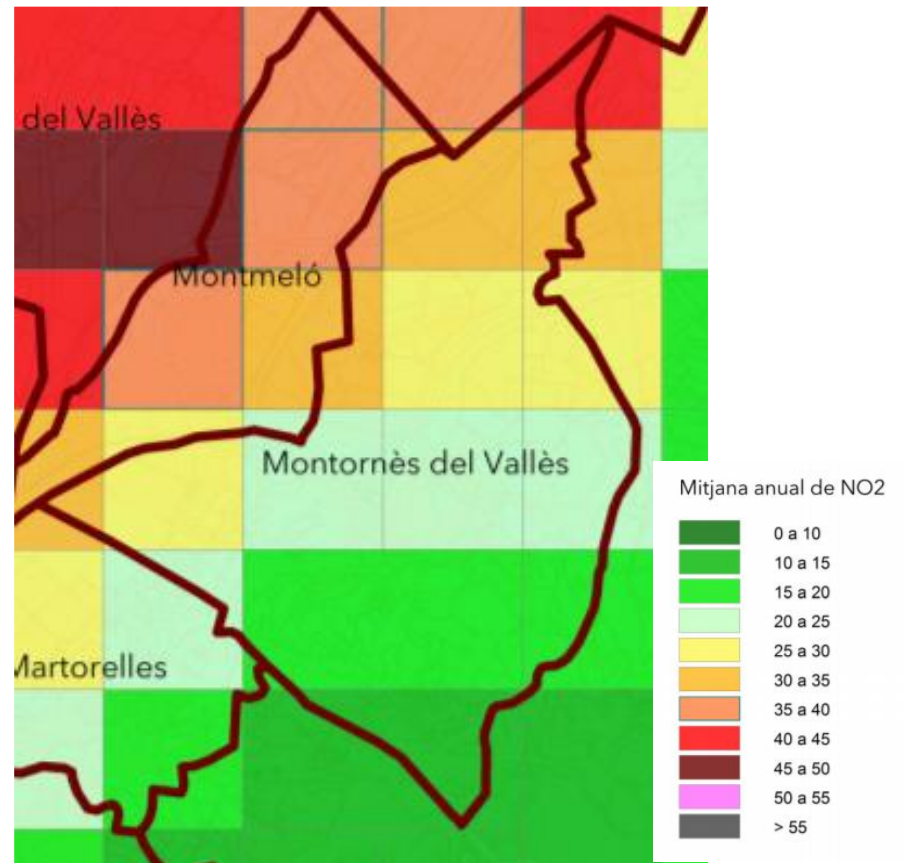
Al 2017 es va aprovar el Pla d'acció supramunicipal per a la millora de la qualitat de l'aire del Vallès Oriental.

Aquest pla fa una diagnosi a fons de la contaminació de l'aire a la comarca i mostra com Montornès del Vallès ha evolucionat positivament en quant a la qualitat de l'aire en els darrers anys: de ser un dels municipis amb major contaminació atmosfèrica, ha passat a tenir-ne menys i a ser un dels municipis amb menor contaminació.

Tot i així, ens trobem amb una dinàmica interna semblant a altres indicadors, hi ha una **alta variabilitat: a Montornès Nord hi ha una qualitat de l'aire molt menor que s'explica per l'alta exposició a la contaminació que té** per la seva situació geogràfica (Turó elevat envoltat d'indústria).

El pla mencionat planifica una sèrie d'accions per reduir la contaminació de l'aire i per tant caldrà establir un nexa clar de complementarietat entre el Pla director de salut de Montornès del Vallès i aquest pla ambiental.

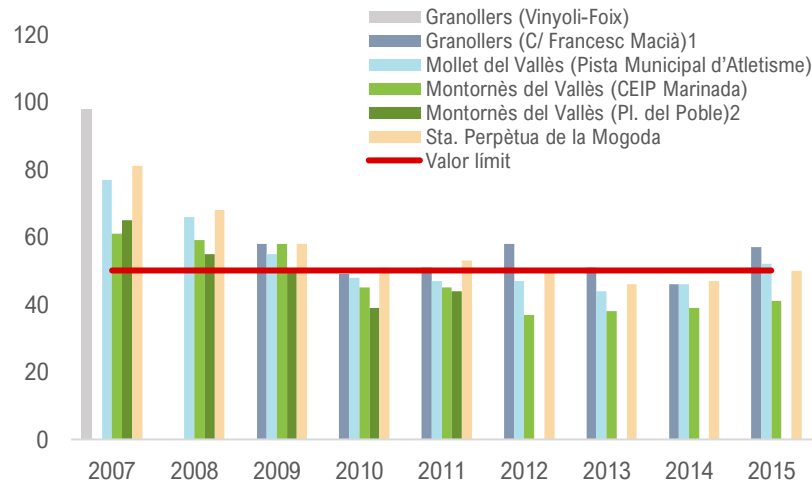
Modelització de la qualitat de l'aire

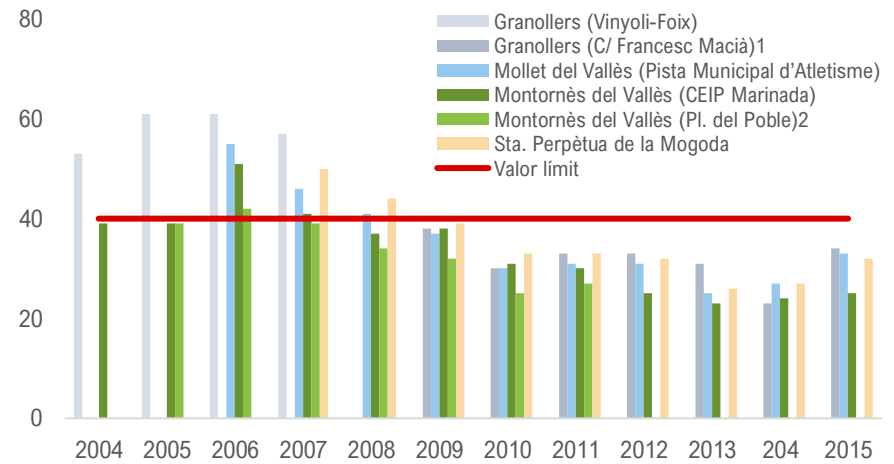
Font: [Pla supramunicipal per la millora de la qualitat de l'aire del Vallès Oriental](#) (2017).

Evolució del percentil 90.4 PM10 (mg/m3) a través dels Punts de mesurament de la XVPCA*

Evolució de la mitjana anual de PM10 (mg/m3) a través dels Punts de mesurament de la XVPCA*

*1 L'estació de Granollers (Vinyoli-Foix) es va donar de baixa el 25 d'abril de 2008.
 2 L'estació de Montornès del Vallès (Pl. del Poble) es va donar de baixa el 22 de setembre de 2011.

Font: [Pla supramunicipal per la millora de la qualitat de l'aire del Vallès Oriental](#) (2017).

Amb relació a la contaminació, s'assenyala que cal actuar de manera preferent contra les següents fonts:

- **Contaminació de l'aire (per partícules en suspensió i nitrogen)** que es deu, especialment, a la indústria, al trànsit de cotxes i a la proximitat amb la conurbació de Barcelona. A més, a Montornès Nord aquesta contaminació s'accentua per la concentració de la indústria.
- **Contaminació acústica** no massa acusada, però enquistada en els polígons i en la zona propera al circuit de Montmeló, de l'AVE i dels edificis de telefònica.
- **Brutícia en zones verdes i en places del municipi**, molts cops per l'acumulació de brossa en les escombraries: Plaça Autonomia. Castanyers i zones com les del carrer Ernest Lluch.

Encara que amb menor mesura, **es destaca la contaminació ororífera** originada per l'empresa LUCTA i d'altres en moments més puntuals. Tot i així, la Generalitat està pressionant l'empresa per a modificar la seva contaminació.

Des dels professionals es creu molt important crear estratègies per a cercar el compromís empresarial amb la sostenibilitat ambiental, per exemple, en clau ODS, així com promoure les zones de baixes emissions (ZBE).

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació als nivells de contaminació: de l'aire, l'aigua, soroll...

Font: consulta a informants clau de PLS, 2021.

Residus i reciclatge

Montornès del Vallès genera una quantitat de residus per habitant igual que la mitjana del Vallès Oriental i que la província de Barcelona. Tanmateix, el percentatge de residus que es recicla és més elevat.

En concret, el municipi recicla el 46% dels residus, mentre que a la comarca el percentatge és del 43% i a la província és del 41%. Tenint uns contenidors que no propicien el millor reciclatge, la valoració és molt positiva.

Els agents clau consultats detecten que la sensibilització en el reciclatge ha millorat i es valora especialment la feina des de les escoles, però, tot i així, cal millorar diferents aspectes:

- Canvi de contenidors per a afavorir el reciclatge.
- Promoure la conscienciació en reciclatge en els adults i també en la gestió de voluminosos.
- Millora de la deixalleria municipal
- Acumulació de residus i voluminosos en la via pública. Especialment als costats dels contenidors.

Any 2019	Montornès del Vallès	Vallès Oriental	Província de Barcelona
kg./dia per càpita	1,31	1,31	1,30
% de recollida selectiva	46,8%	42,9%	41,4%

Font: IDESCAT.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació al reciclatge i cura del medi ambient...

71%, sí

Font: consulta a informants clau de PLS, 2021.

Salubritat

L'ajuntament ha de vetllar per la salut dels ciutadans del municipi realitzant activitats de protecció de promoció de la salut. Dins de la competència de protecció de la salut, es realitza la vigilància i el control de l'entorn (legionel·losis, piscines, aigua de consum humà, establiments de tatuatge i pírcings, seguretat alimentària del comerç minorista, plagues) i benestar animal. Des de Salut Pública es fa una tasca continuada en aquest sentit. Sobre aquest àmbit es destaca el següent:

- **Tinença d'animals domèstics o de companyia**

La queixa principal de la ciutadania i també mencionada pels agents clau és l'incivisme dels propietaris de gossos que no recullen els excrements o que no els lliguen en l'espai públic i generen molèsties o inseguretat. Per tant, es necessita continuar amb la promoció del civisme amb els animals domèstics. A més, es detecten punts d'alimentació (especialment de gats) que són aprofitats per rates i coloms.

Es detecten dos aspectes positius: l'augment en el cens d'animals de companyia i la nova associació que lluita per la conscienciació del respecte animal.

Les colònies de gats no sempre estan ben gestionades, ni controlades pels membres de les associacions i son una gran font de treball per a l'ajuntament.

- **Plagues**

En relació a plagues i animals salvatges, es detecten les següents línies de treball:

- Eliminació de plagues de rates, coloms i paneroles al centre i en alguns equipaments del municipi.
- Aparició d'insectes en alguns equipaments (oficina del barri) i espais públics (arbres)
- La lluita contra les colònies de coloms en diverses places.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a la tinença d'animals domèstics o de companyia: tinença responsable, maltractament animal, etc.

50%, sí

Detectes rellevants a destacar en relació a les plagues i animals salvatges: coloms, rates, escarabats, cotorretes...

61%, sí

Font: enquesta a informants clau de PLS, 2021.

Un altre aspecte rellevant de les competències locals en quant a salubritat és l'aigua. De les diferents fonts consultades es destaca:

- **Xarxa de clavegueram:** una part del municipi no urbanitzada encara està sense xarxa de clavegueram. Per tant els veïns i veïnes encara usen fosses sèptiques o pous negres que no sempre estan ben gestionats. A més, manca un Pla Director de Clavegueram. Pel que fa la xarxa de clavegueram existent cal fer-ne una revisió en aquells trams que han quedat obsolets i amb deficiències estructurals.
- **Xarxa d'aigua potable:** al municipi no existeix el Pla Director de la Xarxa d'Abastament. A més, hi ha zones del municipi sense xarxa definitiva (tenen provisionals) per la manca d'urbanització de les zones. Finalment, hi ha zones de la xarxa existent on caldria fer una adequació perquè han quedat obsoletes. Es creu rellevant aprofitar recursos d'aigua locals per a no dependre d'altres conques.
- **Xarxa de regs i aigua freàtica:** en algunes zones del municipi s'aprofiten les aigües freàtiques per al reg de zones verdes municipals, però no és un recurs prou amortitzat.

RECURSOS ECONÒMICS i SITUACIÓ LABORAL

Idees força dels recursos econòmics i de la situació laboral

- Montornès del Vallès té un nivell de renda relativament baix, especialment en la zona de Montornès Nord. Això es relaciona amb uns nivells d'estudi, generals, més baixos que en altres territoris i amb uns nivells de població migrada més elevats.
- Entre 2019 i 2020, la renda familiar disponible ha experimentat una baixada de quasi dos mil euros, deguda a les restriccions a l'activitat econòmica provocades per la pandèmia.
- Les dificultats econòmiques de les famílies tenen la seva rèplica a Serveis Socials, que ha vist augmentar durant el 2020 la demanda assistencial.
- Juntament amb la disminució dels ingressos familiars, s'ha produït un augment de l'atur. L'atur es troba feminitzat en els trams d'edat majors de 50 anys i està masculinitzat en les edats més joves (menors de 24 anys). El percentatge d'atur a Montornès és superior al de la comarca i la província.
- La ciutat compta amb un gran teixit industrial. El sector serveis, en canvi, està menys desenvolupat. Es nota a faltar al poble una xarxa comercial més dinàmica. La pandèmia ha agreujat les dificultats de supervivència del petit comerç.

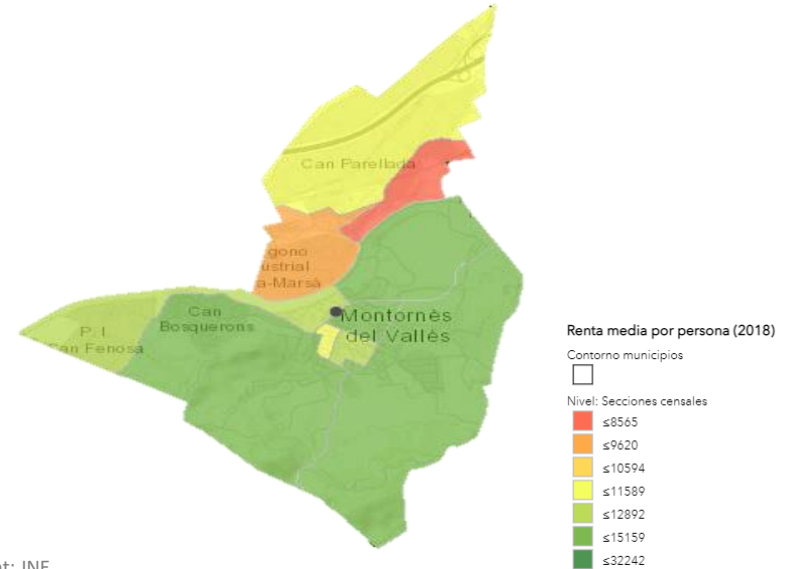

Nivell socioeconòmic de la població

La renda familiar bruta s'ha mantingut força estable en els darrers 20 anys. L'any 2000 era de 10.011 euros per habitant i al 2020 de 11.988. Entre 2019 i 2020, la renda familiar bruta ha sofert un daltabaix de quasi dos mil euros, degut a les restriccions a l'activitat economia provocades per la pandèmia.

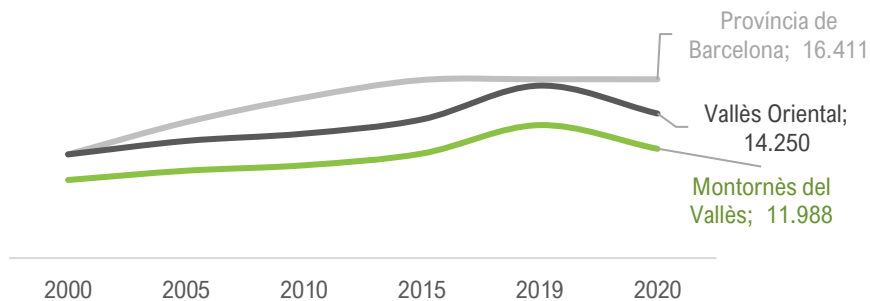
El nivell de renda és força inferiors a les de la mitjana del Vallès Oriental i de la província de Barcelona. Concretament, la renda familiar bruta de la comarca és de 14.250€ per habitant i la de la província és de 16.411€ per habitant

Si ens fixem en les dades per seccions veiem desigualtats rellevants. Hi ha una alta variabilitat interna de capacitat adquisitiva entre els dos districtes i les diferents seccions. Mentre que, a l'any 2018, el districte 1 tenia una renda neta mitjana de 12.650€, el districte 2 en tenia una de 8.336€. Aquestes desigualtats són majors si s'observen per secció censal: la secció 1 i 3 del districte dos (Montornès Nord) tenen 6.404€ i 8.506€ respectivament.

Font: INE

Renda Familiar Bruta (€/habitant)

Font: Programa Hermes de Diputació de Barcelona

Àrea bàsica de salut (ABS)	Índex socioeconòmic (0 100) (2018)*	Població exempta de copagament farmacèutic (2018)**	Població amb rendes inferiors a 18.000 euros***	Població amb rendes superiors a 100.000 euros****	Població amb ocupacions manuals*****
ABS 164 - Montornès-Montmeló	↑ 40,09	↓ 3,60%	↑ 62,50%	↓ 0,50%	↑ 49,60%
Mitjana ABS Catalunya	↓ 40,00	↑ 4,10%	↑ 66,00%	↓ 0,70%	↑ 46,00%

Font: CatSalut. AQuAS 2018

*Índex socioeconòmic (0-100)= 0,37 *exempts + 0,40* 100.000) + 0,41 *ocupacions manuals + 0,43 *instrucció insuficient + 0,27 *mortalitat prematura + 0,29 hospitalitzacions evitables Valors més elevats suposen nivells socioeconòmics més baixos

**Població exempta de copagament farmacèutic: % població que degut a situacions de baixa renda es troben exemptes de copagament farmacèutic:

- persones que cobren prestacions no contributives (i els seus beneficiaris);
- persones que han tingut un subsidi de desocupació i l'han exhaurit (i els seus beneficiaris);
- persones que cobren una renda mínima de inserció (i els seus beneficiaris);
- persones que cobren una renda activa de inserció (i els seus beneficiaris)
- Altres col·lectius específics protegits com persones amb patologies específiques discapacitades o menors tutelats.

***Població amb rendes inferiors a 18.000 euros: % població que d'acord amb la seva informació fiscal tenen ingressos anuals inferiors a 18.000 euros; no inclou a les persones exemptes de copagament farmacèutic.

****Població amb rendes superiors a 100.000 euros: % població que d'acord amb la seva informació fiscal tenen ingressos anuals superiors a 100.000 euros.

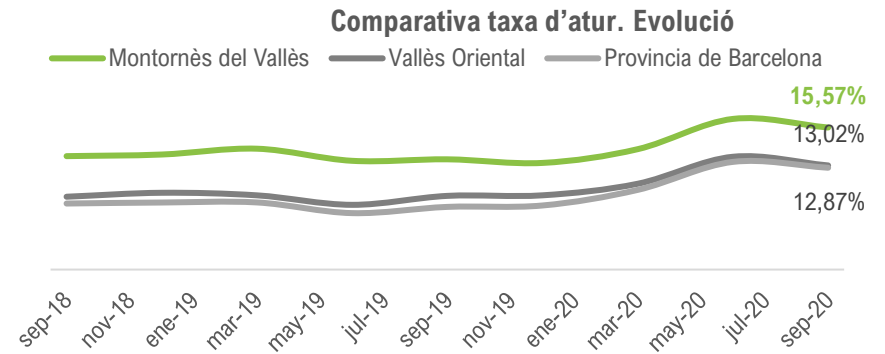
*****Població amb ocupacions manuals: treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors; treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres; artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció; operadors d'instal·lacions i maquinària i muntadors; ocupacions elementals.

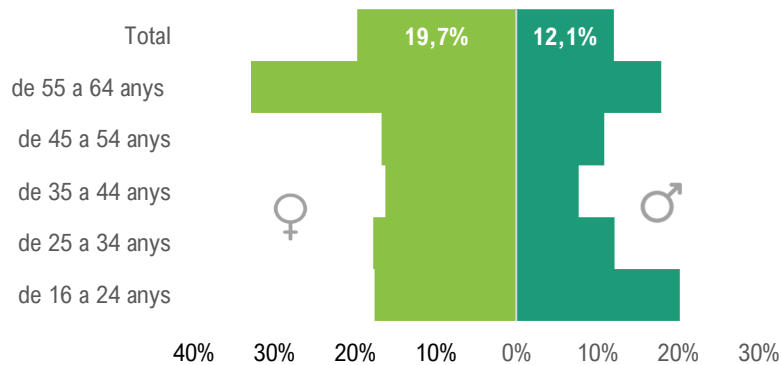
La COVID19 ha agreujat les situacions socioeconòmiques de les famílies, especialment per l'atur, els ERTE's i els cobraments en retard de les ajudes.

Amb l'esclat de la pandèmia s'observa un augment bruscat de l'atur, especialment al maig de 2020, posteriorment, les taxes d'atur s'han mantingut prou estables.

L'atur és major que en altres municipis i és especialment acusat en els homes i, sobretot, dones de 55 a 64 anys i en homes joves de 16 a 24 anys.

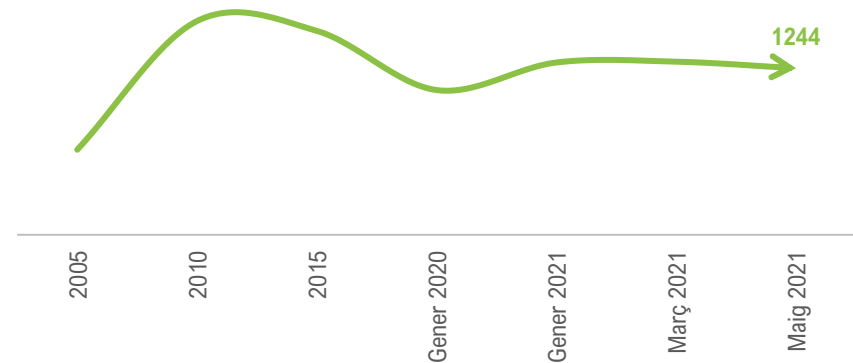

Taxa d'atur registral per sexe i edat- Gener 2021

Font: Font: CatSalut. AQuAS 2018

Nombre de persones aturades registrades. Montornès del Vallès

Els agents clau detecten greus problemes amb relació a la capacitat adquisitiva de la població.

Es menciona l'augment de les dificultats de les famílies arrel de la COVID19:

- Agreujament de la situació en famílies ja vulnerabilitzades que ja depenien d'ajudes i suports externs.
- Aparició de noves famílies vulnerables que abans no eren usuàries de SS.

A més, els i les agents clau apunten a que aquest empitjorament de la capacitat adquisitiva de les famílies ha portat a un gran augment de les demandes d'ajut a Serveis Socials.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació als ingressos: salaris, ajuts econòmics, beques, pensions, deutes...

Font: enquesta a informants clau de PLS, 2021.

Sectors econòmics

Els assalariats i autònoms mostren com Montornès ha estat històricament un municipi industrial. Tot i que el sector serveis l'està superant en els darrers anys, la indústria segueix sent un clar motor econòmic.

L'Índex d'especialització, que indica el grau d'especialització del territori en un sector, mostra com a Montornès del Vallès té un important pes econòmic l'indústria manufacturera i el transport i emmagatzematge.

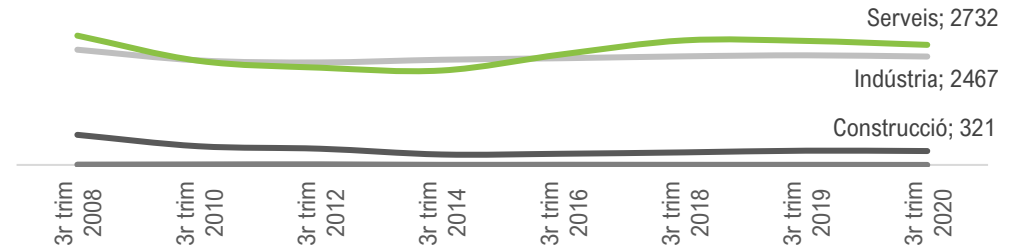
Això també es pot observar quan es compara el percentatge de població que es dedica a ocupacions manuals. En aquest sentit, mentre que gairebé el 50% de la població de l'ABS de Montornès té una ocupació manual, la mitjana de Catalunya és del 46%.

Font: Programa Hermes, Diputació de Barcelona.

Indica el grau d'especialització en un sector econòmic que té un territori respecte un altre superior (en aquest cas la província). Es mesura comparant el pes que cada sector econòmic té en aquests dos territoris. Si el valor de l'índex és 100 o al voltant de 100 el territori analitzat té una especialització en el sector similar a la de l'altre territori, si és més alt que 100 és que està relativament especialitzat i si s'apropa a 0 és que no ho està. Detecta concentracions d'activitats més acusades que a la Mitjana de l'àmbit determinat.

Évolució dels llocs de treball (assalariats i autònoms) a Montornès del Vallès per grans sectors

Índex d'especialització per activitats segons CNAE. Montornès

Els agents clau del municipi i els ciutadans detecten diferents problemàtiques en relació al treball:

- manca de treball o males condicions laborals i precarietat, especialment persones immigrants sense permís de treball.
- manca d'oferta laboral al municipi que augmenta la mobilitat per raó de treball i dificulta la conciliació.
- manca de repercussió econòmica de la indústria en el propi municipi.
- poca activitat emprenedora de la població tot i algunes experiències vinculades a l'ESS que lidera l'OPEC municipal i l'Ateneu Cooperatiu del Vallès Oriental.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació al treball: condicions laborals d'horaris, estabilitat, riscos laborals, salut en el lloc de treball, etc.

Font: enquesta a informants clau de PLS, 2021.

Oferta comercial

Un altre aspecte a destacar és l'oferta comercial de la que disposa el veïnat.

Tot i que la quantitat i varietat alimentària al nucli urbà del municipi és bona, i es valora molt el manteniment de zones agrícoles, els agents indiquen:

- **no hi ha oferta comercial suficientment diversa** i això fa que la població es desplaci a fora del municipi.
- **inexistència de productes de petit comerç** a zones com Montornès Nord.

Fora de l'oferta alimentària els i les agents clau detecten més mancances:

- En general, un teixit comercial fluix, poc dinamitzat.
- Manca d'un eix comercial central dinamitzat.

A més, la ciutadania considera que **no hi ha un consum responsable i de proximitat per part dels propis ciutadans i ciutadanes**. Des de la visió tècnica es creu que no hi ha una oferta suficient de producte de proximitat i sostenible, d'economia social i solidària, etc. i que cal fer-ne promoció a des de l'OPEC. Una bon punt e partida pot ser el [Cafè-Ciutat](#).

La pandèmia ha agreujat les dificultats de supervivència del petit comerç.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a l'oferta comercial: oferta alimentària i de producte fresc, oferta d'oci, zones industrials, zones agrícoles, oferta de petit comerç i grans superfícies, etc.

50%, sí

Font: consulta a informants clau de PLS, 2021.

EDUCACIÓ I COMUNICACIÓ

Idees força educació i comunicació

Montornès es caracteritza per uns nivells educatius més aviat baixos que afecten a la seva salut: coneixement, ingressos, hàbits, etc. El baix nivell d'estudis es concentra en la població d'edat més avançada i en la població amb processos migratoris.

Els equipaments i la xarxa educativa municipal es valora molt positivament, però es troben mancances en els equipaments del municipi:

- centre de formació d'adults: no poden arribar a alguns públics potencials perquè no tenen disponibilitat d'instal·lacions per oferir oferta al matí.

- Biblioteca i Escola de Música, Dansa i Teatre: manca d'espais.

La ciutadania i els agents clau consultats indiquen reptes rellevants en quant a l'educació per la salut i la comunicació:

- manca de consciència de la prevenció en la salut que porta a la població a delegar en excés la seva salut en els serveis sanitaris.
- accés desigual a la informació: bretxa digital, tant pel que fa accés a dispositius com pel que fa habilitats en el seu ús.
- manca de coneixement en concepcions bàsiques de salut i del funcionament del cos humà.

	Població amb nivell d'instrucció insuficient 2018 (%)		75 anys i més	65-74 anys	45-64 anys	16-44 anys			
Homes	ABS Montornès-Montmeló	↑	69,6	↑	50,5	↑	23,2	↑	15,9
	Mitjana Catalunya		57,6		37,1		17,1		13,4
Dones	ABS Montornès-Montmeló	↑	77	↑	64,3	↑	27,4	↑	10
	Mitjana Catalunya		68,6		47,5		19,1		8,9

Font: [Indicadors de salut comunitaria](#).

Població amb nivell d'instrucció insuficient: % població de 16 anys o més que no sap llegir o escriure, o té estudis primaris (nivells 0 i 1 de la classificació CCED-2014 (A)).

Nivell socioeducatiu

L'estadística demostra de manera clara, a tots els nivells geogràfics, que el capital educatiu és un determinant de la salut molt important. Per tres factors principals:

- va vinculat al nivell d'ingressos i qualitat de vida que assolixen les persones.
- dona una base de coneixements i d'habilitats que permeten trobar i accedir a la informació, per exemple en relació als serveis sanitaris, els ajuts o la cura de salut.

- s'associa a estils de vida més saludables: alimentació més variada, més pràctica esportiva, més relacions socials, etc.

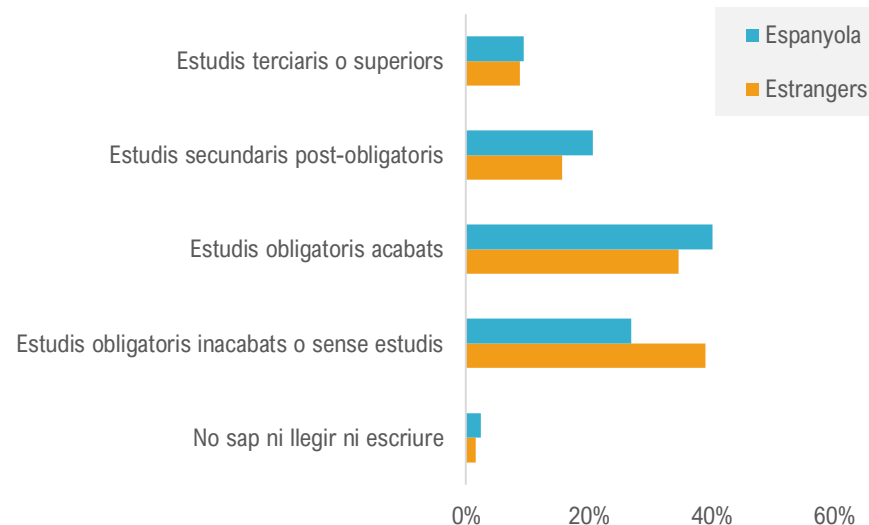
La població amb un baix nivell d'instrucció de Montornès del Vallès és major que a Catalunya en tots els grups d'edat, però ho és en molta major mesura en les edats avançades, de més de 65 anys. Pel que fa el sexe, les dades mostren com els homes tenen un menor nivell d'estudis en les edats més joves i, en canvi, les dones tenen un menor nivell d'estudis en les edats més avançades.

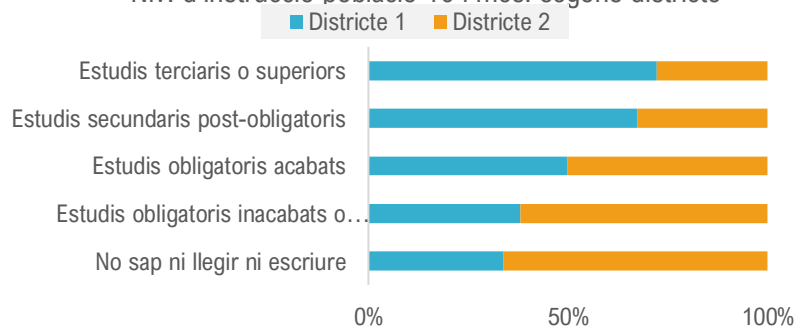
A nivell local també trobem diferències significatives

- La **procedència** és un factor que es correlaciona de forma clara amb el nivell d'instrucció: la població estrangera té un menor nivell d'instrucció.. Pel que fa a no saber llegir ni escriure (per l'edat hi ha menor analfabetisme), on la població estrangera té una menor preeminència.
- Pel que fa a els **districtes**: el districte 2 (Montornès Nord), en taronja, forma una diagonal quasi perfecta: com major és el nivell d'instrucció menys població del districte 2.
- El nivell d'estudis segons el **sexe** de la població a Montornès ens indica un estat prou semblant a les tendències generals: les dones predominen en els extrems dels nivells.

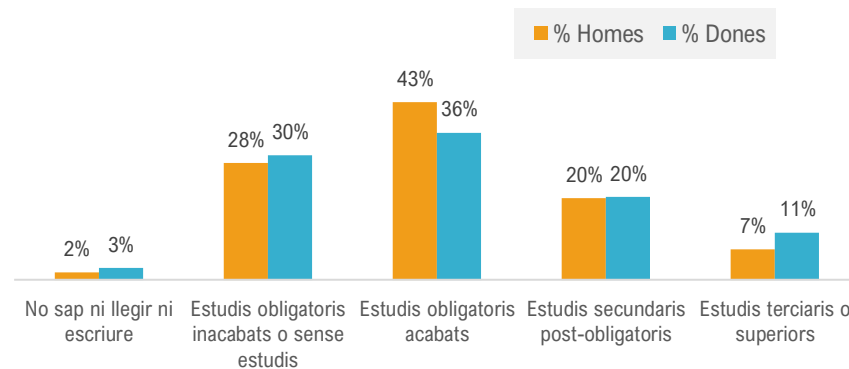
Niv. instrucció població 16 i més. segons nacionalitat

Niv. d'instrucció població 16 i més. segons districte

Niv. instrucció segons sexe

Pel que fa a la salut, els informants clau consultats destaquen els següents aspectes:

- Bona xarxa d'equipaments educatius públics, dels 0 als 99 anys, amb una bona relació entre ells i amb l'entorn.
- En quant a l'oferta d'activitats educatives extraescolars, s'estan fent avenços importants, com la creació d'un catàleg que aplega i fa difusió de tota l'oferta, per promoure l'accés de tots els infants a oportunitats d'aprenentatge i vinculació comunitària més enllà del temps lectiu.
- Mancances en alguns equipaments: el centre de formació d'adults no pot oferir oferta de matí, demandada per part del seu públic potencial, per compartir instal·lacions amb l'Institut Vinyes velles. Els espais tant la Biblioteca com el l'Escola de Música, Dansa i Teatre s'estan quedant petits.

Coneixement i informació sobre salut

La ciutadania indica reptes rellevants en quant a l'educació per la salut i la comunicació de la informació:

- manca de coneixement en concepcions bàsiques de salut i del funcionament del cos humà.
- manca de consciència de la prevenció en la salut que porta a la població a delegar, en excés, la seva salut en els serveis sanitaris.
- accés desigual a la informació: bretxa digital, tant pel que fa accés a dispositius com pel que fa habilitats en el seu ús.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació als equipaments i serveis educatius: escoles, instituts, disponibilitat de menjadors escolars, extraescolars, biblioteques... (professionals)

Font: consulta a informants clau de PLS, 2021.

MORBIDITAT

Idees força en morbiditat

- **L'autopercepció de la salut** de la població de Montornès del Vallès és lleugerament més positiva que en la mitjana catalana i té uns valors més positius en quant a hospitalitzacions evitables. Tot i això, tenim una percepció més negativa de les dones, tant en els adults com en els joves. Pel que fa la joventut, el seu estat d'ànim i salut es veu afectat especialment pel descans i la sensació d'avorriment i nervis.
- Les **taxes de mortalitat** també són més baixes que en la mitjana catalana i són, sobretot, a causa de tumors i problemes en l'aparell circulatori i respiratori, com a Catalunya, però amb una incidència menor.
- En quant a **malalties físiques** Montornès del Vallès té uns valors semblants a Catalunya, però lleugerament majors en els menors de 14 anys, on destaquen: les deformitats adquirides i l'asma que podrien estar relacionades amb una menor qualitat de l'aire. En el cas dels adults, la malaltia que més destaca per

les diferències amb Catalunya és l'obesitat. Pel que fa **malalties mentals**, l'ABS presenta pitjors indicadors en menors de 18 anys, especialment per la incidència del TDH i TEA's en nois.

Concretament, hi ha una preocupació rellevant per les patologies físiques relacionades amb el senderisme i l'alimentació. Per una altra banda, tenim una preocupació per les patologies mentals, i de forma específica preocupa en la població infantil.

- En general, els agents clau apunten a un augment de les patologies mentals en les que cal invertir recursos, ja que actualment estarien molt infradimensionats.
- La **dependència i la discapacitat** presenten valors menys alts que en el conjunt de Catalunya, però, en canvi, hi ha una major proporció de persones amb discapacitats intel·lectuals.

Els agents clau destaquen la necessitat de millorar els hàbits de la població (alimentació, descans, activitat física, etc.) i d'augmentar els recursos d'atenció psicològica.

Estat de salut general*

En general, trobem a Montornès una autopercepció positiva de la salut. Més de 8 de cada 10 persones la valoren positivament i amb valors lleugerament més positius en el conjunt de Catalunya. Tot i així, trobem que les dones de Montornès del Vallès autoperceben la seva salut de forma més negativa que el general de dones de Catalunya.

En el cas de l'adolescència, les dades de l'enquesta de la Diputació de Barcelona mostren que les noies encara empitjoren més la seva autopercepció de la salut: un 21% de noies de 4t d'ESO valoren negativament la seva salut.

Per tant, les dades ens mostren una **clara bretxa de gènere en l'autopercepció de salut**.

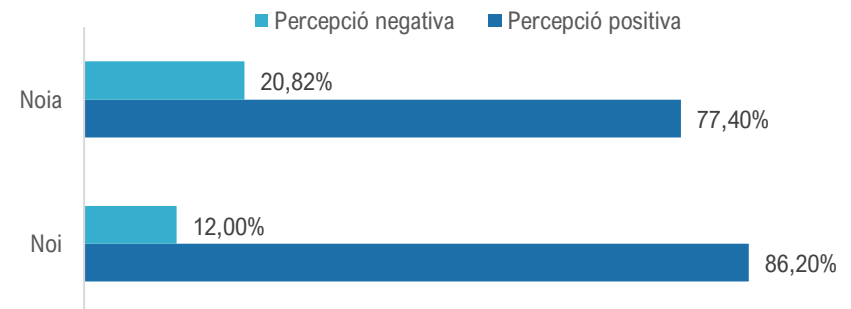
A més del gènere, els principals predictors de l'autopercepció de salut tenen a veure amb l'edat, el nivell d'ingressos de la llar i el nivell d'estudis. Es tracta de factors condicionants de la salut que demostren que les condicions materials de vida i la formació (ambdues també correlacionades) afecten l'autopercepció de la salut.

*Cal tenir en compte que l'Àrea bàsica de salut de Montornès del Vallès és compartida amb Montmeló, Vallromanes i Vilanova del Vallès.

Autopercepció de la salut 2020 (%) (AGA)	Població amb autopercepció positiva de la salut	Població amb autopercepció negativa de la salut
Total homes Montornès	87,10%	12,90%
Total homes Catalunya	86,30%	13,70%
Total dones Montornès	80,40%	19,60%
Total dones Catalunya	80,70%	19,30%
Total Montornès	83,70%	16,30%
Total Catalunya	83,40%	16,60%

Font: [Indicadors de salut comunitària](#).

Com diries que és la teva salut en general? Alumnat 4t ESO.

Font: Enquesta d'hàbits relacionals amb la Salut, 2020. a Montornès del Vallès Diputació de Barcelona

Si ens fixem en les dades detall de l'estat de salut dels adolescents de 4t 'ESO veiem que allò que **els ha afectat més negativament és l'avorriment, el cansament/problemes per dormir i el nerviosisme.**

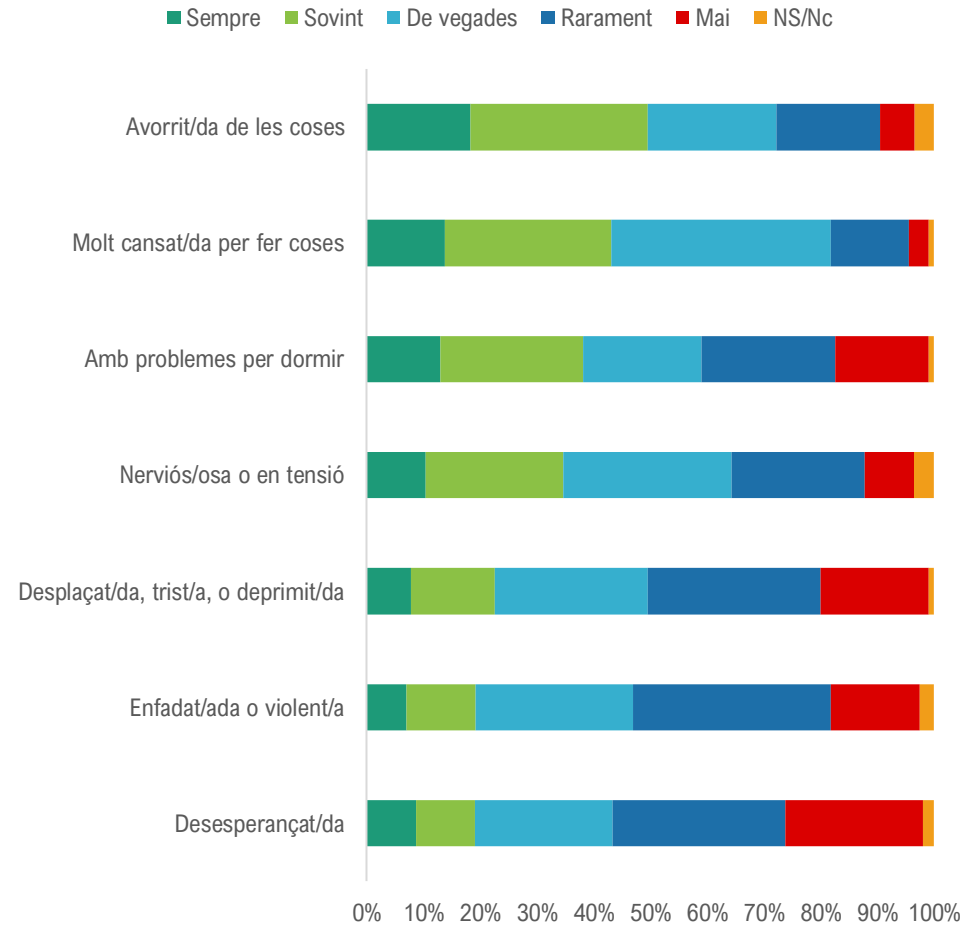
Cal tenir en compte que l'enquesta ha estat realitzada amb el COVID19 i que aquets sentiments poden estar condicionats per la pandèmia.

En el cas del cansament i els problemes de dormir hem de tenir en compte que són factors relacionats amb factors estructurals (sexe, edat, etc.) i hàbits de son i alimentació, com mostren els gràfics de l'enquesta a infància i adolescència que es va realitzar al 2019:

Variables amb relació significativa		% d'alumnat que se sent molt cansat/da
TOTAL Montornès		16,5%
Sexe	Noi / Nen	15,7%
	Noia / Nena	17,2%
Etapas Educativa	Primària	8,16%
	ESO	24,07%
Orígen dels Progenitors	Espanols (Un o els dos)	16,68%
	Estranger	15,82%
Tipus de llar	Biparental	15,16%
	Monoparental	21,17%
	Principal sense progenit	16,67%
A quina hora vas a dormir, normalment?	Abans de les 10 o cap a les	10,11%
	Entre les 10 i les 12 de la nit	15,08%
	Cap a les 12 de la nit o més	29,10%
Esmorzar abans de sortir de casa	Cada dia	13,83%
	4-6 dies ala setmana	17,59%
	1-3 dies a la setmana	19,80%
	Mai	25,14%

Font: Enquesta a la infància i l'adolescència 2019.

Quantes vegades t'has sentit...? Alumnat 4t d'ESO.

Font: Enquesta d'hàbits relacionals amb la Salut, 2020. a Montornès del Vallès Diputació de Barcelona

Mortalitat

L'esperança de vida en néixer a l'ABS de Montornès-Montmeló és lleugerament més elevada que en altres àmbits del territori amb una esperança de vida d'entre 80 i 87 anys, segons si es tracta d'homes o de dones.

La taxa de mortalitat a Montornès del Vallès ha evolucionat a la baixa i és més baixa que en el conjunt del territori de la província. Això es deu, especialment, a que la població no està especialment envellida. A més, veiem com la taxa d'hospitalitzacions evitables està per sota que en la província, indicant un millor funcionament dels serveis primaris de salut.

Taxa de mortalitat estandarditzada per 100.000 habitants 2014-2018	ABS homes	1029,08
	Catalunya homes	1067,93
	ABS dones	580,11
	Catalunya dones	634,19
Hospitalitzacions evitables (x 1,000hab). Taxa estandaritzada	ABS Montornès-Montmeló	0,88
	Mitjana Catalunya	1,00

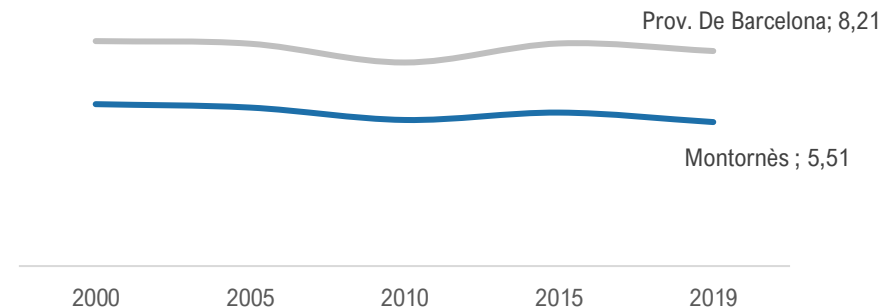
Font: [Indicadors de salut comunitària](#).

Esperança de vida en néixer

Font: [Indicadors de salut comunitària](#).

Comparativa taxa bruta de mortalitat. Evolució

Font: Programa Hermes

En les causes de mortalitat a l'ABS de Montornès-Montmeló trobem que difereixen de les causes més prevalents de Catalunya.

La **incidència en tumors és destacable i similar a la catalana**. En canvi, la mortalitat causada per **les malalties de l'aparell circulatori i respiratori** mostren una menor incidència, però són, igualment, la 2a i 3a causa de mort a Montornès-Montmeló.

Causes de mortalitat. Grans grups (2014-2018) per 100.000hab	ABS Montornès-Montmeló HOMES	ABS Montornès-Montmeló DONES	Mitjana ABS Catalunya HOMES	Mitjana ABS Catalunya DONES
2. Tumors	246,9	131,7	280,9	178,8
9. Malalties de l'aparell circulatori	165,0	155,1	212,6	242,8
10. Malalties de l'aparell respiratori	75,8	44,3	106,4	79,7
5. Trastorns mentals i del comportament	25,7	36,9	40,0	76,0
6. Malalties del sistema nerviós	19,6	22,2	48,2	77,6
11. Malalties de l'aparell digestiu	31,8	41,9	42,3	39,7
20. Causes externes de morbiditat i mortalitat	26,9	22,2	42,2	32,0
4. Malalties endocrines, nutricionals i metabòliques	13,5	22,2	24,4	29,5
14. Malalties de l'aparell genitourinari	17,1	19,7	22,7	27,7
18. Síntomes i signes mal definits	6,1	11,1	11,0	11,6
1. Certes malalties infeccioses i parasitàries	11,0	9,9	13,2	13,9
13. Malalties del sistema osteomuscular i teixit conjuntiu	7,3	6,2	5,7	11,8

Font: [Indicadors de salut comunitària](#).

Malalties físiques

Troblem que, en general, les dades ens mostren que tant pel que fa a malalties físiques com mentals, l'ABS de Montornès-Montmeló no difereix massa de les dades de Catalunya.

Tot i així, en les **malalties de població menor a 14 anys** si que veiem una lleugera **major incidència en quasi qualsevol malaltia**. Especialment destaquen les malalties com les **deformitats adquirides extremitats i l'asma**.

En el cas dels adults (més de 15 anys) a l'ABS de Montornès-Montmeló destaca un **major colesterol i major obesitat** i una major incidència de patologies relacionades amb la **salut mental en les dones**: ansietat, angouxa, depressió, etc.

Tanmateix, les diferències no són necessàriament significatives i poden deure's a diferents intensitats en la capacitat i forma de diagnosticar de cada CAP. A més, les diferències en salut mental de dones poden ser degudes a un menor accés dels homes a la salut mental.

Població de 0-14 anys atesa a atenció primària per causa. Any 2018 (%)	ABS homes	ABS dones	ABS total	Catalunya total
Deformitats adquirides extremitats	13,7	14,4	14,1	6,5
Obesitat	5,6	7,5	6,6	5,4
Rinitis al·lèrgica	6,2	8,8	7,5	5,1
Hipertròfia amigdales/adenoïdes	7,1	8,6	7,8	4,9
Trastorns de refracció	7,3	6,2	6,7	4,8
Asma	8,1	12,1	10,1	4,3
Hèrnies abdominals	4,9	4,2	4,5	3,5
Criptoquídia	2,5	NA	1,3	2,1
Deformitats adquirides columna	2,4	1,7	2,1	1,8
Trastorns hipercinètics	0,9	3,4	2,2	1,8
Trastorn ansietat i angouxa	2,1	1,8	1,9	1,3
Osteocondrosi	0,7	1,2	1,0	0,7
Alteracions del metabolisme lipídic	1,1	1,2	1,1	0,7
Migranya	0,6	0,6	0,6	0,4
Fòbia o trastorn compulsiu	0,2	0,6	0,4	0,3
Hipotiroïdisme/mixedema	0,2	0,1	0,2	0,3
Síndrome apnea del son	0,1	0,1	0,1	0,3
Ceguesa	0,0	0,0	0,0	0,2
Síndrom del túnel carpià	0,0	0,0	0,0	0,0

Població de 15 anys i més atesa a atenció primària per causa. Any 2018 (%)	ABS homes	ABS dones	ABS total	Catalunya total
Alteracions del metabolisme lipídic	24,1	24,1	24,1	21,6
Hipertensió arterial no complicada	21,8	20,0	20,9	20,8
Obesitat	17,7	21,8	19,8	16,1
Trastorn ansietat/angouxa/estat ans	10,2	19,3	14,8	15,3
Depressió	3,9	10,5	7,2	10,1
Rinitis al·lèrgica	10,2	11,1	10,7	9,3
Diabetis no insulíndependent	8,6	6,5	7,5	7,7
Varices de les cames	3,2	10,1	6,7	7,2
Altres artrosis	4,1	8,8	6,5	6,7
Hipotiroïdisme/mixedema	1,7	9,0	5,4	6,0
Hipertròfia prostàtica benigna	9,2	0,0	4,6	4,7
Altres malalties del cor	6,7	4,5	5,6	4,0
Osteoporosis	0,3	3,8	2,0	4,0

Font: [Indicadors de salut comunitària](#).

Des dels agents clau consultats i la ciutadania, es destaca l'augment en patologies relacionades amb l'obesitat, especialment infantil, associada al sedentarisme, l'alimentació poc saludables, consum de begudes ensucrades, etc.

Aquest tipus de patologies estan especialment correlacionades amb altres malalties. Encara més si aquesta patologia apareix en edats infantils.

Malalties mentals

Les dades en malalties i trastorns mentals són especialment **rellevants en la infància (veure pàgina següent)**.

Tot i així, pel que fa als adults, trobem indicadors més elevats en relació a l'ansietat, el trastorn bipolar i les psicosis. Pel que fa la depressió i l'ansietat cal posar especial atenció en les dones.

Font: [Indicadors de salut comunitària](#).

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a la incidència de patologies físiques: obesitat, càncer, diabetis, hipertensió, colesterol, al·lèrgies, intoleràncies, malalties sexuals, accidents laborals...

20%, sí

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a la incidència de patologies mentals: ansietat, depressions, trastorns TDA, TEA, etc.

71%, sí

Font: consulta a informants clau de PLS, 2021.

Pob. 18 i més atesa en centres ambulatoris de salut mental (%). 2018	ABS homes	ABS dones	ABS total	Catalunya total
	1,9	2,1	2,0	2,9
Pob. 18 i més atesa en ambulatoris de salut mental per causa. Any 2018 (%)	ABS homes	ABS dones	ABS total	Catalunya total
Depressió	18,0	38,9	28,9	34,7
Ansietat	14,7	15,6	15,1	14,4
Esquizofrènia	13,5	5,9	9,5	10,8
Altres psicosis	13,5	13,3	13,4	9,6
Trastorn bipolar	9,8	7,0	8,3	7,0
Demència	0,0	0,4	0,2	1,1

En les persones menors de **18 anys els problemes de salut mental** són més acusats a l'ABS de Montornès-Montmeló que a Catalunya. Aquest augment d'incidència s'explica per un major nombre d'homes afectats per TDH i **hiperactivitat i autismes**.

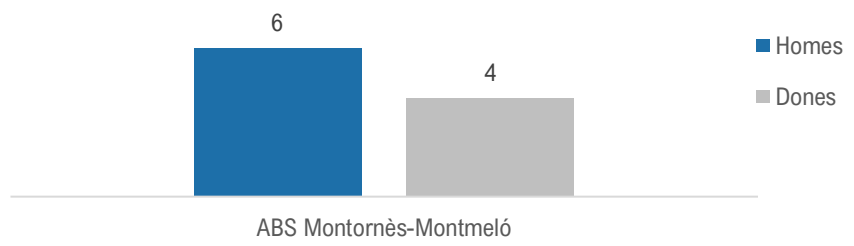
Cal destacar els problemes en relació a l'alimentació que són especialment rellevants en les dones de Montornès-Montmeló. A més, l'enquesta d'hàbits a 4t d'ESO relacionats amb la salut ens confirma l'especial preocupació dels i les joves pel seu pes.

En el cas més extrem, trobem que 10 persones han mort per suïcidi entre el 2014 i el 2018, majoritàriament homes.

Pob. Menor de 18 atesa en centres ambulatoris de salut mental (%). 2018	ABS homes	ABS dones	ABS total	Catalunya total
	5,2	2,5	3,9	4,6
Pob. Menor de 18 atesa en ambulatoris de salut mental per causa. Any	ABS homes	ABS dones	ABS total	Catalunya total
	Dèficit d'atenció/hiperactivitat	44,7	16,7	36,0
Trastorn adaptatiu	9,6	21,4	13,2	18,4
Espectre autista	21,8	15,5	19,9	15,2
Trastorn de conducta	13,8	8,3	12,1	8,3
Conducta alimentària	0,0	8,3	2,6	2,0

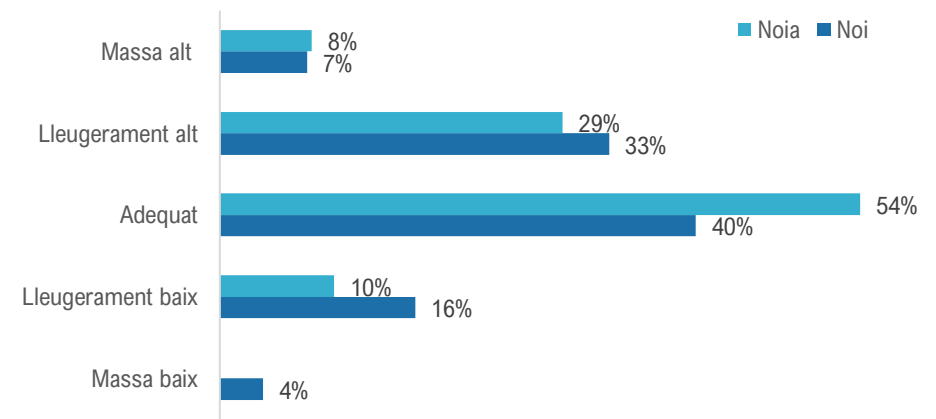
Font: [Indicadors de salut comunitària](#).

Nombre de defuncions per suïcidi 2014-2018. Montornès-Montmeló

Font: [Indicadors de salut comunitària](#).

Opinió del propi pes. 4t d'ESO

Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la Salut, 2020. a Montornès del Vallès Diputació de Barcelona

La incidència en patologies mentals és un dels aspectes en els que els agents clau consultats mencionen més aspectes rellevants:

- En primer lloc, es menciona un augment en patologies mentals ja previ a la COVID19, però agreujat per aquesta pandèmia. Sobretot es detecten problemàtiques en relació a l'ansietat, l'angoixa, la solitud i els quadres depressius. Aquestes problemàtiques es donen des d'edats molt joves..
- Aquest augment d'incidència, agreujat amb la pandèmia es detecta especialment en gent gran (solitud) que, en ocasions, s'hipermedica, i en l'alumnat jove (pressió, tristesa, etc.).
- Els agents clau mencionen mancances clares de recursos sanitaris mentals per a adults i joves. A més, hi ha dificultats afegides per derivar persones migrades amb les que hi ha barreres idiomàtiques que dificulten la detecció i comprensió dels problemes.
- Des de Serveis Socials, el SIAD i els centres educatius es detecten problemes de salut mental que requeririen un major seguiment i tractament pels serveis sanitaris.
- Més enllà de l'atenció sanitària, hi ha consens que cal treballar des de l'àmbit municipal recursos preventius i de contenció a nivell de salut mental. .

Consum de fàrmacs

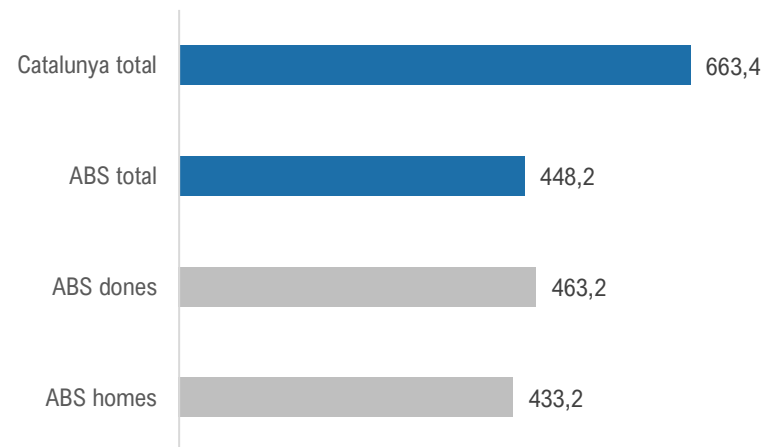
Pel que fa al consum de fàrmacs i psicofàrmacs, els valors que trobem als ABS de Montornès-Montmeló ens mostren que a Montornès hi ha un major consum de fàrmacs, especialment femení, que en el conjunt de Catalunya. No així en el consum de psicofàrmacs, ni en la taxa de població polimedicada, on tenim valors menors que a Catalunya.

Des dels serveis de salut (CAP, CRÍTIC, farmàcies, etc.) **es detecta un augment de l'automedicació que preocupa. Especialment en joves** que consumeixen fàrmacs de familiars.

Població consumidora 2018 (%)	ABS homes	ABS dones	ABS total	Catalunya total
Fàrmacs	64,4	73,7	69,0	67,4
Psicofàrmacs	13,9	23,6	18,8	21,1

Taxa per 100.000 hab. de població polimedicada amb 10 ATC o més 2018

Font: [Indicadors de salut comunitària](#).

Discapacitat i dependència

La proporció de persones amb discapacitat i dependència da l'ABS de Montornès-Montmeló són menors que a Catalunya.

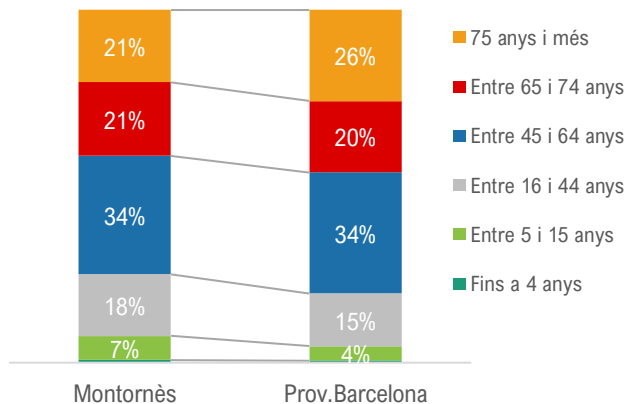
Veiem com les persones amb discapacitat de Montornès són lleugerament més joves que en la Província de Barcelona i estan afectades per problemes físics motòrics i no motòrics. A diferència de la Província, hi ha una major incidència de discapacitats intel·lectuals.

Població de 15 anys i més amb diversitat funcional 2015-2018 (%) (AGA)	
Catalunya total	13,9
ABS total	12,2
ABS homes	10,6
ABS dones	13,7

Població de 15 anys i més amb dependència 2015-2018 (%) (AGA)	
Catalunya total	8,8
ABS total	8,0
ABS homes	7,9
ABS dones	8,1

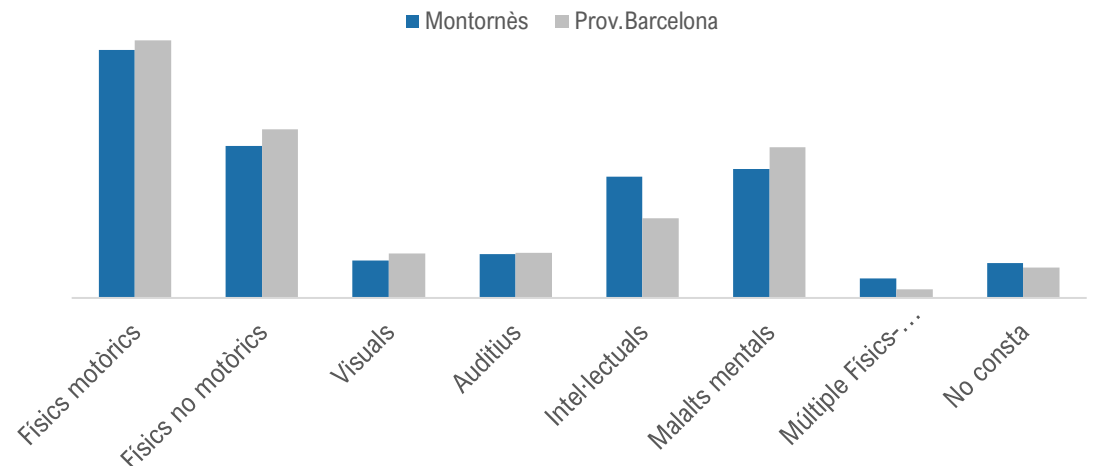
Font: [Indicadors de salut comunitària](#).

Persones reconegudes legalment com a discapacitades per edat

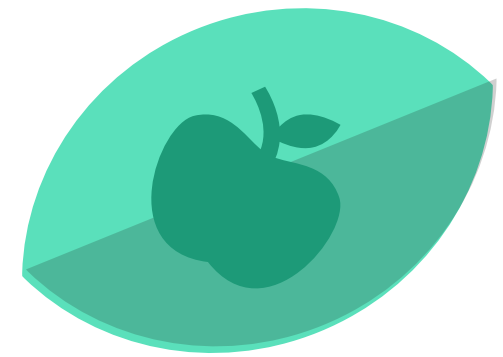

Font: IDESCAT

Persones reconegudes legalment com a discapacitades segons el tipus de discapacitat

Font: IDESCAT

ESTILS DE VIDA

Idees força dels estils de vida de la població

Els estils de vida són, segons molts estudis, el principal determinat de la salut.

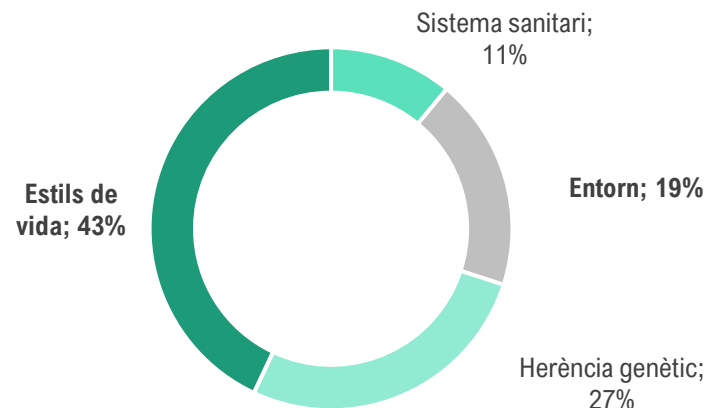
- Els consums de tòxics són una de les grans preocupacions dels agents clau consultats, especialment per l'augment i normalització del consum de cànnabis, així com per l'abús de pantalles i la ludopatia en edats molt temperanes. A més, a Montornès del Vallès hi ha un major consum de tabac que en el conjunt català.
- Pel que fa l'alimentació, les dades indiquen una millor adherència a la dieta mediterrània que en el conjunt de Catalunya, però es detecten pitjors tendències en les noves generacions. La pèrdua de cultura culinària i l'excés de consum de productes ultra processats són una preocupació. A més, es detecten famílies amb baixos ingressos que no tenen accés a una alimentació suficient i adequada.
- La pandèmia ha revaloritzat l'espai públic i l'entorn natural com a escenari per a l'activitat física. Montornès presenta un context i infraestructures molt adequades per a l'activitat física. Les dades d'activitat indiquen que la població es prou activa, però cal treballar per a la promoció de l'esport en les dones i per a que els joves no abandonin els extraescolars esportius a partir dels 15-16 anys.
- En quant a xarxa social es detecta una bona xarxa de relacions veïnals entre la població més gran i que fa temps que viu al municipi, però, en canvi, les xarxes de barri en edats menors i en la població nouvinguda son menys sòlides i nombroses. A més la pandèmia ha desmantellat part de es relacions socials i veïnals, empobrint el benestar emocional de les persones. En quant a infants i adolescents es detecta un gruix petit, però rellevant d'alumnat que no se sent recolzat i valorat pels seus companys/es.

La salut està determinada en un 59% per factors que tenen a veure amb l'entorn on es viu i els estils de vida. Aquests són factors en els quals podem incidir conjuntament els professionals de tots els serveis, les entitats del municipi i la ciutadana.

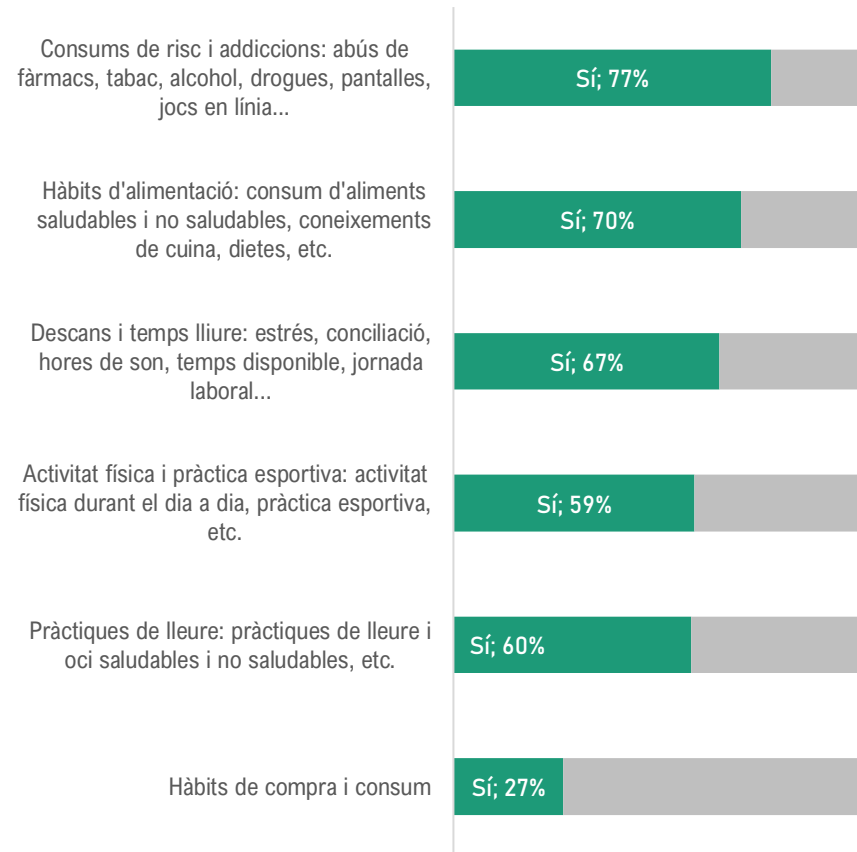
L'alimentació, l'activitat física, el consum de tòxics, el descans, etc. són fonamentals en aquest sentit. També ho són les pràctiques de socialització, si bé aquests les tractarem en un apartat específic.

Les persones consultades destaquen els **consums, els hàbits d'alimentació i de descans i l'activitat com elements d'especial transcendència per a promoure la salut a Montornès**. En el cas dels més joves (infants, adolescents, joves) preocupa especialment l'alimentació.

Font: Lucía Artazcoz, Juan Oliva, Vicenta Escribà-Agüiri Óscar Zurriagal, Informe SEPAS 2010: La Salud Pública en la sociedad española: Hacia una salud en todas las políticas.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació als estils de vida de la població a Montornès?

Font: consulta a informants clau de PLS, 2021.

Consums de tòxics i addiccions

Els consums de risc i addiccions contempnen un ventall de tipologies molt ampli: tabac, a l'alcohol, diferents drogues, la ludopatia, els psicofàrmacs, les xarxes socials online, etc. És un àmbit heterogeni i vinculat a un mercat prolífer que aconsegueix penetrar totes les capes socials i fer del consum la principal forma d'oci.

En el cas de Montornès, el 77% dels agents consultats detecten aspectes rellevants a treballar:

- **augment del consum de les drogues considerades poc perjudicials** (tabac, marihuana, etc.) i de la seva compra-venda en l'espai públic. Entre d'altres per la sensació d'impunitat i el fàcil accés.
- augment del **policonsum de tòxics i addiccions**.
- **aparició dels problemes de la ludopatia** i jocs en línia en edats joves.

A més, en termes generals, es detecta un **mal ús i abús de les pantalles en el temps d'oci que s'ha agreujat amb la pandèmia**.

Els agents especifiquen que no és una pràctica exclusiva dels joves o infants sinó també dels adults. Es menciona el CRÍTIC com a recurs a aprofitar per intervenir en aquesta realitat.

Des dels agents es menciona la necessitat de conscienciar la població de les conseqüències del consum de pantalles, tabac, alcohol, jocs en línia, que són percebuts com a menys perjudicials, i també de visibilitzar els recursos disponibles en el municipi per atendre aquestes problemàtiques.

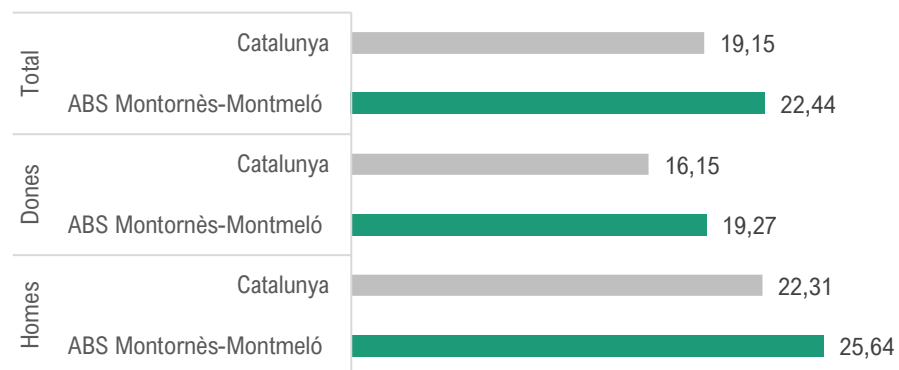
En el cas del tabac, les dades de l'ABS ens mostren que a Montornès hi ha un **major consum de tabac que en el conjunt de Catalunya.**

Si ens fixem en les dades dels adolescents veiem com el consum de tabac ha canviat de tendència. Les dones, actualment proven el tabac en major proporció. Una altra dada rellevant és la preminència del tabac un cop provat, que sol ser als 13 – 14 anys: de tot l'alumnat que ha provat el tabac, 6 de cada 10 es queden amb l'hàbit.

Sembla pertinent aplicar projectes com “Entorns sense fum” que s'impulsen amb l'Agència de salut de Catalunya a Montornès del Vallès.

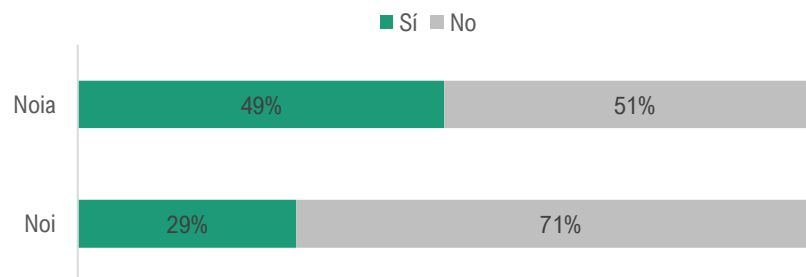

Població consumidora de **TABAC** de la població assignada a l'EAP de 15 anys i més 2018 (%)

Font: [Indicadors de salut comunitària](#).

Has fumat alguna vegada. 4t d'ESO.

Font: Enquesta d'hàbits relacionals amb la Salut, 2020. a Montornès del Vallès Diputació de Barcelona

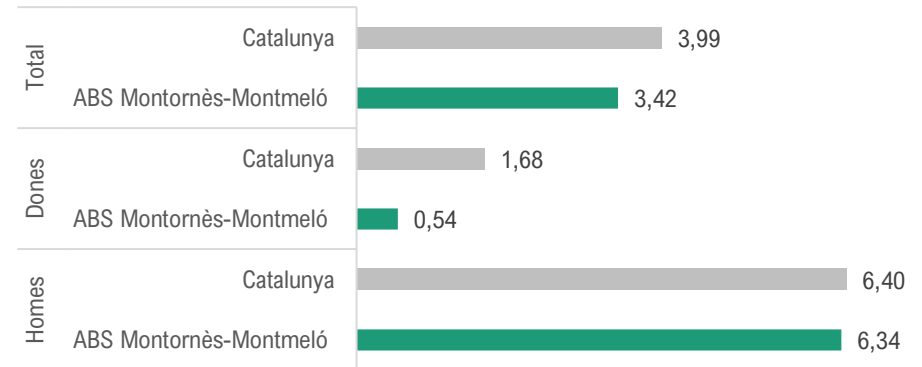

Pel que fa l'alcohol entre la població adulta, hi ha un menor consum que en el conjunt del territori català. Especialment les dones de Montornès-Montmeló veuen menys alcohol.

Les dades dels adolescents mostren que als 15-16 anys el 85% de les dones han provat l'alcohol i en 21% considera que s'ha emborratxat 4 vegades o més. En canvi, els nois s'haurien emborratxat en menor mesura. .

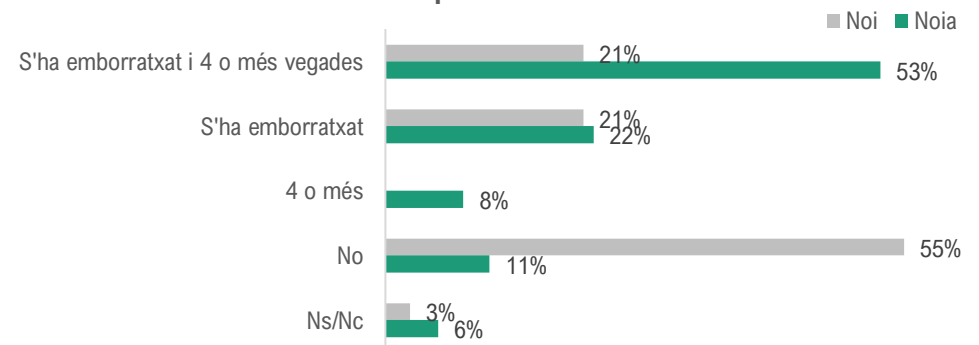
Per tant, veiem com aquí torna a aparèixer una diferència de gènere: les dones accedeixen actualment abans a l'alcohol.

Consum de risc D'ALCOHOL de població de 15 anys i més 2015-2018 (%) (AGA)

Font: [Indicadors de salut comunitaria](#).

Durant els darrers 12 mesos has pres quatre o més begudes alcohòliques en una sola ocasió?

Font: Enquesta d'hàbits relacionals amb la Salut, 2020. a Montornès del Vallès Diputació de Barcelona

Les pantalles son una altre de les grans preocupacions locals i tal i com hem dit en anteriors apartats és un problema intergeneracional.

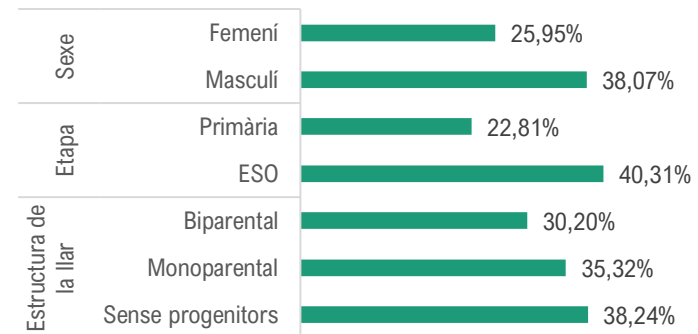
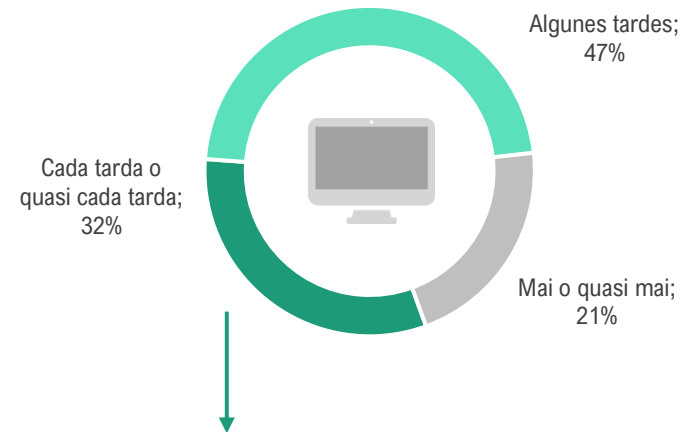
Tot i així les dades disponibles que tenim són dels adolescents i aquestes mostren que l'ús de pantalles està relacionat amb perfils socials més vulnerabilitzats.

A més, les dades de l'enquesta a la joventut de Montornès de l'any de 2019 ens mostren que **l'ús de pantalles en els temps lliure és major que el de passeigs o d'estada amb amics.**

Finalment, els mateixos joves, en l'enquesta d'hàbits relacionats amb la salut (4t d'ESO) accepten que l'ús de pantalles afecta a altres activitats enriquides i pertinents: desatenció d'obligacions, menors activitats d'oci amb amics, etc.

Quantes tardes, de dilluns a divendres, t'entrete'ns amb **PANTALLES** (la tablet, el mòbil, l'ordinador, videoconsolles o la television). Infància i adolescència

Font: Enquesta a Infants i Adolescents escolaritzats a Montornès. 2019.

Alimentació

L'alimentació és un dels pilars claus de la salut de la població. L'alimentació depèn del nivell socioeconòmic i dels hàbits culturals de la població i afecta no només a la salut sinó que també al rendiment acadèmic.

L'adherència de Montornès del Vallès a la dieta mediterrània presenta valors més positius que en el global de Catalunya.

Es valoren com actius molt positius de salut els serveis de menjador escolars i els cursos i tallers de cuina que es fan amb usuaris de serveis, especialment de Serveis Socials.

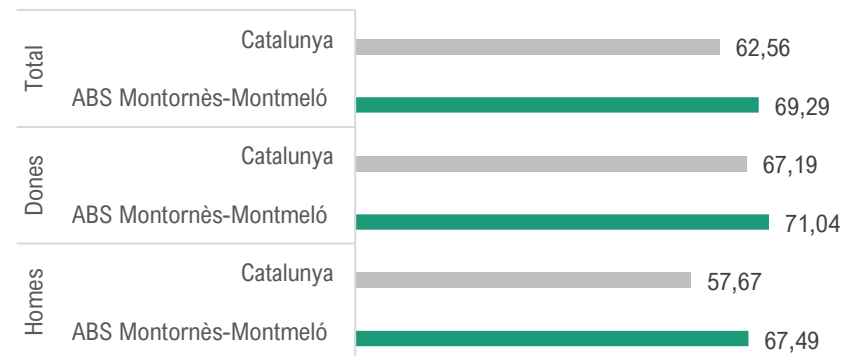
Tot i aquesta panoràmica globalment positiva, els professionals mencionen un excés de consum d'aliments ultra processats, begudes ensucrades i energètiques.

En segon lloc, es destaca els mals hàbits d'alimentació de l'alumnat que abusen des de molt petits de mals productes alimentaris: sucres, poca verdura i fruita, abús de carbohidrats, etc.

Finalment, els agents destaquen les dificultats d'accés d'un perfil molt vulnerabilitat de la població: manca d'accés a àpats calents, manca d'ingesta de producte fresc, etc.

Adherència a la dieta mediterrània de la població de 15 anys i més 2015-2018 (%) (AGA)

Font: [Indicadors de salut comunitària](#)

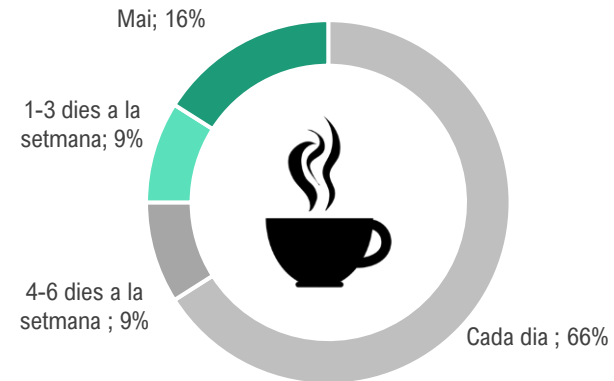
L'enquesta a infància i adolescència realitzada al 2019 ens corroboren la relació entre una bona alimentació (ingesta i hàbits) i un millor benestar i resultats educatius.

En canvi, dinar sol (poca supervisió, pèrdua del valor social de menjar, etc.) i no esmorzar al matí es correlacionen amb pitjor estat d'ànim, menor rendiment escolar, etc.

En el cas de la infància i adolescència de Montornès del Vallès veiem com 1 de cada 6 infants i adolescents no esmorzen mai abans de sortir de casa o dinen sols cada dia. Indicant un gruix rellevant d'infants i adolescents que tenen hàbits de risc o de risc potencial.

Respecte a hàbits en alimentació i autocura, des de la visió tècnica, es demanda aplicar el programa de raspallat de dents "Dents sanes, genives sanes" que encara no ha arribat als menjadors escolars per manca d'acord.

Durant la última setmana, quants dies vas **ESMORZAR ABANS** de sortir de casa?

Alumnat (infància i adolescència) que **DINA SOL**

Font: Enquesta a Infants i Adolescents escolaritzats a Montornès. 2019.

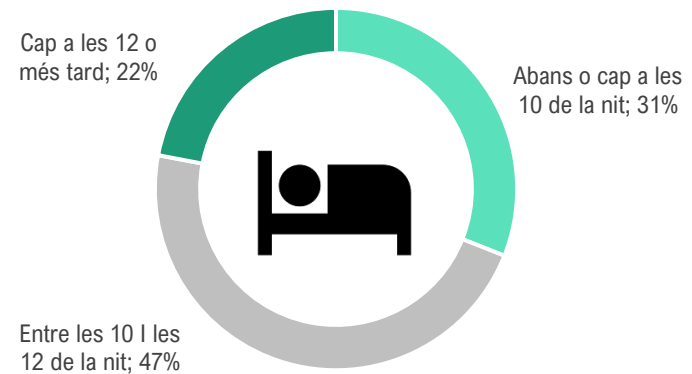
Descans

El descans és un altre dels hàbits de salut més rellevants. Un bon descans assegura més energia i estat d'ànim per afrontar el dia a dia.

En el cas de la infància i adolescència de Montornès, les dades ens mostren que hi ha 2 de cada 10 que van a dormir cap a les 12 o més tard i això els afecta especialment al rendiment escolar i a l'estat d'ànim i sensació d'integració de l'alumnat. Aquest manca d'hores de son també té relació amb les hores de pantalles que es consumeixen

A quina hora vas a dormir normalment entre setmana? (de dilluns a divendres)

Font: Enquesta a Infants i Adolescents escolaritzats a Montornès. 2019.

Activitat física

L'activitat física és especialment valuosa perquè és a l'hora una pràctica de socialització i lleure, per tant beneficiosa a nivell físic i mental.

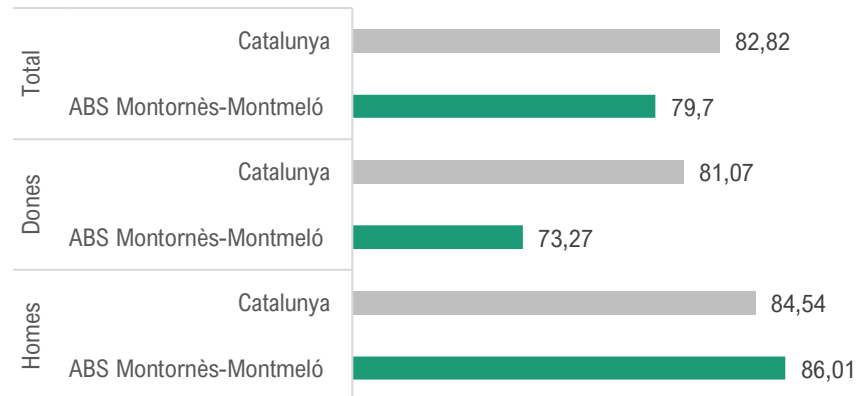
Les dades de l'ABS ens mostren que a Montornès hi ha una **menor practica d'esport que al conjunt de Catalunya**. Tot i això apareix una dada relativa molt rellevant: mentre que entre els homes, la pràctica és major que al conjunt de Catalunya, **entre les dones és clarament inferior** (les dades corresponen a tota l'àrea de gestió assistencial del Baix Vallès, incloent varis ABS).

En l'enquesta a infants i adolescents del 2019 es mostrava que un 37% dels infants practiquen esport a Montornès i que amb la joventut la pràctica d'esport augmenta fins el 57%. Aquesta pràctica esportiva és sobretot masculinitzada i augmenta quant més alt és el nivell d'estudis de la població. Curiosament, son també els que més ocupats estan (estudien i treballen) els que fan més esport. L'hàbit de fer esport està també molt estès entre els joves estrangers, segons l'enquesta de joventut.

*ÀGA= Àrea de Gestió Assistencial del Baix Vallès.

Activitat física saludable de la població de 15-69 anys
2015-2018 (%) (AGA*)

Font: [Indicadors de salut comunitària](#)

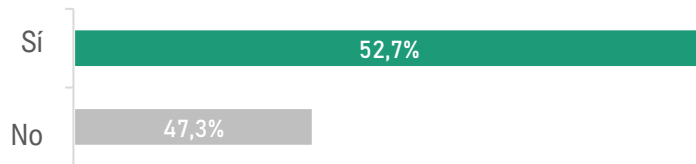

Els agents claus consultats destaquen que Montornès del Vallès és un municipi amb un entorn i infraestructures molt positives i ben equipades per a l'esport, així com amb gran varietat d'entitats i clubs esportius (bàsquet, handbol, patinatge, etc.). A nivell d'accessibilitat el municipi també fa esforços, comptant amb un gran nombre de beques per a l'esport.

Les dades comparatives amb la província confirmen aquesta fotografia positiva. A més, es percep que la població té una bona pràctica d'activitat física. Tot i així, es detecten mancances a treballar:

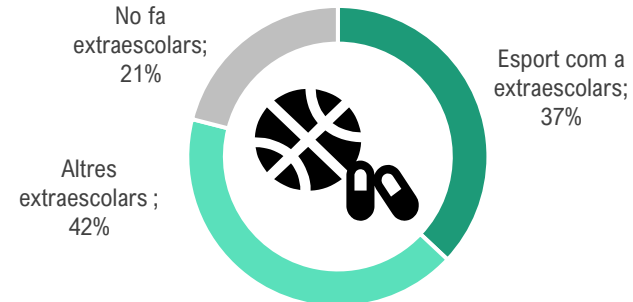
- Respecte espais: manquen aparells per a fer activitat física l'aire lliure.
- Respecte a perfils de població: **menor pràctica esportiva de dones**, abandonament de la pràctica esportiva en extraescolars a partir dels 16 anys.
- Gruix de població amb estils de vida essencialment sedentaris que augmenten el risc de malalties cròniques agreujades.

Pràctiques actualment o durant aquest últim curs algun esport? Joventut.

Font: Enquesta a la joventut de Montornès. 2019.

Alumnat (infància i adolescència) que com a extraescolar, fa esport:

Font: Enquesta a Infants i Adolescents escolaritzats a Montornès. 2019.

Taxa per 1000 d'equipaments esportius	Província de Barcelona	Montornès del Vallès
Pavellons	9,19%	12,02%
Pistes poliesportives	59,65%	72,10%
Camps poliesportius	14,36%	18,02%
Sales esportives	85,47%	90,12%
Frontons	5,26%	12,02%
Pistes de tennis	30,42%	72,10%
Pistes d'esquaix	3,34%	12,02%
Pistes de pàdel	20,51%	0,00%
Piscines a l'aire lliure	57,49%	72,10%
Piscines cobertes	10,01%	12,02%
Pistes d'atletisme	1,06%	6,01%
Pistes de petanca	35,03%	12,02%
Espais singulars	76,14%	204,28%
Altres espais	74,12%	60,08%
Total	482,07%	654,89%

Font: Programa [HERMES](#), Diputació de Barcelona.

Xarxa social i de suport

Les relacions socials són un factor determinant en la salut de les persones. La xarxa social facilita el gaudi, el benestar emocional i el suport entre persones.

Segons les persones consultades, el veïnat d'edats més grans que porten molts anys al territori es donen suport i creen una xarxa de relacions de suport mutu, però en edats més joves les relacions veïnals i de suport són menys sòlides.

Els professionals apunten que en el moment de confinament total, les xarxes de suport han emergit per ajudar en la urgència de forma molt exitosa, però no han creat suficient solidesa com per a mantenir-se en el temps.

Altres problemàtiques detectades son:

- Dificultats en la integració i creació de relacions d'amistat i veïnals amb les persones migrades que solen passar per molts moments de solitud.
- Manca de relacions de suport veïnals en edats menors als 50 anys que s'accentuen amb la població de nova arribada al municipi.
- Solitud no volguda en col·lectius i situacions diverses (per pèrdua d'un familiar, atur, problemes econòmics, etc.) La xarxa Cuidem-nos és actiu en salut per pal·liar determinades situacions d'aquestes.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a la Xarxa de relacions socials, suport emocional i afectiu

82%, sí

Font: enquesta a informants clau de PLS, 2021.

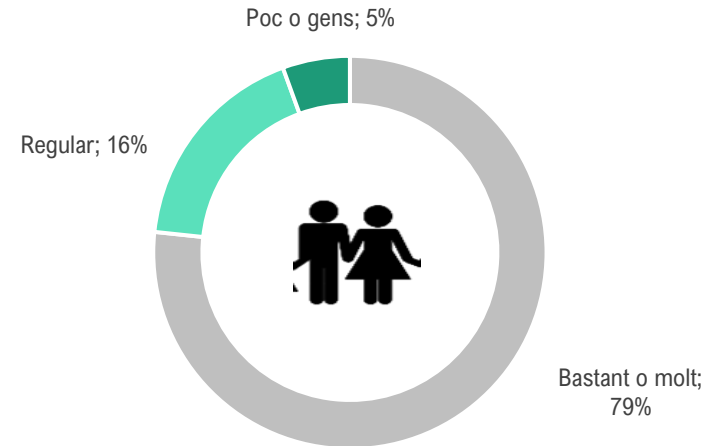

Pel que fa els infants i adolescents, l'enquesta a la infància i adolescència del 2019 ens mostra com hi ha un gruix considerable de nois i noies que no se senten a gust en la seva relació amb els seus iguals (21%). Això se sol relacionar amb altres factors de vulnerabilitat: solen ser infants i adolescents amb menors activitats extraescolars, de pares amb origen estranger, etc.

A més, els i les joves de 4t d'ESO també detecten situacions d'assetjament: un 10% de l'alumnat diu haver estat involucrat/ada en situacions d'assetjament, ja sigui com a víctima o com a agressor o agressora. En els darrers anys, una de les formes d'assetjament en augment són les xarxes socials.

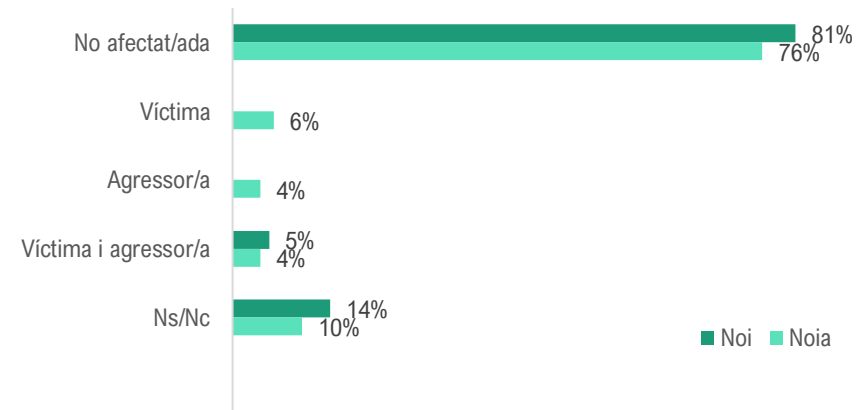
Respecte el sexe no es mostren diferències quantitatives especialment rellevants, tot i que hi ha un % lleugerament major de noies que semblen haver-se vist afectades per casos d'assetjament.

Et sents valorat/da pels teus companys de classe?

Font: Enquesta a Infants i Adolescents escolaritzats a Montornès. 2019.

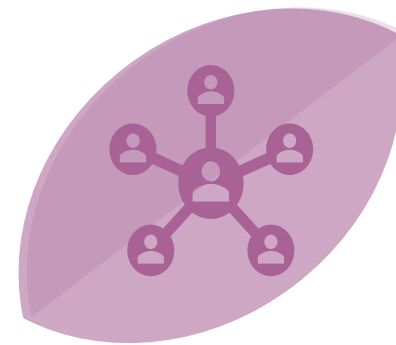
Assetjament escolar

Font: Enquesta d'hàbits relacionals amb la Salut, 2020. a Montornès del Vallès Diputació de Barcelona

A.

SERVEIS I TREBALL COMUNITARI

Idees força dels serveis i el treball comunitari

En general, els indicadors i impressions traslladades pels agents claus consultats mostren un municipi satisfet amb els seus serveis de salut. Tot i això, es detecten mancances que dibuixen línies de treball futures:

- Manca de serveis bàsics sanitaris en horaris nocturn: farmàcia de guàrdia i urgències.
- Manca de serveis especialitzats en salut mental. Tot i valorar els disponibles, es detecten molts forats en la xarxa d'atenció a la salut mental que fan cronificar i agreujar patologies.
- Places i espais de residència i centre de dia públics per a gent gran i persones amb discapacitat: al municipi no hi ha cap plaça pública i l'oferta privada és escassa.

Tot i la bona valoració del CAP, els agents i la ciutadania demanden poder recuperar certa normalitat post emergència i tornar a atendre a consultes menys urgent, fer el seguiment de les patologies cròniques i recuperar els projectes de salut comunitària.

A més es demanden crear figures sanitàries o de suport als sanitaris que coneguin la llengua de les persones nouvingudes, millorant així l'efectivitat del sistema.

La xarxa complementari d'equipaments que promocionen la salut es molt ben valorada, sobretot, la dels equipaments culturals i espais esportius.

Finalment, es valora molt positivament l'aposta política per la salut pública que s'està produint i es vol aprofitar per a crear una xarxa d'actius en salut activa i dinàmica que pugui mantenir i promocionar un estil de vida saludable. Una de les primeres passes es consolidar l'equip actual de salut pública.

Els serveis sanitaris

Montornès del Vallès disposa d'un centre d'atenció primària (CAP) i d'un Centre d'Atenció Comunitària (CAC) que conté diversos serveis relacionats amb la salut: Servei d'Assessorament en el consum de Drogues i Pantalles, Servei d'Atenció i Informació a les Dones (SIAD). Tot i això aquest centre com a tal està aturat des de la pandèmia. Els seus serveis han seguit funcionant en altres espais, però no se sap si s'acabaran reagrupant altre vegada.

La xarxa d'atenció sanitària es completa en altres municipis i, especialment, el centre hospitalari de Granollers.

Per a les persones amb problemes de mobilitat o amb residència allunyada del centre, la situació geogràfica del CAP pot ser un hàndicap rellevant.

Equipament o recurs de salut	Adreça	Municipi
• Centre d'Atenció Primària (CAP)	Carrer de Can Parera, 7	Montornès del Vallès
• Centre d'Atenció Comunitària (CAC)	Carrer de Federico García Lorca, 16	Montornès del Vallès
• Inclòs: Servei d'Assessorament en el consum de Drogues i Pantalles de la Mancomunitat del Galzeran (SADIP)		
• Hospital Asil de Granollers	Avinguda Francesc Ribas s/núm	Granollers

L'ABS de Montornès (Àrea bàsica de salut) és compartida amb Montmeló, Vallromanes i Vilanova del Vallès i té assignades 32.429 persones. Montornès representa poc més del 50% d'aquesta àrea.

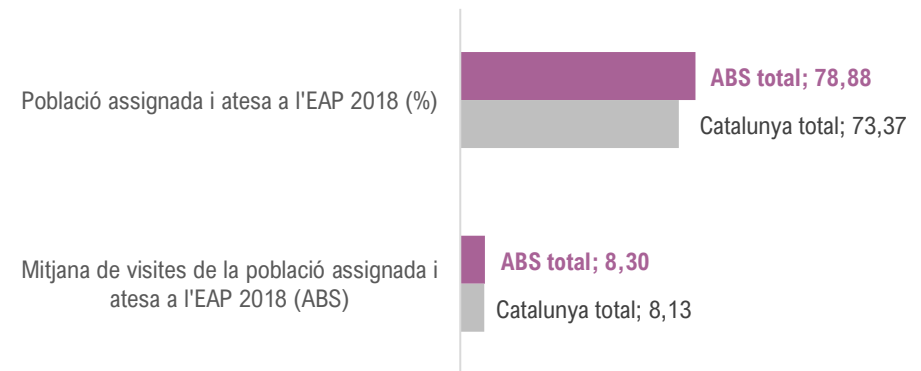
Durant el 2018, el 79% de la població assignada al CAP ha estat efectivament atesa pels serveis sanitaris. La mitjana de visites efectuades per la població assignada es de 8,30 visites. Això és una mitjana similar, però major que a Catalunya.

Població assignada a l'EAP Montornès-Montmeló:

32.429 persones
(Montornès del Vallès,
Montmeló, Varromanés i
Vilanova del Vallès).

Comparativa assistència a l'EAP.

Font: [Indicadors de salut comunitària](#)

Pel que fa els agents clau consultats i la ciutadania, es detecten diversos aspectes rellevants a comentar respecte els serveis sanitaris:

Disponibilitat d'atenció sanitària general:

- El servei de CAP i els seus professionals són molt ben valorats, però manca cobertura d'urgència: el servei es satura per la compartició amb Montmeló i no té servei nocturn. A més, Montornès no disposa de farmàcia de guàrdia nocturna.
- Pitjor atenció per les afectacions de la COVID19: saturació i manca d'atenció, bretxa digital i manca d'atenció a casos menys urgents que anul·len l'atenció preventiva.

A més, s'assenyala la millora de les coordinacions en els darrers anys entre el CAP i altres àrees (igualtat, centres educatius...), gràcies a la incorporació, entre d'altres, d'una treballadora social al CAP que s'interrelaciona amb els departaments municipals de Serveis Socials i Salut Pública, preferentment.

De la mateixa forma que cal recuperar, de forma progressiva, els serveis d'atenció a la comunitat, els agents claus consultats **demanden la recuperació/re-lançament del projecte de prescripció social per tal d'afavorir la promoció comunitària de la salut**. A més, es troba especialment rellevant que els agents de salut s'incorporin a les xarxes o grups de treball relacionats amb la salut comunitària.

Disponibilitat d'atenció especialitzada:

Els agents destaquen els serveis de dependència disponibles: PADES i SAD, però, en canvi hi ha unanimitat en la manca de serveis de salut mental públics que produeixen molts cassos descoberts i agreujaments de patologies. Concretament es demanda: major cobertura general de serveis de salut mental i, especialment en atenció a addiccions en adults.

A més, **es demanda crear figures sanitàries o de suport als serveis de salut per poder atendre persones d'origen migrat amb barreres idiomàtiques**.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a la **disponibilitat d'atenció sanitària general** o primària (CAP o ambulatori)

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a la **disponibilitat d'atenció sanitària especialitzada**: Hospitals, serveis de salut mental, atenció domiciliària, centres mèdics privats, teràpies alternatives...

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació als **comportaments de la població envers la salut**: ús dels serveis sanitaris, coneixements de salut, responsabilitat sobre el propi cos...

Font: enquesta a informants clau de PLS, 2021.

L'índex de **Qualitat de la prescripció farmacèutica** de Montornès se situa en uns valors molt positius (95), quasi amb el **dobte de puntuació que al conjunt de Catalunya** i quasi arribant al màxim de puntuació assolible (100).

De fet, l'ABS ha estat reconegut com dels millors durant un parell

Cobertura vacunal. 2018	Catalunya total	ABS total	ABS homes	ABS dones
Població infantil de 0-14 anys (%)	88,02	92,87	91,61	94,17
Població infantil menor de 12 mesos (%)	94,24	95,09	97,37	92,48

Font: [Indicadors de salut comunitaria](#)

Indicadors d'atenció primària. 2018	Catalunya	ABS Montornès-Montmeló
Cost per usuari (estandaritzat)	290,93	250,27
Nº e receptes per usuari (estandaritzat)	25,51	24,50
Puntuació Total IQF	44,00	95,00

Font: [Indicadors d'atenció primària](#). 2018

*L'IQF està constituït per una bateria de 12 indicadors amb objectius específics de millora, distribuïts en tres dimensions (nous medicaments, hiperprescripció i selecció de medicaments) i ponderats d'acord amb la seva contribució a la millora global de la qualitat de la prescripció. La puntuació màxima a assolir amb l'IQF és de 100 punts

d'anys (2018 i 2019).

La cobertura vacunal a l'ABS Montornès-Montmeló major que en altres territoris de Catalunya. Especialment en la població infantil de 0 a 14 anys.

Per últim, és de mencionar que Montornès del Vallès disposa de d'una xarxa de 8 desfibril·ladors distribuïts pel municipi: dos als dos Casals de la Gent Gran, dos al Complex Esportiu Municipal i un altre a la Zona Esportiva (pistes d'atletisme i camp de futbol), un al Sorralet i els dos restants són itinerants i s'alternaran entre els vehicles de la Policia Local i Protecció Civil.

Font: Ajuntament de [Montornès del Vallès](#)

Serveis a la dependència

El municipi no disposa de places de residències de gent gran que siguin de naturalesa pública o social, ja que tan sols hi ha 35 places en una residència per persones grans que és d'iniciativa mercantil.

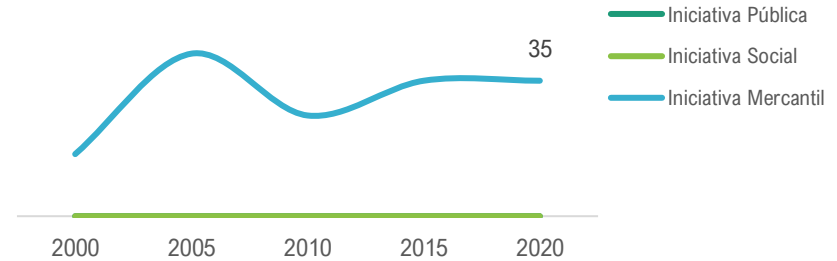
A més, no disposa de cap plaça de centres de dia per gent gran, ni de naturalesa pública, ni privada, ni social. D'aquestes dades es desprèn una taxa de cobertura en residències per a gent gran molt menor que en la Província de Barcelona.

Aquests serveis de centre de dia i residència són demandats, tant per la ciutadania com pels agents clau consultats.

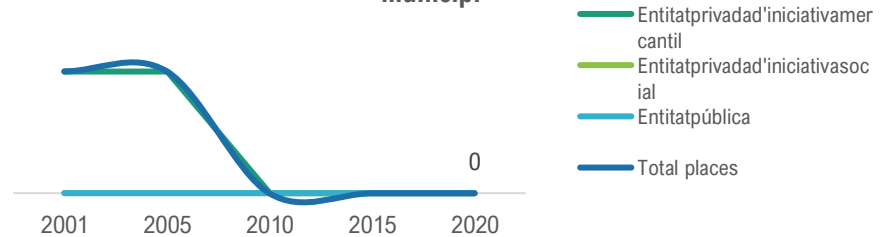

Places en residències per a gent gran per cada 1.000 persones de 65 i més anys. Any 2018	Montornès del Vallès	Prov. de Barcelona
	31,93	84,89

Nombre de places en residència per persones grans al municipi

Nombre de places en centres de dia per persones grans al municipi

Places d'atenció a persones amb discapacitat	Centres residencials per a persones amb discapacitat	Llars residencials per a persones amb discapacitat	Centres d'atenció especialitzada per a persones amb discapacitat	Centres ocupacionals per a persones amb discapacitat
2020	0,00	0,00	0,00	0,00
2015	0,00	0,00	0,00	0,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00
2005	0,00	0,00	0,00	0,00
2000	0,00	0,00	0,00	0,00

Font: IDESCAT.

Font: IDESCAT.

Els agents clau assenyalen que des de l'administració local, des fa una anys, s'està fent una aposta important en salut pública, promovent la transversalitat. Això s'ha vist impulsat per la pandèmia, que ha certificat la necessitat de treballar per posar la salut de les persones al centre de les polítiques i des de tots els àmbits relacionats.

A més, s'identifiquen diverses polítiques ressenyables en quant a salut: Banc del temps, els serveis del CRÍTIC, polítiques en educació sexual (assessoria jove en els equipaments juvenils, etc.) i en la salut de les dones i els espais saludables.

Els recursos en educació sexual es redefiniran un cop s'hagin recuperat els serveis de salut comunitària, després de la pandèmia. Una de les línies que es vol treballar és la consolidació de la intervenció de personal sanitari expert, com el de la ginecòloga del programa ASSIR (Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva).

En quant a la participació en les polítiques de salut del municipi, els agents declaren que no hi ha una especial participació que comprometi la presa de decisions en termes de salut. En tot cas, ocasionalment es demanda participació d'entitats concretes, però n'hi ha molt poques i son molt específiques. En aquest sentit, s'està treballant per anar teixint sinèrgies de participació en la comunitat.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a les polítiques de salut

37%, sí

Font: enquesta a informants clau de PLS, 2021.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a la PARTICIPACIÓ en temes de salut

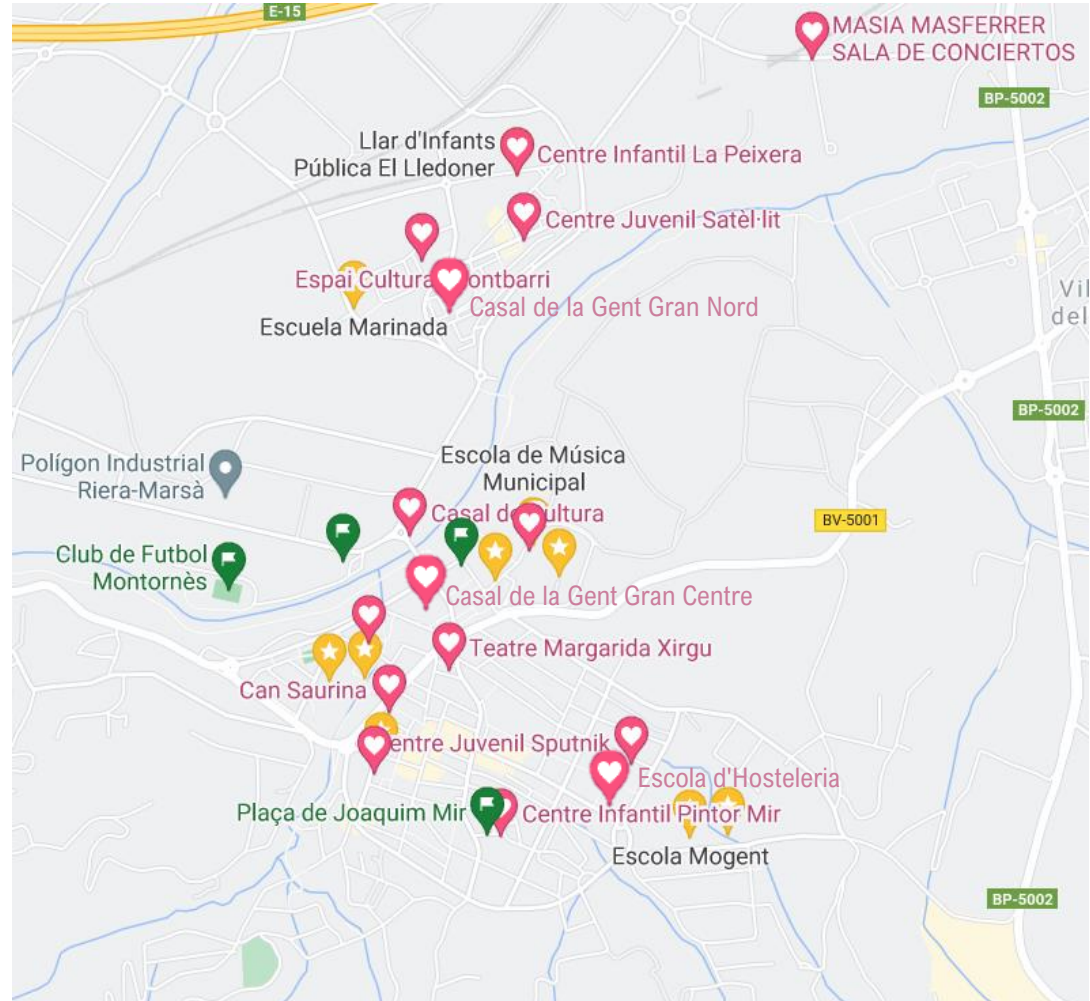
47%, sí

Font: enquesta a informants clau de PLS, 2021.

Altres equipaments i serveis que són actius de salut

Equipaments educatius	Equipaments culturals i socials
Centre de Formació d'Adults Marinada	Biblioteca de Montornès
Escola Can Parera	Can Saurina
Escola Mogent	Arxiu Històric Municipal de Montornès del Vallès
Escola Marinada	Teatre Margarida Xirgu
Escola Municipal de Música, Dansa i Aula de Teatre	Casal de Músics de Masferrer
Escola Palau d'Ametlla	Casal de Cultura
Escola Sant Sadurní	Espai Cultural Montbarri
Institut Marta Mata	Hotel d'entitats
Institut Vinyes Velles	Centre Infantil La Peixera
Llar d'Infants Pública el Lledoner	Centre Infantil Pintor Mir
Equipaments esportius	Centre Juvenil Satèl·lit
Pistes municipals de petanca	Centre Juvenil Sputnik
Zona Esportiva Municipal Les vernedes - Atletisme i Futbol	Escola d'Hosteleria
Zona Esportiva Municipal Les vernedes - Complex Esportiu	Casal de la Gent Gran Centre
Carpa polivalent El Sorralet	Casal de la Gent Gran Nord

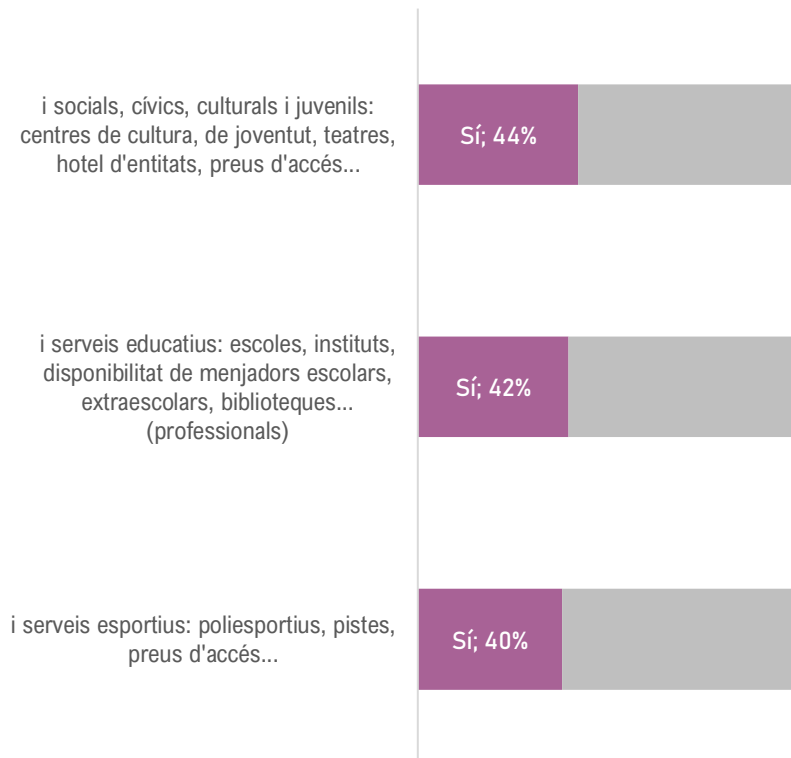

Els **equipaments socials, cívics i juvenils** són especialment ben valorats. Es considera que hi ha una aposta clara des de l'administració política per crear espais de trobada positius per a la població (Satèl·lit, Sputnik, Casal de cultura, Teatres, Centres d'exposicions, etc.) Aquests equipaments, serveis i els seus professionals son una xarxa molt important d'atenció, detecció i contenció de factors de risc.

L'oferta **esportiva d'equipaments** es considera molt bona. Es valora especialment la qualitat del CEM per a un municipi de les dimensions de Montornès, però se li troben línies de millora:

- Incorporació de la visió de gènere en els equipaments esportius des del disseny.
- Ampliació de mètodes de pagament del CEM. Actualment es necessita de compte bancari i no tothom en té.
- Manca de pistes cobertes d'exterior on es pugui fer pràctica esportiva, ja que els espais coberts estan saturats.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació als equipaments...

Font: consulta a informants clau de PLS, 2021.

Teixit i treball comunitari

Montornès del Vallès compta amb 4 associacions específiques de salut (2 d'elles de benestar animal, 1 d'atenció a persones amb discapacitat funcional i 1 altra de suport a l'Hospital Sant Joan de Déu de Barcelona en la recerca sobre el càncer infantil). A més, aquí s'han de sumar l'associació Volumont (voluntariat) i la xarxa de suport creada durant el COVID19 (Cuidem-nos).

Adicionalment, s'han de tenir en compte les associacions esportives i educatives que també promouen la salut i són un teixit potent de dinamització del municipi.

Tot i una xarxa de teixit associatiu (més directe o indirectament relacionat amb la salut) considerable, alguns dels agents clau consideren que el teixit associatiu és poc visible i poc especialitzat en la prevenció i promoció de la salut comunitària. La ciutadania troba a faltar una major dinamització del treball comunitari en salut i una major interrelació entre entitats de salut.

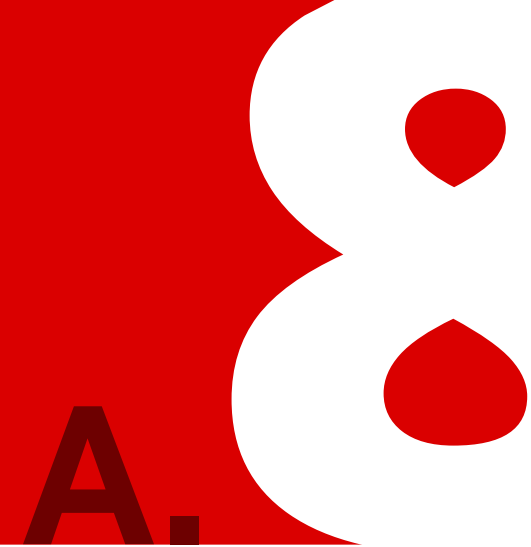
Detectes aspectes rellevants a destacar en relació al **TEIXIT ASSOCIATIU** en salut

Font: consulta a informants clau de PLS, 2021.

Entitats de l'àmbit de la salut	Adreça	Municipi
• Associació Protectora d'animals: Amics per Sempre	Narcís Monturiol, 39	Montornès del Vallès
• Asociación de Padres de Hijos Disminuidos Física, Psíquica y Sensoriales- Els Àngels	Plaça de Joaquim Mir, 1 baixos	Montornès del Vallès
• Associació Globus pels Valents	Camí Antic de Martorelles, 4, bxs., 1a	Montornès del Vallès
• Associació Gasvar de Montornès del Vallès	Carrer dels pins, 13	Montornès del Vallès

COVID-19

Idees força COVID19

- Des l'inici, l'administració local ha donat resposta als reptes i conseqüències de la pandèmia de la COVID19, mobilitzant recursos i fent-los coherents amb les mesures d'altres administracions. Destaquen especialment: la xarxa de suport #Cuidem-nosMontornès i el Pla COVID19.
- La taxa acumulada de casos positius de Covid 19 a Montornès del Vallès és lleugerament més baixa (1013) que la taxa catalana a 10.000 habitants a setembre de 2021.
- No totes les conseqüències de la Covid han estat negatives. Les

positives tenen a veure amb (1) el treball en xarxa i col·laboratiu: la creació d'aliances entre administració, ciutadania i entitats, l'aparició de xarxes de suport ciutadà, (2) els descobriments telemàtics per a tasques internes de l'administració (reunions operatives, etc.) i (3) les millores comunicatives entre l'administració i la ciutadania.

- En canvi, si que trobem aspectes negatius a millorar com (1) la pèrdua de presencialitat en els serveis, (2) la saturació dels serveis sanitaris per manca de recursos i (3) el benestar emocional de les persones.

Finalment, i pensant a futur, es demanda tenir previsió de protocols per a emergències sanitàries que ajudin a canalitzar totes les necessitats de la situació i agilitzin la presa de decisions.

Incidència acumulada

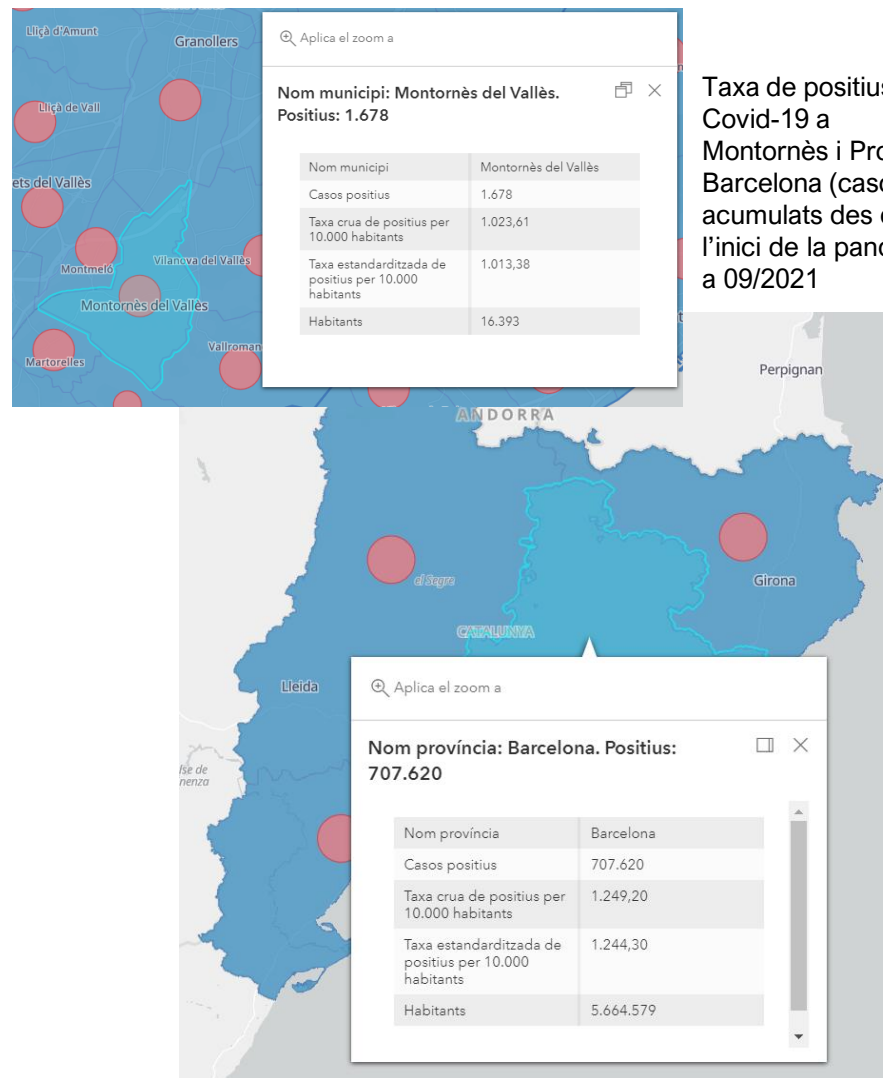
La taxa acumulada estandarditzada de casos positius de Covid19 a Montornès del Vallès és una mica inferior a la del conjunt de Catalunya, amb 1013 casos per cada 10.000 habitants al setembre del 2021. La mortalitat acumulada disponible a nivell de comarca indica també nivells similars als d'altres comarques (entorn a 32 defuncions per Covid 19 per 10.000 habitants).

Parlarem a continuació de la valoració que es fa de com s'ha reaccionat davant la pandèmia.

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a les pandèmies, emergències sanitàries i crisis climàtica

55%, sí

Font: enquesta a informants clau de PLS, 2021.

Resposta a la pandèmia

Amb l'inici de la pandèmia, l'Ajuntament de Montornès del Vallès (en coherència amb les mesures preses per altres institucions i com a 1a institució de contacte amb la ciutadania), va engegar una estratègia decidida d'abordatge de la pandèmia, mobilitzant i reorientant els recursos en aliança amb altres agents locals (associacions, ciutadania, etc.): ajuts socials, suport educatiu, seguiment i acompanyament a la gent gran, etc. Per a això, l'administració va constituir una comissió politico-tècnica que ha estat gestionant i fent seguiment de totes les mesures implementades al municipi.

Una de les iniciatives més ressenyables és el projecte [#Cuidem-nosMontornès](#): una xarxa de voluntariat impulsada i acompanyada per l'Ajuntament que busca donar suport a les necessitats sorgides de l'emergència de la COVID-19. A més, també dinamitza recursos virtuals en l'àmbit municipal adreçats a la població en general (infància, joventut, família...) i posa en comú iniciatives sorgides de les entitats.

En resum, l'ens local ha mobilitzat recursos per tal d'impulsar mesures per a...

- **frenar la propagació** del virus: tancament d'equipaments, dotació d'EPIS, funcionament de serveis essencials, aplicació de limitacions a llibertat de circulació i altres normatives provinents d'altres administracions, especial atenció per a perfils especialment vulnerables (persones grans, professionals sanitaris, etc.), neteja i desinfecció de l'espai i equipaments públics, etc.

- **reorganització i redefinició** de l'esquema de treball de l'**administració**: adaptació comunicativa
 - **en confinament**: teletreball i aturada dels serveis i activitat no imprescindible en l'espai públic, impuls del projecte [#Cuidem-nosMontornès](#), reorientació del pressupost, reorganització fiscal, etc.
 - en desconfinament: protocols de reincorporació al treball i reordenació d'espais, implementació de cites prèvies per a l'atenció presencial, reobertura d'equipaments i dels mercats ambulants, suport a la reobertura del comerç local, reformulació de pressupostos i PAM, etc.

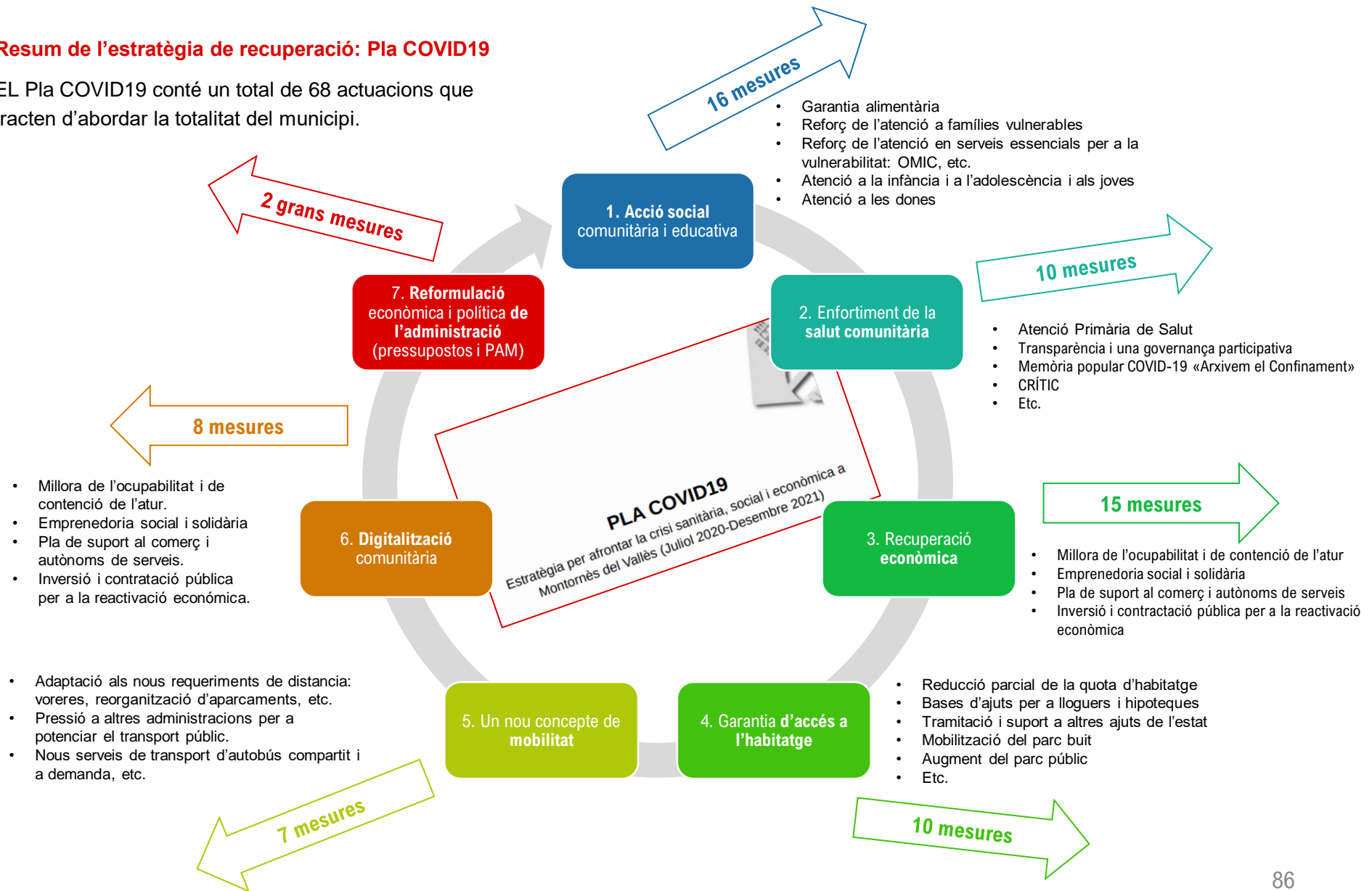
A més, abans de l'estiu del 2020, es va redactar una estratègia de recuperació de la COVID19 ([Pla COVID19](#)) que planificava quasi 70 mesures per a l'impuls econòmic i social del municipi.

Resum de l'estratègia de recuperació: Pla COVID19

EL Pla COVID19 conté un total de 68 actuacions que tracten d'abordar la totalitat del municipi.

Valoració de la pandèmia

Hem preguntat a agents clau de salut de Montornès del Vallès, sobre el que millor i pitjor està funcionant durant la gestió de la pandèmia.

En general, es fa una valoració molt positiva de com s'ha reaccionat davant la pandèmia per part de l'administració local i del teixit associatiu del municipi.

Es mencionen moltes coses que es poden incorporar com a aprenentatges a través d'accions vinculables al Pla director de salut i altres plans de ciutat.

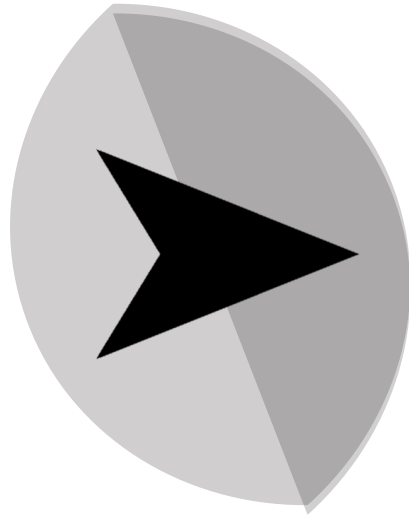
Aspectes més positius:

- Constitució del Comitè de la COVID per compartir la informació i avançar-se en la mesura del possible a les situacions.
- Creació de serveis i projectes ad hoc per a poder atendre a la situació: equipament Sant Isidre, projecte Cuidem-nos, grups de voluntariat, etc.
- Digitalització de certes tasques laborals internes que agilitzen el treball en l'administració local.
- Creació de noves xarxes de suport mutu entre el veïnat autoorganitzat.
- Activació d'aliances entre entitats, voluntariat i ajuntament que han ajudat a l'impuls del suport mutu i a la cobertura de necessitats de la població.

- Adaptació de serveis a les noves necessitats: digitalització de serveis en format telemàtic per tal de permetre la continuïtat dels serveis.
- Atenció i acompanyament emocional i tècnic a les persones a partir de trucades, atenció personalitzada, etc.: aturats, gent gran sola, alumnat, etc.
- Suport al teixit comercial del municipi a través d'ajuts.
- Dotació de materials per a combatre la bretxa digital i econòmica als centres escolars.
- Millora de la capacitat comunicativa de l'administració local a la ciutadania.
- Transversalitat i coordinació entre àrees per a la presa de decisions i impulsa de projectes transversals.
- Millora de la capacitat de reacció i intel·ligibilitat enfront canvis normatius constants.

Aspectes més negatius:

- Inexistència de protocols estructurals que previnguin una possible acció en emergències sanitàries.
- L'absència de presencialitat alhora de tancar els serveis de l'ajuntament han dificultat molt l'accés de la població als recursos.
- Dificultats per a comunicar-se amb els professionals del CAP.
- Les dificultats d'organització del teletreball.

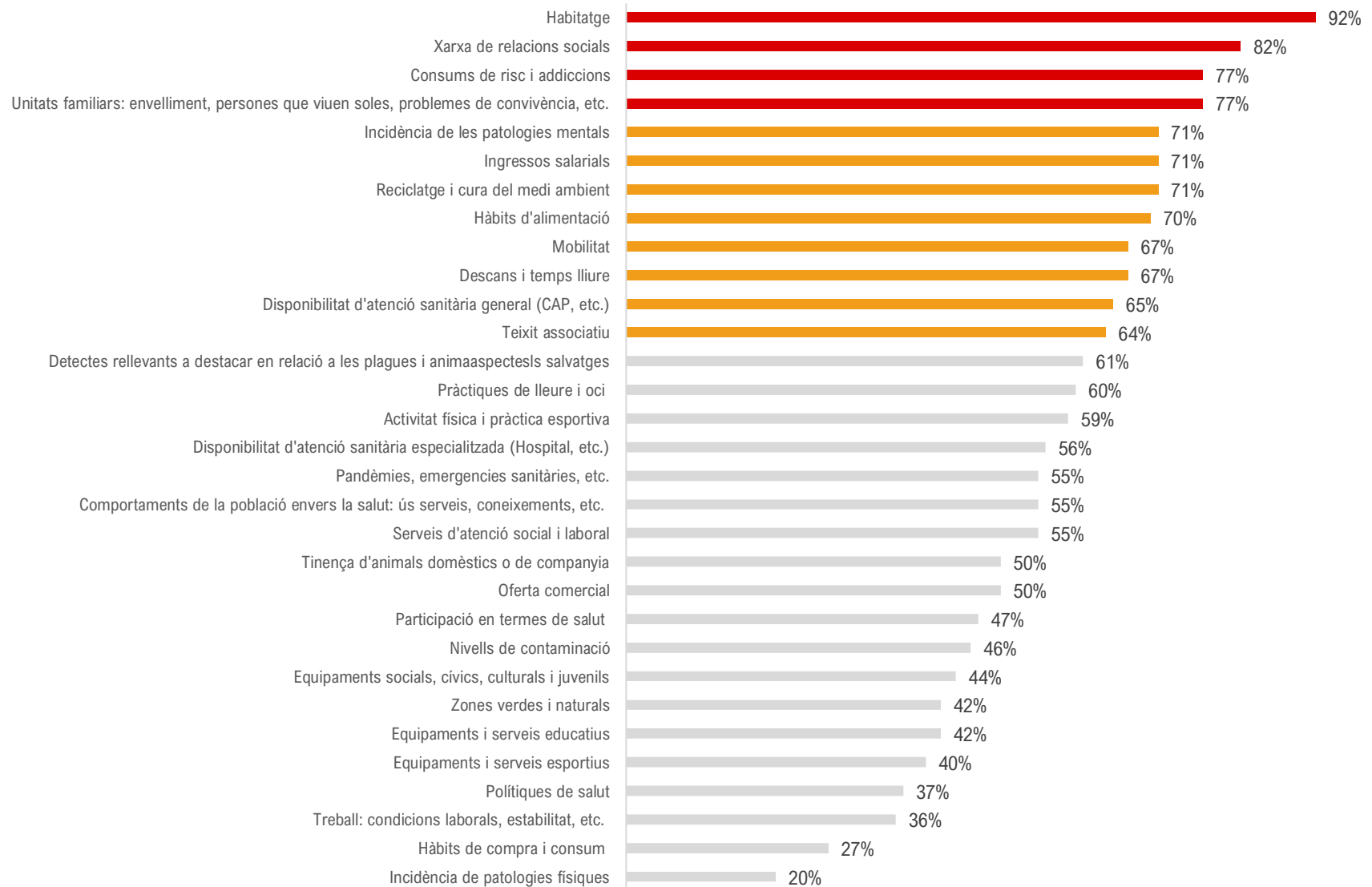

QUADRES RESUM

- Resum **reptes i factors de risc** per a la salut de Montornès del Vallès
 - Detall de reptes i riscos segons els informants clau
 - Detall de reptes i riscos segons la ciutadania
 - Resum reptes i factors de risc per a la salut de Montornès del Vallès
- Resum de **línies d'acció prioritàries** en salut a Montornès del Vallès
 - Resum en diagrama territorial
- **Quadre resum d'actius** en salut

Detall de reptes i riscos d'informants clau (2021). Ítems més destacats

Detectes aspectes rellevants a destacar en relació a...

Detall de reptes i riscos: Ranking de prioritats en matèria de salut la ciutadania (2021)

Quins reptes de salut creus que és prioritari treballar des del Pla director de salut

Principals preocupacions en salut a Montornès del Vallès. Contrast de visions: informants clau i ciutadania.

Tant pel que fa la consulta a informants clau, com pel que fa la ciutadana cal puntualitzar algunes notes que ajuden a comprendre i ponderar els resultats:

1. La **consulta a informants clau** preguntava als mateixos: “detectes coses rellevants a comentar en relació a...”. Això comporta que, tot i que la majoria d'aspectes a destacar tracten sobre reptes o punts febles del municipi, no ens donen un termòmetre exacte dels graus d'importància dels mateixos. Ens indiquen tendències, però no són un ranqing de prioritats exacte.
2. La **consulta a la ciutadania** va ser una consulta exploratòria no representativa. És a dir, no s'ha preguntat a una quantitat de persones suficient ni s'ha assegurat preguntar a tots els perfils de població, ja que la forma d'accedir a la consulta va ser online. Per tant, les dades resultants ens indiquen tendències, no dades exactes.

Un cop esclarit aquest apunt metodològic, passem a destacar les prioritats en salut a Montornès del Vallès segons aquestes consultes:

Condicions materials de les persones i del territori:

- Els baixos **ingressos** salarials és una de les preocupacions principals, tant pel que fa ciutadania com informants clau. En un context de la salut es relaciona amb l'accés a certs serveis sanitaris especialitzats no gratuïts i amb problemes de salut mental causats per situacions d'angoixa i estrès per la situació econòmica personal.

- L'**habitatge** és el principal aspecte a destacar per part dels informants clau i tot i que per a la ciutadania consultada ho sigui en menor mesura, sembla un tema cabdal: les dificultats d'accés o la manca d'adequació en un habitatge són pilars centrals en la vida de les persones: accessibilitat, salubritat, accés, etc.
- La **mobilitat** és un altres dels aspectes igualment destacats per la ciutadania, així com pels informants clau. Tant pel que fa les barreres arquitectòniques en el circuit de vianants com pel que fa les deficiències internes i externes del transport públic. La mobilitat, en general, i en concret en l'accés als serveis sanitaris no són les adequades.
- L'entorn urbà del municipi és ben valorat pels informants clau i es creu que ha millorat en els darrers anys, però la ciutadania destaca el dèficit de verd en la ciutat. A més, tant pel que fa ciutadania com informants clau hi ha una preocupació per la contaminació i la cura del medi ambient.

Salut de les persones

- Tant la ciutadania com els informants clau consultats destaquen especialment 3 aspectes de salut personal especialment rellevant:
 - La incidència de les patologies de salut mental, agreujades per la pandèmia.
 - Els mals hàbits d'alimentació, descans i ús del temps lliure.
 - El consum de tòxics i les addiccions.

A més, la preocupació per l'envelliment de la població és una de les preocupacions més destacades pel conjunt dels informants.

Relacions socials i comunitat:

- La solitud no volguda, molt relacionada, però no només, amb l'envelliment, és un dels fenòmens més preocupants en termes de dades i de preocupacions ciutadanes. Aquesta, junt amb l'envelliment, demanden canvis estructurals en la llei de dependència i en les polítiques d'habitatge per a gent gran.
- El teixit associatiu i les relacions socials i comunitàries són un factor de protecció de la salut. Aquestes s'han vist enormement afectades per la pandèmia.
- La convivència i el civisme en relació a la tinença d'animals domèstics és una preocupació especial per a la ciutadania: excrements, incompliments del reglament, etc.

Condicions de la xarxa d'equipaments i serveis de salut:

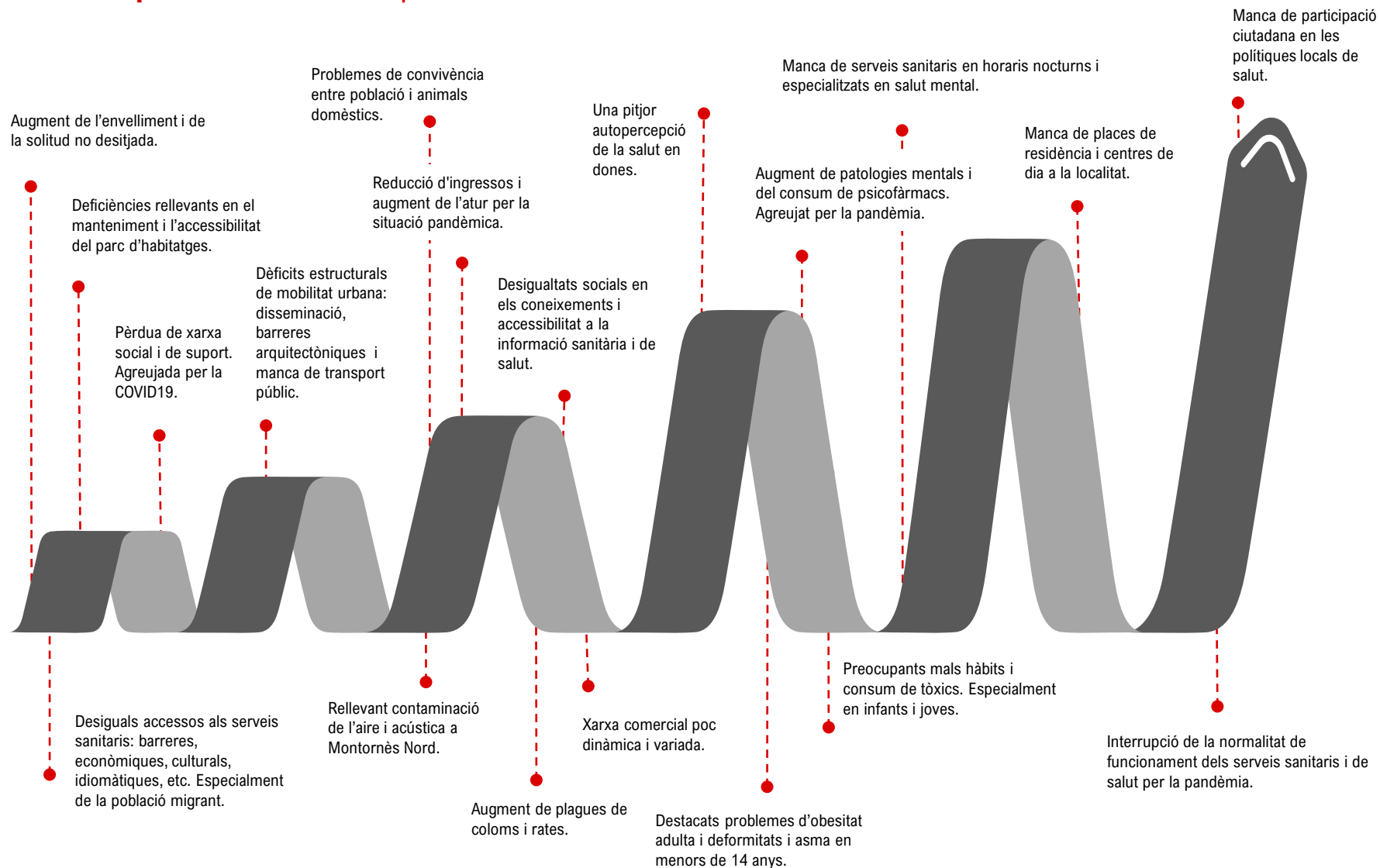
Es detecten els següents reptes entorn els serveis de salut i

sanitaris:

- Escassetat d'atenció sanitària general: col·lapse al CAP per manca de personal i manca de serveis sanitaris nocturns (farmàcies i urgències).
- Dèficits d'atenció sanitària de salut mental i a les addiccions.

Finalment, des de la ciutadania es destaquen les desigualtats d'accés als serveis sanitaris per diferents barreres: econòmiques, culturals, idiomàtiques, d'accessibilitat a recursos i eines digitals, etc.

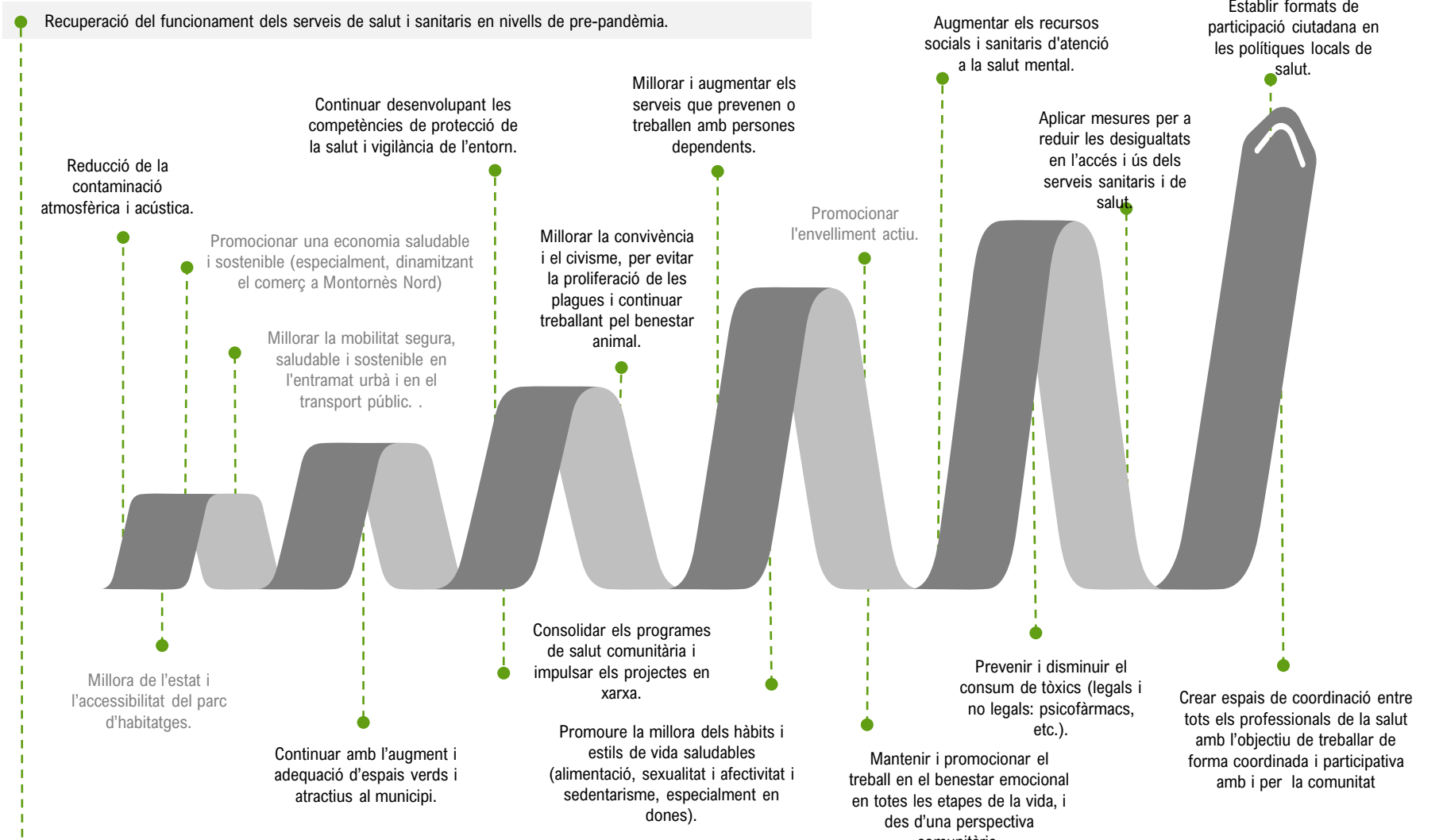
Resum reptes i factors de risc per a la salut de Montornès del Vallès

S'indiquen els elements extrets de les dades primàries i secundàries i de les visions dels informants clau i ciutadania

Resum de línies d'acció prioritàries en salut a Montornès del Vallès

Línies d'acció prioritàries que es treballen, especialment en recolzament a altres àrees o administracions.

S'indiquen els elements extrets de les dades primàries i secundàries i de les visions dels informants clau i ciutadania

Línies prioritàries a treballar. Resum en diagrama territorial:

Eliminar barreres arquitectòniques de l'entramat urbà.

Reducció dels problemes de manteniment i accessibilitat al parc d'habitatges.

Reducció de les plagues. Especialment dels coloms i de les plagues.

Reduir la contaminació acústica (AVE, polígon industrial, etc.)

Reduir la contaminació de l'aire (Indústria, trànsit, etc.)

Continuar amb l'augment i adequació d'espais verds. Especialment a Montornès Nord.

Augment del transport públic intern i extern (Renfe).

Foment de la dinamització econòmica sostenible i de proximitat.

Augmentar la disposició de places en centres de dia i residències de gent gran.

Prevenió del consum de tòxics.

Millora de la convivència amb els animals domèstics.

Promoció de bons hàbits de salut.

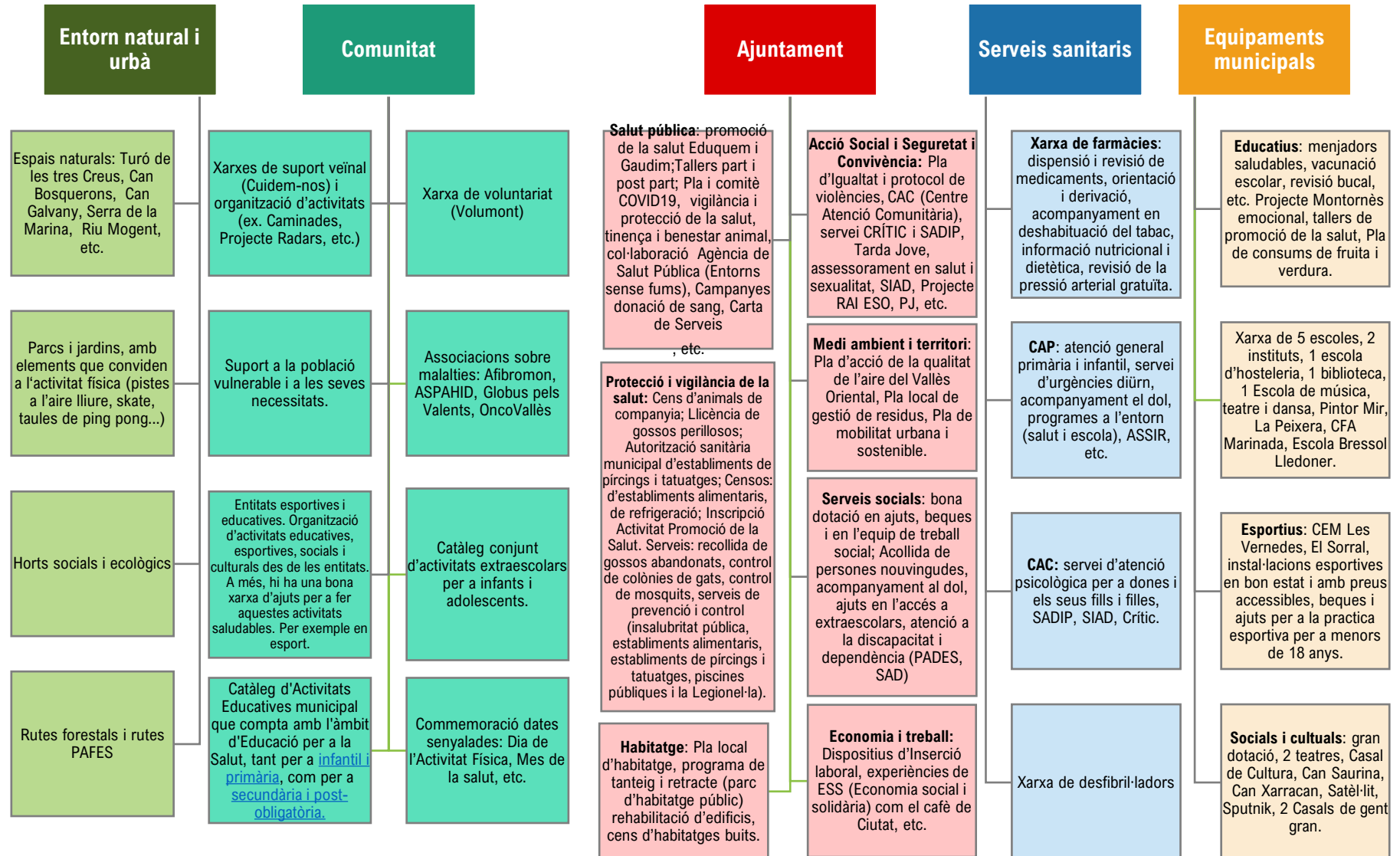
Millorar els coneixements individuals i els estils de vida saludables per a no delegar la salut, únicament, en el sistema sanitari.

Recuperació dels projectes de xarxa social.

Majors serveis socials i de salut d'atenció psicològica.

Millorar l'accessibilitat a serveis sanitaris nocturns.

Actius de salut

BLOC B: pla d'acció en salut 2022-2025 de Montornès

Un cop està definit el perfil de salut de Montornès del Vallès i clars els reptes i línies d'actuació a abordar en els propers anys, cal fer un esforç de concreció i transformació d'aquestes conclusions en actuacions pragmàtiques que s'ajustin a la realitat per a abordar aquests reptes.

Aquest esforç de transformació i concreció dels reptes a abordar en objectius específics i actuacions possibles des de la gestió de l'administració local s'ha fet en col·laboració amb el Departament de Salut pública de l'administració: regidoria, cap d'àrea i tècnics. D'aquest procés en resulten 11 objectius específics i 50 actuacions organitzades en les 3 dimensions que aborden la salut des d'un punt de vista integral (municipi saludable, serveis i equipaments i apoderament personal i comunitari).

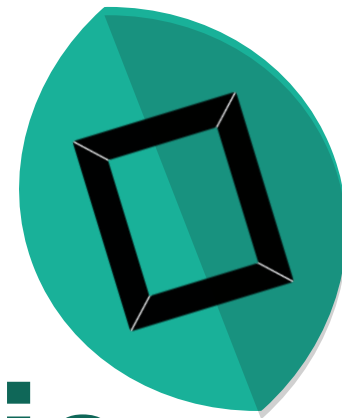
A més, en aquest apartat també es troba un esforç més d'operavitització de

la gestió municipal: un primer pla d'acció bianual que prioritza les actuacions a emprendre en els dos primers anys: el pla d'acció 2022-2023.

L'estructura d'aquest bloc és la següent:

- Marc i principis del pla d'acció en salut 2022-2025
- Pla d'acció 2022-2025
- Pla d'acció bianual en salut 2022-2025: fitxes d'actuacions

El Pla d'acció en salut 2022-2025 pretén ser una eina flexible, àgil i ajustada a les possibilitats de l'administració local, a la vegada, que és una eina pensada des de la integralitat de la salut, des de la perspectiva de la salutogènesis.

Marc i principis

Com ja anunciàvem en l'inici d'aquest document i hem anant recordant en el seu desenvolupament, la perspectiva del Pla director de salut de Montornès del Vallès és la salutogènesis: els determinants de la salut van molt més enllà del sistema sanitari o l'herència genètica, tenint un pes molt rellevant els estils de vida i el medi urbà i natural on conviuen les persones. Per això, l'administració local té un paper molt destacat en la promoció de la salut des de múltiples polítiques (urbanisme, medi ambient, educació, esport, serveis socials i per descomptat salut pública), juntament amb les funcions de vigilància i control de la salut pública. Per això el pla i la seva diagnosi han estat elaborats des d'una visió integral de la salut que hem organitzat en 3 dimensions:

- Municipi saludable
- Apoderament personal i comunitari

- Serveis i equipaments

Així i tot, és especialment rellevant, cassar la integralitat de la salut des de totes les seves dimensions amb les competències i possibilitats de l'administració local.

A més, cal emmarcar aquests principis d'integralitat i possibilitat amb el marc nacional i internacional de salut: amb les polítiques públiques impulsades des de l'estat o les autonomies i en concordança amb el marc internacional des Objectius de desenvolupament sostenible 2030 (ODS).

En aquest apartat detallem aquest marc contextual i principis que han ajustat la diagnosi global del pla a les possibilitats d'actuació de l'administració local.

Reptes i línies d'actuació en salut a abordar des de la perspectiva de salutogènesi

Pla director de salut 2022-2025

Marc autonòmic, estatal i internacional i competències de l'administració local i del Departament de salut pública

18 objectius sorgits de la diagnosi integral en salut de Montornès:

- Reducció de la contaminació atmosfèrica i acústica.
- Millora de l'estat i l'accessibilitat del parc d'habitatges.
- Promocionar una economia saludable i sostenible (especialment, dinamitzant el comerç a Montornès Nord)
- Millorar la mobilitat segura, saludable i sostenible en l'entramat urbà i en el transport públic.
- Continuar amb l'augment i adequació d'espais verds i atractius al municipi.
- Continuar desenvolupant les competències de protecció de la salut i vigilància de l'entorn.
- Millorar la convivència i el civisme, per evitar la proliferació de les plagues i continuar treballant pel benestar animal.
- Consolidar els programes de salut comunitària i impulsar els projectes en xarxa.
- Promoure la millora dels hàbits i estils de vida saludables (alimentació, sexualitat i afectivitat i sedentarisme, especialment en dones).
- Millorar i augmentar els serveis que prevenen o treballen amb persones dependents.
- Promocionar l'envelliment actiu.
- Mantenir i promocionar el treball en el benestar emocional en totes les etapes de la vida, i des d'una perspectiva comunitària.
- Augmentar els recursos socials i sanitaris d'atenció a la salut mental.
- Prevenir i disminuir el consum de tòxics (legals i no legals: psicofàrmacs, etc.).
- reduir les desigualtats en l'accés i ús dels serveis sanitaris i de salut.
- Aplicar mesures per a
- Establir formats de participació ciutadana en les polítiques locals de salut.
- Crear espais de coordinació entre tots els professionals de la salut amb l'objectiu de treballar de forma coordinada i participativa amb i per la comunitat

De cassar els reptes i necessitats en salut del municipi amb el marc supramunicipal i les possibilitats competencials i els recursos disponibles sorgeix el **Pla d'acció en salut del 2022-2025** que contempla: **3 grans eixos, 11 objectius específics i 50 actuacions concretes.**

Context supramunicipal del PLS:

- L'impuls i consens internacional al voltant dels **ODS**, concorda, especialment amb la perspectiva del PLS 2022-2025: així, el pla no només contempla la consecució de l'objectiu 3 (Benestar i salut) dels ODS, sinó que contempla la salut des d'aquesta visió integral, treballant objectius de desenvolupament sostenible com: la reducció de les desigualtats (ODS10), la igualtat de gènere (ODS5), l'educació de qualitat (ODS4) o el desenvolupament sostenible de comunitats i municipis (ODS11).
- Des d'instàncies autonòmiques, nacionals i internacionals (especialment des de la OMS) es promou la **interdepartamentalitat i intersectorialitat** a l'entornar les polítiques públiques en salut. És a dir treballar en col·laboració amb altres àrees i departaments que també tracten dimensions de la salut (territori, medi ambient, educació, etc.), anant més enllà de les accions pilotades pel Departament de Salut pública.
- Des de la Generalitat de Catalunya s'està impulsant la **reforma de l'atenció primària (ENAPISC)** que conté dues línies de treball rellevants a tenir en compte per al

desenvolupament del PLS 2022-2025:

- incorporació de la COVID19
- impuls de la salut comunitària i mental dins del seu desplegament.

Context competencial i de possibilitats del municipi:

- Els objectius del Pla d'acció municipal han de ser ambiciosos, alhora que possibles segons la capacitat competencial i els recursos disponibles de l'administració local:
 - Competències: per exemple: per més desitjable que pugui ser l'augment de transport públic al municipi, l'objectiu del PLS no pot ser més que assumir la responsabilitat de pressionar a les administracions competents.
 - Recursos: en el cas del Departament de Salut pública de Montornès del Vallès, cal tenir en compte l'aturada i trasbals que ha suposat la COVID19, afectant al funcionament normal del departament, i les condicions del departament en recursos humans, on manca 1 tècnic referent en control i vigilància de la salut.

B. 10 Pla d'acció 22-25

En aquets apartat presentem el detall d'objectius específics i actuacions del Pla director de salut 2022-2023.

L'apartat s'estructura en 3 subapartats:

- Diagrama resum d'eixos i objectius específics del PLS 2022-2025.
- Detall d'actuacions i objectius per dimensions.
- Fitxa operativa d'actuacions del Pla d'acció bianual prioritzat.

Diagrama resum d'eixos i objectius específics del PLS 2022-2025

MARC DE L'ACCIÓ LOCAL EN SALUT PÚBLICA I DEL PLS MDV 2022:

- Salutogènesi: 62% de la salut ve determinada per l'entorn i els estils de vida.
- Un pla **interdepartamental i intersectorial** (recomanació OMS entomada per la Generalitat) per **impulsar la salut des de tots els àmbits de l'acció del govern local**, anant més enllà de les accions pilotades pel Departament de Salut pública.
- Desplegament de la **reforma de l'atenció primària** (ENAPISC): incorporació de la COVID i de l'impuls de la salut comunitària i mental dins del seu desplegament.
- En consonància als **17 objectius de l'Agenda 2030**:
 - ODS 3 Salut i Benestar
 - ODS 10 Reducció de les desigualtats
 - ODS 11 Municipis i Comunitats sostenibles: municipi i persones
 - ODS 5: Igualtat de gènere

PRINCIPIS:

- Integralitat i realisme (en relació a les competències municipals i a la situació del Departament de Salut pública local)

- ❖ 2.1 Millorar la convivència i el civisme, per evitar la proliferació de les plagues i continuar treballant pel benestar animal.
- ❖ 2.2 Establir formats de participació ciutadana en les polítiques locals de salut.
- ❖ 2.3 Consolidar els programes de salut comunitària i impulsar els projectes en xarxa.
- ❖ 2.4 Promoure hàbits i estils de vida saludables del conjunt de la ciutadania:
 - Promoure la millora dels hàbits i estils de vida saludables (alimentació i sedentarisme, especialment en dones).
 - Prevenir i disminuir el consum de tòxics (legals o no: psicofàrmacs, etc.).
 - Mantenir i promoure el treball en el benestar emocional en totes les etapes de la vida, i des d'una perspectiva comunitària.

- ❖ 1.1 Continuar amb el desenvolupament de les competències municipals de protecció de la salut i vigilància de l'entorn.
- ❖ 1.2 Millorar la mobilitat segura, saludable i sostenible en l'entramat urbà i en el transport públic.
- ❖ 1.3 Promocionar una economia saludable i sostenible (especialment, dinamitzant el comerç a Montornès Nord).
- ❖ 1.4 Continuar amb la millora de l'espai públic (salubre, segur i verd):
 - Reducció de la contaminació atmosfèrica i acústica.
 - Continuar amb l'augment i adequació d'espais verds al municipi

Municipi saludable

Dimensions d'una salut integral

Serveis i equipaments

Apoderament personal i comunitari

- ❖ 3.1 Assegurar la comunicació bidireccional i la coordinació entre els principals agents de salut del municipi i els seus recursos.
- ❖ 3.2 Desplegament d'actuacions en persones amb dependència i envelliment actiu.
- ❖ 3.3 Aplicar mesures per a reduir les desigualtats en l'accés i l'ús responsable dels serveis de salut.

Detall d'actuacions i objectius per dimensions

✓ Actuacions que estan encetades o que continuen de forma normalitzada (24)

- Cap actuació nova

Municipi saludable

Objectius i actuacions del PLS 2022		Lideratge	
		Departament de salut	Altres departaments
1.1 Continuar amb el desenvolupament de les competències municipals de protecció de la salut i vigilància de l'entorn.	✓ Control de plagues urbanes.	x	
	✓ Control de piscines d'ús públic.	x	
	✓ Control d'instal·lacions susceptibles de transmissió de legionel·la.	x	
	✓ Control d'aigua de l'aixeta del consumidor.	x	
	✓ Control de centres de tatuatge, pírcing micropigmentació.	x	
	✓ Control dels sorrals i jocs infantils.	x	
	✓ Control de la salubritat d'espais habitats.	x	
	✓ Control dels establiments minoristes de seguretat alimentària.	x	
	✓ Control i protecció del benestar animal amb especial atenció als de companyia.	x	
1.2 Millorar la mobilitat segura, saludable i sostenible en l'entramat urbà i en el transport públic.	✓ Itineraris per a vianants connectant el municipi amb Vilanova i Montmeló.		x
	✓ Itineraris en bici connectant el municipi amb Vilanova i Montmeló.		x
	✓ Pressionar les administracions corresponents per a la millora del transport públic: abaixador tren, bus, etc.		x
	✓ Millora de la seguretat viària en qualsevol mitjà de transport (zona 30-50, ordenança de circulació, pla d'accessibilitat, d'ascensors, etc.)		x
1.3 Promocionar una economia saludable i sostenible (especialment, dinamitzant el comerç a Montornès Nord).	✓ Pla de dinamització comercial		x
	✓ Nou mercat municipal a Montornès Nord.		x
	✓ Promoció de l'ESS en el sector de les cures.		x
	✓ Redisseny dels DIL amb la incorporació de les empreses.		x
	✓ Nou projecte d'inserció laboral per a joves.		x
1.4 Continuar amb la millora de l'espai públic: salubre, segur i verd.	✓ Millora de la via pública: Montornès Posa't Guapo!		x
	✓ Montornès, poble per viure la natura.		x
	✓ Millora del manteniment de parcs i jardins: procés de diagnosi de la brigada per a detectar necessitats i millorar l'eficiència del servei, pla de renovació d'àrees infantil i de mobiliari urbà.		x
	✓ Revisió i implementació del Document Únic de Protecció Civil Municipal (DUPROCIM).		x
	✓ Pla de resiliència del municipi.		x
	✓ Impuls del pla de qualitat de l'aire.		x

Apoderament personal i comunitari

↘ Actuacions que estan encetades o que continuen de forma normalitzada (8)

▪ Noves actuacions (8)

Objectius i actuacions del PLS 2022		Lideratge	
		Departament de salut	Altres departaments
2.1 Millorar la convivència i el civisme, per evitar la proliferació de les plagues i continuar treballant pel benestar animal.	↘ Continuar el treball d'acompanyament i col·laboració amb les 2 entitats animalistes del municipi en la gestió de colònies de gats.	x	
	▪ Campanyes de civisme ciutadana per vetllar per a la protecció i el benestar dels animals domèstics.	x	
	▪ Campanyes de civisme en relació a la gestió adequada dels residus urbans per evitar la proliferació de les plagues.		X
2.2 Establir formats de participació ciutadana en les polítiques locals de salut.	▪ Impulsar la convocatòria de subvencions per a projectes de promoció de la salut.	X	
	↘ Promoure la participació en salut a través del portal de participació ciutadana Plataforma 311 i altres eines telemàtiques.	x	
	↘ Definir una estratègia comunicativa de l'acció en Salut Pública.	x	
	▪ Promoure l'impuls dels projectes de salut als pressupostos participatius Kosmos +30.	x	
2.3 Consolidar els programes de salut comunitària i impulsar els projectes en xarxa.	↘ Consolidar els projectes de salut comunitària emmarcats dins del programa Cuidem-nos Montornès.	x	
	▪ Establir una Xarxa de Salut Comunitària del municipi que faciliti el treball de forma transversal i coordinada dels diferents agents del territori professionals, ciutadania i teixit associatiu.	x	
2.4 Promoure hàbits i estils de vida saludables del conjunt de la ciutadania.	↘ Campanyes per commemorar les diades de salut elaborant un calendari sota el format Montornès Salut.	x	
	↘ Continuar potenciant el Pla de Prevenció en el consum de drogues, pantalles i altres riscos derivats (CRÍTIC).		
	↘ Continuar promocionant les campanyes de donació de sang.	x	
	▪ Ampliar l'oferta formativa per fer efectiu el lema "Montornès, municipi cardioprotegit".	x	
	▪ Consolidar el treball en benestar emocional i hàbits saludables en totes les etapes del cicle vital amb especial atenció en l'àmbit educatiu, gent gran i joves. La perspectiva de gènere és un àmbit transversal.	x	
	▪ Engagar actuacions de promoció de l'activitat física en dones, especialment joves.	x	
	↘ Continuar amb els serveis d'assessoria juvenil potenciant les dimensions de salut CRÍTICA i VIOLETA.		x

Serveis i equipaments

- ~ Actuacions que estan encetades o que continuen de forma normalitzada (2)
- Noves actuacions (8)

Objectius i actuacions del PLS 2022		Lideratge	
		Departament de salut	Altres departaments
3.1 Assegurar la comunicació bidireccional i la coordinació entre els principals agents de salut del municipi i els seus recursos.	▪ Visibilitzar i donar a conèixer els actius en salut a través dels serveis i recursos de salut i comunitaris existents en el nostre territori.	X	
	▪ Donar a conèixer els nous serveis de salut en relació a l'ampliació de la xarxa de salut mental (dependència dels canvis efectius de la Generalitat).	X	
	▪ Traslladar les peticions ciutadanes i del personal sanitari a les administracions competents: horari nocturn (urgències i farmàcia).	X	
	▪ Conscienciar a la població sobre les avantatges de l'actual organització dels recursos sanitaris, promovent un ús responsable dels mateixos.	X	
3.2 Desplegament d'actuacions en persones amb dependència i envelliment actiu.	~ Implementar el projecte de residència/centre de dia al municipi.		X
	▪ Crear el nou Casal per a gent gran.		X
	~ Desenvolupar l'ampliació del Servei d'Atenció Domiciliària (SAD).		X
	▪ Realitzar un estudi de demanda del SAD no social, recuperant estudis locals i supralocals previs.		X
3.3 Aplicar mesures per a reduir les desigualtats en l'accés i l'ús responsable dels serveis de salut.	▪ Implementar dispositius de formació en digitalització i salut per a persones que hi estan poc alfabetitzades, agafant com a referència els actuals cursos en digitalització.	X	
	▪ Recuperar les activitats d'acollida (coneixement de l'entorn) per persones novvingudes al municipi, incorporant la visió de salut i sanitària.		X